

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej:	celo leto naprej:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—	
pol leta 12—	pol leta 11—	
četrt leta 6—	četrt leta 5-50	
na mesec 2—	na mesec 1-90	

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vseh dan svojo izjavo medloje in pravnike.

Inserati veljajo: peterskopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pisarna naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto kupaj naprej K 25—	celo leto naprej K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50	celo leto naprej K 35—
na mesec 2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Spreobrnjena duhovščina?

Za slovensko narodnost so nastali zelo težki časi. Trje in huje kakor kdaj poprej pritiska nemštvo na nas od severa, italijanstvo pa od jugozapada. Moč nemškega denarja se med nami vse bolj uveljavlja, država naseljuje čedalje večje množine nemškega življa na naših tleh in gazi s kruto brezobzirnostjo celo našo posestnega stanja, katero je časih veljalo kot dokaz vladne nevtralnosti v narodnostnih sporih.

Izguba za izgubo, a skoro nobenih pridobitev — to je sad vse slovenske politike v zadnjih letih, odkar je namreč klerikalna stranka dobila vso moč v roke.

Te izgube, ki so nas zadele, ti udarci, ki smo jih doživeli, pa niso samo uspeh naših nasprotnikov, ampak so pred vsem tudi posledica politike, ki jo je delala klerikalna stranka. Ta stranka je mirno dopuščala vse, kar so počeli narodni nasprotniki, samo če je dobila za vsako slovensko narodno izgubo primerno kompenzacijo na drugih poljih in primerno plačilo za svojo spravljalnost. Za vse nesreče in izgube, ki so zadele slovenski narod v tem času nosi odgovornost izključno klerikalna stranka.

Po gotovih znamenjih bi se dalo sklepati, da so v klerikalni stranki začeli uvidevati pogubnost dosedanje politike in se pripravljajo kreniti na druga pota. Začele so zveneti druge strune. »Mir« se je uprl dosedanje nenarodni politiki klerikalne stranke, dr. Šusteršič je popustil predsedstvo hrvaško - slovenskega državnozbornskega kluba in se hoče posvetiti podrobnemu delu na Kranjskem, a kar je najbolj zanimivo, je to, da je specijelno duhovski list »Vzajemnost« začel odločno zastopati narodno stališče. Šele iz nemških listov smo izvedeli za to pisanje »Vzajemnosti«, ki je list samo za duhovnike in ga drugi ljudje še za denar ne dobe.

Ta nastop duhovske »Vzajemnosti« proti nenarodni politiki klerikalne stranke je brez dvoma velenim pojav, zlasti še ker je sad posebnega duhovskega shoda. Nehote se mora vsakdo vprašati: kaj je povod? Ali se je duhovščina naen-

krat spreobrnila in spoznala, da je s klerikalno politiko svojemu narodu storila skoro nepopravljivo škodo ter hoče zdaj kreniti na druga pota? Ali je začela ubirati narodne strune, da bi laglje obvladala mase in se ubranila očitno naraščajočega odpora zoper klerikalno politiko? Ali uvideva, da je s propadanjem slovenskega naroda neizogibno združeno tudi propadanje katolicizma, posebno v dobi, ko se iz demokratizma, za katero se je duhovščina časih tako vnmela, razvijajo socialne in duševne evolucije, ki so duhovski veljavi v javnem življenju bolj nevarne, kakor vse drugo?

Ne vemo odgovora na to vprašanje in naposled je tudi popolnoma vse eno, kaj je vzrok, da se je duhovščina zopet spreobrnila k narodnemu načelu. Vprašanje je samo, ali je to spreobrnjenje resno in bodo besedam sledila tudi dejanja, ali pa tiče za vsem tem zopet le temni nameni. Danes ni nihče v stanu preценiti, kako pozitivno vrednost imajo te duhovske izjave. Gotovo pa je, da bi se naše prežalostne razmere lahko in hitro zboljšale, če bi se klerikalna stranka res postavila na narodno stališče in porabila svojo moč v to, da izvojuje slovenskemu narodu, kar potrebuje in kar mu gre.

Vse to je pa v rokah duhovščine. Ni ga naroda, kjer bi duhovščina imela tak vpliv, kakor na Slovence. Klerikalni poslanci imajo svoje mandate od duhovščine, ne od ljudstva in zato je duhovščina tudi odgovorna za vso politiko klerikalne stranke. To je čisto gotovo, da mora klerikalna stranka storiti to, kar zahteva duhovščina, kajti brez duhovščine ne pomeni ta stranka ničesar. Odvisno je torej samo od volje duhovščine, če bo klerikalna stranka še dalje hodila po potih narodnega izdajstva, ali pa krenila na druga pota. Kakor doslej bodo duhovniki tudi še nadalje odgovorni za vse, kar stori in česar ne stori klerikalna stranka.

Dr. Josip Sernec — sedemdesetletnik.

Kdor je prebiral one redke dokumente, ki nam pričajo o življenju

Slovenstva v Celju koncem 60ih in začetkom 70ih let, je videl neko skoro čudno prikazen: dočim je opažati po zmagonosnih deželnozbornskih volitvah l. 1867., ko je prvič dobil slovenski Štajar slovenske poslance, silen političen razmah po celi deželi, vidimo pri celjskih Slovencih takratne dobe splošno mrtvilo, razdrapanost in nazadovanje. Naša čitalnica, ki je bila takrat in še dolgo pozneje edino slovensko društvo v Celju, edino torišče vsega narodnega gibanja, je stala na robu propada. Komaj 10 mož »stare garde« iz l. 62. pod vodstvom dr. Štefana Kočevarja je držalo društvo za silo po konci. Selilo se je iz enega stanovanja v drugo; najdemo ga v nekdanjem Maksimilijanu, potem v zakotni sobici gostilne »pri Jeleni« in nazadnje je našla naša Čitalnica skromno pribežališče pod gostoljubno streho dr. Štefana Kočevarja.

Tako hude so bile posledice prvega silnega nemškega navala na mlado narodno gibanje v Celju. Sijajna zmaga l. 1867. in sledeče ogromne taboristične manifestacije so naenkrat pokazale spodnještajerskim Nemcem in vladi, da živi v tej deželi še trd slovenski rod, da se je prebudil velikan, ki zahteva svoje mesto na solcu! In hiteli so, da bi zatrli vsake znamenje slovenske zavednosti, da bi preprečili vsako kulturno prebujanje in napredek Slovenstva. V takih razmerah je trpelo seveda najbolj šibko celjsko Slovenstvo. Potrebnovalo je človeka, ki bi bil za žilav odpor proti Nemštvu sposoben, ki bi s trdo in energično roko zidal in gradil solidno podlago za stavbe bodočih rodov — in našlo ga je v dr. Josipu Serncu.

»Sernci«, pripoveduje dr. Josip Vošnjak v svojih »Spominih«, »so doma iz Slovenske Bistrice, kjer je imel oče mlin in posetvo«. Stari oče je bil doma iz mariborske okolice: izučil se je v Mariboru mlinarije in je dal izučiti iste obrti tudi svojega sina. Ta se je nastanil v Slov. Bistrici in se oženil s pl. Forsthuberjevo iz Maribora, čije rod pohaja iz nemškega Norimberka. V domači hiši slovenjebistriški je slišal današnji slavljenec skoro več nemške ko slovenske govornice. Ko je prišel na mariborsko gimnazijo, ga je učil v slo-

venščini že umrli šolski svetnik Janez Majcigar, ki je tisto leto kot mlad suplent nastopil svojo prvo službo. Starejši brat Josipa Serneca, znani mariborski rodoljub dr. Janko Sernec je prišel v l. 1861. iz hrvaškega Karlovca kot koncipijent v dr. Dominkuševu pisarno in je prinesel seboj vse polno navdušenja in gorke ljubavi do slovenske naše stvari. Kaj čuda, da je to vplivalo na mlajšega brata, četrtišolca Josipa! In k temu je spoznal mladi Josip v Mariboru na prvih slovenskih slavnostih dr. Dominkuša, dr. Preloga, Šumana, vladiko Slomška: ni čuda, da mu je v mladi duši zraslo gorko hrepenenje po možnosti, da bi kdaj hodil po potih, ki so jih hodili ti odlični naši mariborski prvoborci!

V teh mislih je utrjevala visokošolca Serneca še doba 60ih let, »ta junaška doba slovenskega naroda na Sp. Štajerskem. Kakor morje se je razlilo takrat prvo narodno navdušenje po deželi.« (Dr. B. Vošnjak.) L. 1848. je napravilo še največ vtiska na Slovenske gorice — saj so doneli tje topovi vojske Jelačića bana — drugače pa je ostala Spodnja Štajerska mirna. Vse drugače pa je bilo to, kakor sem kratko omenil že prej — v l. 1868., 1869. itd. Prekipevali so navdušenje za naše narodne ideale se je oprijelo vseh src, mladih in starih. »Nepregledne množice so zborovale pod milim nebom, vso deželo od zelene Mure do silne Adrije je pretresalo valovanje toplih čustev.« (Dr. B. Vošnjak.)

No čustvenih politikov smo imeli mi Slovenci vedno veliko zalogo, resnih, realnih delavcev pa vedno zelo malo. Dr. Josip Sernec ni zapiral svojega srca čustvom, a ko je prišel l. 1876. v Celje, je spoznal, da bo imel tu orati trdo ledino. Lotil se je najpoprej dela v Čitalnici. Letu 1876. v jeseni, je vstopil v to društvo in 22. decembra 1877 je bil izvoljen za njegovega »ravnatelja«. »Ravnatelj« ali predsednik tega društva je ostal dr. Josip Sernec do danes, vstrajal je v hudih in slavnih časih in kdo bi nam čitalničarjem zameril, ako se našega v društvu že 36 let neprestano delujočega predsednika še prav posebno s častjo spominjamo?

Prvi soodborniki dr. Sernecovi v celjski čitalnici so bili Janez Likar

(ki še živi v Celju), dr. Štefan Kočevar, profesor Zolgar, prof. Brežnik (še živi v Novem mestu), Ivan Žužka, Andrej Fekonja, Jos. Lever in Boštjan Kregar. Pod dr. Serncem se je začelo v društvu takoj sveže delo v vseh smereh. Dr. Sernec si je bil v svesti, da »borba za narodnost ne sme biti samo boj za jezik, temveč tudi za slovensko mišljenje in čustvovanje, borba za slovensko kulturno življenje, ki se naj pojavlja na raznih poljih gmotnega, duševnega, znanstvenega in umetniškega napredka.« (Dr. Lončar.)

Začelo se je v čitalnici zopet petje; vodil ga je dr. Josip Sernec in tajnik mu je dal v zapisniku prvega občnega zbora spričevalo, »da so pevci veliko bolj izurjeni ko prejšnja leta in da so znatno napredovali.« Marsikdo te strani javnega delovanja našega jubilara več ne pozna. Takrat pač ni bilo časa veliko govoriti, temveč prijeti se je moralo za delo, kdor je mogel. No in od l. 1877. naša Čitalnica nikoli ni več zaspala, temveč opravljala svoje naloge, ki so bile nekdanj mnogo raznovrstnejše nego danes, z vso vstrajnostjo naprej. Dr. Josip Sernec je vedel premagati vse ovire, ki so se društvu stavile. Kdor ve — in kdo med nami že ni bil predsednik kakega društva — kako težko je v naših malih razmerah po društvi sistematično stremeti za kakim ciljem, ta bo vedel ceniti pravico dr. Sernecove zasluge za celjsko Čitalnico! Prva leta njegovega predsedovanja so bile velike sitnosti s čitalničnim stanovanjem. Ta huda bolezen je društvo mučila do l. 1896., ko se je preselila končno v sedanje udobne prostore. Bili so časi, ko ni bilo dobiti v Celju nobenega gostilničarja, ki bi hotel čitalničarjem postreči na njihovih zabavah! V zapisniku o čitalničnih sejah iz l. 1868 sem na primer bral, da je moral »odbor najeti kuharico, ki je v čitalniški kuhinji kuhala in pekla.« In kasneje zopet beremo v zapisniku o debati, »ne bi li kazalo ustanoviti kuhinjskega odseka«. Nam seveda, ki dandanes zabavljamo po številnih slovenskih gostilnah celjskih na najboljšo postrežbo in uživamo vse komodnosti mestnega življenja, ne oziraje se na Nemce, se zde take stvari smešne. Kolikokrat pa pomislimo, koliko boja

LISTEK.

Moje življenje.

X.

Kaj so štrbonceljini? Jaz jim ne vem učenega imena. Štrbonceljini so iste zgodnje modrikaste, nadvse sladke in tako drobne slive, da časih niso večje od trnovk in da jih stisneš po dvanaest v eno pest. Zdaj imam rajši jabolka in breskve; v onih dneh, idealov polnih, pa so mi bili štrbonceljini sad paradiza. Ah, bili so mi Evin sad, začetek greha in pogubljenja. Naklatil sem jih bil vrhano perišče in ko sem jih za plotom, v senci varuhinji, pozobal vse do kraja, sem jim zložil pesem na čast.

Tako se je bila pričela moja trnjeva pismarska pot. Ne spominjam se več, kako da sem bil štrbonceljne rimal; ali zdeli so se mi rimanja vredni in rimal sem jih. Snov ni bila poetična, vsaj ne po nazorih in naukih poetov samih. Ali mlad človek je nepokvarjen in ne opeva Lavre, ki je ne pozna, temveč štrbonceljne, ki jih ljubi. Šele kasneje, ko oblati človeka življenje, ko ga zastrupi hinavščina, začne zaradi tolažbe lagati samemu sebi ter opevati Lavro, kadar si poželi štrbonceljnov.

Pesmi, ki so bile v šolskem berilu, so se mi gnusile vse od kraja do konca. Za vsako se mi je zdelo, da jo je bil svojim paglavcem napisal Tiček, tisti stari, hromi Tiček, ki je v starodavnih časih s šibo vtepal vrhniškim samosrajčnikom abecednik in katekizem. Vsaka šolska pesem je imela na koncu riman repček, ki je bil čisto podoben učiteljevemu kazalcu: »Roké na klop!« Otroci, o katerih sem bral, so bili sila pobožni in potuhnjeni; če bi takega srečal na cesti, bi ga naklestil nalašč, samo da bi se še malo bolj cméril, kakor je bil že tako ves začmerjen. Ko sem bral povest o pridnem Janezku in hudobnem Mihcu, sem bil z vsem srcem za Mihca; bil je fant, Janezek pa mevža. Pesem o mravlji in kobilici mi je bila enkrat za vselej prignusila mravljo; podobna se mi je zdela stari, brezzobi, skopušni teti, ki zaklepa v skrinjo svoje plesnive krajcarje; toda kobilica mi je bila vesel godec, ki prepeva pod božjim solncem, kakor mu je bilo dano in se ne meni prav nič za dolgi učiteljev kazalec.

Vse nekaj drugega in drugačnega so bile knjige, ki sem jih bral doma; bral pa sem vse, kar sem razumel in česar nisem. Zdelo se mi je časih, da gledam skozi pajčolan, ki ga ni moči odgrniti. Tam zadaj se gibljejo sence, ki govoré svoj jezik, mislijo svoje misli. Živé čisto svoje življenje

Resnični ljudje so, ali vendar popolnoma drugačni od mene, kakor da bi imeli svoje domove na luni, ali na solncu. Tesno mi je bilo, ker nisem mogel od njih tako blizu, da bi jih otipal. S trepetajočo radostjo, s čudom in strahom, vse hkrati, sem bral lepo povest o »desetem bratu«. Dvomil nisem kar nič, da se je vse tisto, kar je bilo tam napisano, po resnici vršilo. Ali kje se je vršilo, kje so tisti ljudje, vsi obžarjeni od svetlobe, nezane nam ubogim, po teh pustih krajih tavajočim?

Nekoč sem se bil napotil iz Močilnica še dalje, na ono stran proti Rétovu. Solnčen dan je bil: goste vroče svetlobe toliko, da bi človek razprostrl roke, vzdignil se in plaval v nji. Zdelo se mi je celo, da podrkavajo solčne kaplje ob vejah, ob debelih ter kapajo tiho v zeleno travo. Zasenčil sem oči z dlanjo in pogledal onkraj širokih vod, v migljajoči sijaj. Po beli stezi, posuti ne s peskom, temveč z gorečimi biseri, je počasi prihajala ženska, tudi sama vsa belogoreča, kakor da bi luč ne sijala najo od nebes, temveč od samih njenih lic, iz razžarelih oči, od belega slamnika in od metalnega oblaciča. Od te strani je prav tako počasi prihajal mož in se je nameril čez mostič na ono tran. Tudi on je bil ves bel; gologlav je bil in žarki so se poigravali v njegovih pšeničnih kodrih. Onkraj mostiča na biserni stezi sta

se sešla; kaj sta se objela in poljubila, nato sta, obadva bela, še zmirom svetla, tiho utonila v senco. Legel sem v travo in sem trepetal: čudežno razodetje me je bilo vsega prešinilo.

»Saj so tisti ljudje, tu pred menoj so, vse krog mene hodijo, govoré in ljubijo; le té moje zastrte oči jih ne vidijo, le tá moja blodna pamet jih spoznati ne more! In vse, kar je napisano, je res; le daleč je, predaleč za te uboge noge, ki ne smejo nikamor!«

Blizje so mi bile mahoma tiste gladke, sladke, vzdihujoče pesmi, ki sem jih bral v »Zvonu«. Tako govoré tisti belogoreči ljudje, ki se poljubujejo na bisernih stezah in v skritih sencih. Tako vzdihujejo. Ali čemu vzdihujejo, ko so vsi v belih oblacihih paradizih in kako je mogoče, da to svoje vzdihovanje vežejo v tako sladke besede, ki čmgljajo, kakor zvončki? Blizji so mi bili ti zvončki, ali božali so le uho, srca niso presunili, čeprav se jim je željno odpiralo natezaj.

Kajti vse druga je bila moja edina in prava pesem, tista, ki jo je bil nebeški Bog od vsega začetka vsadil v moje srce in v srce vsakega človeka. Kadar sem ob mraku ležal v travi in gledal v zvezde, so kapali tenki, svetli zvoki moje pesmi od zvezd, kaplja do kaplje. Rado bi jim bilo odgovarjalo srce v različnih lubežni-

vih besedah; ali moglo ni tedaj, ni moglo kasneje in nikoli ne bo. V tisti globočini, kjer je radost bolest in bolest radost, tam, kjer je bil Bog izpričal večnost človeške duše, tam je molk.

Nekoč, ko sem že dremal in je bila v izbi tema, se je oglasila mati šepetaje in je rekla očetu:

»Čemu pa mu nosiš takih knjig, ki niso zanj?«

»Naj bere, da bo vsaj brati znal; saj ne razume!«

Nato sta umolknila. Jaz dolgo nisem zaspal in vroče mi je bilo po vsem telesu.

»Kje je tisto, kaj je tisto, česar ne razumem?« —

Ivan Cankar.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc.
(Dalje.)

Obtoženca sta se kaj različno vedla. Vaucheray je bil čmeren, molčeč in potuhnjjen in je s kratkimi, cinčnimi, skoro izzivajočimi besedami priznal vse svoje prejšnje zločine. Obenem pa se je z vso silo branil priznati kakršnokoli udeležbo pri umoru sluge Leonarda in je srdito zvrčal vso krivdo na Gilberta. Občinstvo se je temu čudilo. Lupin pa je razumel.

in žrtev pa je bilo treba, da so prišli celjski Slovenci na to stališče?

Z dr. Sernecom so delovali v naši narodni Čitalnici najodličnejši naši spodnještaterski možje. Po zapisnikih čitaš imena: dr. Dečko, dr. Vrečko, dr. Hrašovec, dr. Pipuš, dr. Karl Slanc, dr. Lemež, Žičkar, prof. Krušič, dr. Rosina, dr. Treo in še mnogo drugih mlajših, deloma že umrlih.

Dr. Josip Sernece je znan kot varčen in skrben gospodar. To je pokazal tudi kot predsednik Čitalnice. Vključ neprestan velikim izdatkom za razne prireditve se je družstvo vendar dobro držalo nad vodo. Seveda se je marsikateri sklep zlasti v prvih hudih časih dr. Sernečevega predsedovanja majal, ker je blagajnik obstruiral, a se je potem vendar le izvršil, ker je posegel g. »ravnatelj« v žep. Šteti moramo temu »ravnatelju« tudi v čast, da je vedno gledal na dostojen nastop društva na zunaj. Ne bom tu našteval neštevilnih izletov celjske Čitalnice sem in tja po deželi, ki so povsod zanetili tako iskrico narodnega navdušenja. Ne bom tu tudi našteval neštevilnih prireditev celjske Čitalnice v dolgi dobi dr. Sernečevega predsedovanja. Konstatiram le: naša Narodna čitalnica je vzdržala in oživela narodno zavest celjskih Slovencev; je bila zavetišče našega kulturnega razvoja in napredka in zre danes s ponosom na dolgo vrsto iz nje porojenih društev in zavodov, ki nas krepe v gospodarskem in kulturnem oziru. Jubilanta Serneca pač mora obhajati le čustvo tople zadovoljnosti, ko gleda na te uspehe svojega najljubšega društva, celjske Narodne čitalnice!

Ko je došel dr. Josip Sernece kot odvetnik v Celje, je napravil takoj prvo slovensko vlogo na tukajšnji sodniji. To je bilo v tedanjih časih nekaj naravnost nezaslišanega in je vzbudilo po celem nemškem Celju nemalo razburjenje. A dr. Sernece ni popustil, ostal je dosleden in je izvajal našemu jeziku pri celjskih sodiščih marsikatero pravico. Bilo pa se je boriti popolnoma od začetka in ovir ter sovražnosti se je veliko nagromadilo mlademu odvetniku. Ko je zahteval in dosegel dr. Sernece v Celju za takratnega slovenskega državnega poslanca Mihaela Vošnjaka prvi slovenski zemljiščni vpis, je to vzbudilo pri Nemcih toliko jeze, da so vse štajerske hranilnice sklenile, da ne dajo posojila nikomur, kdor bi imel v zemljiški knjigi kak slovenski vpis. Ta nemški bojkotni sklep pa je imel to dobro posledico, da so se začeli Slovenci z vso silo boriti za ustanovitev lastne hranilnice, ki so jo vsled Mihaela Vošnjakovega in dr. Sernečevega prizadevanja tudi dosegli. Tozadevni dr. Sernečev govor v štajerskem deželnem zboru je eden najlepših, kar jih je imel naš jubilat kot deželni poslanec. Osebito pa je sovražil dr. Sernece predsednik celjskega okrožnega sodišča Heinricher; ta mu je zaradi neke jezikovne pritožbe naprtil celo disciplinarno preiskavo pri graški odvetniški zbornici, a je ž njó sijajno pogorel.

Že leta 1878. so ponudili kmetje iz laškega okraja in iz Savinske doline dr. Josipu Sernecu deželnozbornski mandat; ker pa je moral v Bosno, je kandidaturu opustil in prišel potem za prihodnjo dobo v deželni zbor, v

katerem je ostal do leta 1902. Ugled dr. Serneca kot deželnega poslanca dokazuje pač najbolje to, da je bil skoraj devet let namestnik deželnega glavarja. Deloval pa je dr. Sernece tudi nad 20 let v občinskem zastopu celjske okolice, za kar je bil imenovan častnim članom te občine; dalje je bil od leta 1889. do 1905. prvi in do slej zadnji slovenski načelnik okrajnega zastopa celjskega. Z njegovim imenom so zvezane mnoge koristne mostne in cestne zgradbe po celsem okraju. Zanimal se je dr. Sernece vedno do zadnjega časa za slovensko in slovansko politično in kulturno vprašanja; spominjam tu le na njegove pred kratkim meseci prioblene temperamentne odgovore v »Vedini« enketi o jezikovnem zblizanju Jugoslovancev. Naštevaje vsega onega podrobnega političnega dela, ki ga je naš jubilat opravil ali sam, ali pa pri njem sodeloval, bi vedlo predaleč. Razumljivo je, da so ga osobito naši celjski Nemci smatrali za svojega najnevarnejšega nasprotnika in ni bilo v 90. letih številke celjske »vahrte«, v kateri bi ne mrgolelo ostudnih napadov na njega in na njegovo rodbino. Drastičen dokaz, kako so se »viteško« borili Nemci proti njemu, je znana poročna pravda proti »vahrte« februarja 1900, pri kateri so dobili njegovi nasprotniki zaslužno zausnico. Vključ vsemu temu pa se je držal dr. Josip Sernece kot politik načel, ki jim je dal pokojni Jurčič v »Slovenskem Narodu« tako-le izraz: »Krivice ne trpi, a je tudi drugim ne delaj! To mora biti naše geslo. Treba tudi svojo moč zatajiti in pravičen biti celo tam, kjer je naša stvar v škodo. Ako naši politični protivniki nam nasproti rabijo tudi nepošteno pripomočke — ne sledi iz tega nikakor, da bi jih morali posnemati in istotako ravnati. Mi moramo gledati, da smo v politični morali boljši nego oni. S tem poštenjem trpimo včasih zgube — ali zaupanje nas ne sme nikdar zapustiti, da resnica in pravica zmagujeta, da se nam krivične izgube sčasoma povrnejo. Kajti kdor hoče pravico, mora znati pravičen biti tudi sam.«

Najlepše zadoščenje pa je za našega jubilanta pač to, da more svojo sedemdesetletnico obhajati v tej pomolni palači, ki se zove Narodni dom in je že 18 let središče vsega socialnega življenja celjskega, dom vseh narodnih društev; pod Sernečevim skrbnim očesom se je ta ponosna stavba zgradila celjskemu Slovencev v trajno korist in celjski Posojilnici na trajno čast. Nemalo so divjale okrog nje strasti razdvijane in vsako kulturo zasmehujoče tolpe — a vsakokrat se je, zdi se mi, dvigala tem lepše in oznanjala sveto, da smo si Slovenci v zadnjih 30. letih priborili v Celju nezrušno pozicijo.

»Energijski, ali celo brezobzirna energija je — to moram, žal, priznati, le redka prikazen pri Slovencih«, piše dr. Josip Vošnjak v »Spominih«. »Vsi smo bolj mehkega značaja in se le prelahko dajemo odvracati od svojih še tako dobro utemeljenih sklepov. Zato so mi vedno imponirali ljudje z odločno voljo — in eden teh jeklenih, trdih ljudi je tudi dr. Sernece. Da le v blagor celi naši domovini, posebno pa še mestu Celju, to sem dokazal že iz dosedanjega obrisa njegovega delovanja; vidi pa se to še lepše iz njegovega gospodarstva pri Posojilnici, Dijaški kuhinji in drugih zavodih, kjer je sodeloval. Z

odločnostjo in doslednostjo si sicer človek ne pridobi samih prijateljev, ali uspeh je vedno merilo za pravilnost postopanja. Delo za narodovo dobrobit ni hvaležno, a tisto notranje zadovoljstvo, ki ga rodi, odtehta vse muke in težave. Prepričan sem, da bi nam i dr. Josip Sernece lahko govoril enako, kakor njegov blagopokojni tast dr. Štefan Kočevar ob svoji sedemdesetletnici: »Zagotavljam vam mlajšim, da mi je to, kar sem storil v svojem življenju za narod, največja tolažba v starosti... Verjemite mi, da se človeku na starost zdi, da je vse drugo malo ali nič. Le to, kar je storil človek za narod in občni blagor, ostane in ima svojo vrednost.«

Za njegovo javno delovanje je dobil dr. Josip Sernece že priznanje z najvišjega mesta: odlikovan je bil leta 1898. z redom železne krone tretjega razreda. Z besedami, ki jih je takrat napisala »Domovina«, sklepam: Slavljenc je zastavljal vse svoje sile za naš naporni narodni boj. Odlikovanec ima lep del zasluge, da smo dosegli celjski Slovenci glede narodne organizacije to, s čimer se lahko ponasamo pred svetom. Naj nam ga ohrani Bog še mnoga leta v naši sredi. Živel!!

Janko Lešničar.

Vodna sila na Ljubljani.

(Odločba ministrstva.)

Mestna občina Ljubljanska je vložila, kakor znano, pritožbo proti odločbi deželne vlade, s katero se je projektu kranjskega deželnega odbora in upravi državnih železnic glede izkoriščanja vodne sile na Ljubljani priznala prednost pred konkurenčnim projektom mestne občine Ljubljanske. Sedaj je došla odločba c. kr. poljedelskega ministrstva z dne 13. februarja 1914 št. 3620, s katero se pritožbi mestne občine ni ugodilo, temveč se je potrdila izpodbijana odločba deželne vlade. Za danes priobčujemo natančno razloge ministrsvalne odločbe, proti kateri se bo seveda vložila pritožba na upravno sodišče.

Silno zamotani razlogi se glase v prevodu tako - le:

Izpodbijana odločba (deželne vlade) se opira na to, da je prisoditi pretežno važnost za narodno gospodarstvo podjetju kranjskega deželnega odbora, skupno z upravo državnih železnic zategadelj, ker namerava to podjetje zvezati vodno silo Ljubljanske z gradoščo se vodno silo Završnice, kakor tudi z drugimi vodnimi silami, katere misli zgraditi dežela Kranjska v bodočnosti. S to velikopotezno zvezo vodnih sil da se hoče doseči kolikor mogoče racionalno in intenzivno izkoriščanje vode, ki bi se z njim enotno preskrbovala velika gospodarska polja dežele z električno energijo, in bi bil s tem zvezan tudi interes uprave državnih železnic glede električne traktacije železnic in glede drugih železniških svrh. Temu podjetju da se mora umakniti iz narodno - gospodarskih razlogov od mestne občine Ljubljanske nameravana zveza vodnih sil na Ljubljani z obstoječo mestno parno elektrarno.

V ministerijalnem rekurzu, ki ga je mestna občina Ljubljanska vložila proti tej odločbi, ugovarja, da zveza vodne sile na Ljubljani z vodno silo Završnice, katero namerava kranjski deželni odbor skupno z

upravo državnih železnic, ni niti v vodno - gospodarskem, niti v narodno - gospodarskem pogledu vredna, da bi se zgradila, in sicer radi 60 km znašajoče oddaljenosti teh dveh vodnih sil, a druge vodne sile niso na razpolago kranjskemu deželnemu odboru, odnosno upravi državnih železnic, marveč velikopotezna akcija z vodnimi silami, na katero se sklicuje deželni odbor, ni doslej stopila iz okvira nekakega gospodarskega programa. Večji narodno - gospodarski pomen da je na strani podjetja mestne občine, ker ta že ima — napram problematičnemu podjetju nasprotni stranke — svojo 15 let v obratu stoječo gospodarsko donosno parno elektrarno, s tem pa tudi kalorično rezervno, kakršne je treba za racionalno izkoriščenje vodne sile na Ljubljani; nadalje se pri tej parni elektrarni že nahaja električno napeljavno in razdelilno omrežje, ki se da porabiti tudi za hidro - električno napravo, potem že obstoja krog konsumentov za električni tok in je tudi za bodočnost zasiguran, in končno bi se z vodno silo na Ljubljani parna centrala tako podpirala, oziroma nadomeščala, da bi se zadosti in trajno, obenem z znatnim znižanjem cen za tok, pokrila potreba za električni tok v mestu in okolici.

Pri presoji tega rekursa je poljedelsko ministrstvo uvaževalo, da pravni pojem narodno - gospodarske važnosti konkurenčnih podjetij sestoji iz dveh kriterijev, namreč iz očitne narodno - gospodarske smotra, ki ga hočejo podjetja doseči, in pa iz rentabilnosti nameravanih naprav, zavisne od popolne dosege smotra.

Ob primerjanju narodno - gospodarskega smotra, ki ga v danem slučaju hočeta doseči obe tehnično in vodno - politično enakovredni konkurenčni podjetji, morala se je projektu kranjskega deželnega odbora, skupno z upravo državnih železnic, priznati prednost pred projektom mestne občine Ljubljanske zategadelj, ker je prvoimenovani projekt podjetje višjih javnih gospodarskih subjektov.

Ob primerjanju rentabilnosti obeh nameravanih naprav je poljedelsko ministrstvo na podlagi mnenja ministrstva za javna dela izhajalo od naslednjih dejanskih ugotovitev:

Obe napravi — pri katerih se spričo danih razmer, ki so glede vodne množine in padca identične, ne da v tehničnem pogledu tudi glasom protokolarne navedbe zastopnikov mestne občine kaj razlikovati — imata isti smoter, kajti tudi deželni odbor namerava konsumno okrožje Ljubljane preskrbeti z močjo in lučjo. Za popolnejšo dosego tega smotra pa jamči deželni odbor, in sicer zategadelj, ker projektirane naprave po njenem načrtu ni izvršiti kot posamezne naprave, marveč kot členek v vrsti znatnejših vodnih padcev, ki jih namerava deželni odbor zgraditi na Savi in njenih pritokih.

To, da bo iz central, ki bodo med seboj zvezane po visoki napeti napeljavi, zamogla potrebščino sile kriti tudi sprositeljica, uprava državnih železnic, je moment, ki prav posebno govori za projekt deželnega odbora.

V tem smislu je tudi opravičeno, če deželna vlada v svoji odločbi govori o hidro - električni centrali na Ljubljani, ki bo na leto povprek dajala okroglo 1300 PS, kot o »majhni napravi«, katere pomen zamore

biti za mesto le omejen. Zares bi že ob nastanku nekaterih manjših velikih industrijskih podjetij, ki bi se priključila na mestno napeljavo, bila že v najkrajšem času popolnoma konsumirana električna energija iz nove naprave, zlasti ker gre tukaj, kakor poudarja deželna vlada, in se bo v nastopnem še pogloblje razpravljal, za nestalno vodno silo, katere potrebuje glede na to, da se preskrbovanje mesta z lučjo in s tokom za električno cestno železnico ne da prekiniti, skoraj 100% parno rezervno, tako da bi storilna sposobnost naprave glede na kritje konstantne potrebe ne bila bistveno večja od storilne sposobnosti parne centrale same.

Vsekakor naj zadostuje hidro - električna naprava, da bi se priključilo večje okrožje za oskrbovanje z električno močjo.

Drugečne pa so razmere, če se da hidroelektrični, v mestnem pomeiru ležeči napravi možnost, da se ob rastoči potrebi priključi velikim vodnosilnim centralam, ki jih deželni odbor misli polagoma ob Savi zgraditi, ker tozadevni velikopotezni gradbeni program kranjskega deželnega odbora, čegar vsaj delno realiziranje je brezpogojno pričakovati, jamči za prihodnost, da bo de mogoče oskrbovanje s silo v najizdatnejši meri.

Gospodarska pretežnost projekta deželnega odbora glede na pospešitev industrijskega razvoja mesta Ljubljane in njegove okolice, je tudi tedaj brezdvomna, če se upošteva edinoletna zveza centrale ob Ljubljani z deželno, že gradoščo se napravo z visokim pritiskom ob Završnici, ker je tudi že v tem slučaju računati z eno, vsaj do gotove mere stalno vodno silo, torej ne z vodno silo, ki od časa do časa — četudi le za en ali dva dneva v letu pade na ničlo, in ker izgine ali pa se vsaj izdatno ublaži nerazmerje med razpoložljivo vodno silo in potrebno parno rezervno, ki onemogoči vsako večje priključenje konsumentov.

Kar se pri tem tiče sposobnosti završniških naprav z visokim pritiskom, da izenačijo zmanjšanje proizvodnosti ljubljanske naprave, katero nastane specialno vsled dalje časa trajajočih nizkih voda v Ljubljani, je pripomniti: celo če perijodo nizkih voda obeh, 60km med seboj oddaljenih padavinskih okrožij Ljubljane in Završnice, ki pa so sicer popolnoma različnega značaja, nastopijo istočasno, bo vendar 6 bajerjev z 1.510.000 m³ vsebine, ki se jih namerava zgraditi v zadnje imenovanim obrečju, omogočilo, da se najmanjša vodna množina Završnice v spodnjem toku zviša od 190 sek. l. na normalno množino obratne nizke vode 300 sek. l. in eventualno v slučaju potrebe še nad to mero in da se tako zasigura kontinuiteta obratov sklopljenih naprav.

Na vprašanje, kaka je pri obeh konkurenčnih napravah — od katerih se mora smarati pri tem naprava mestne občine za gospodarsko celoto z obstoječo parno centralo in napravo deželnega odbora za tako celoto z gradoščo se završniško napravo in eventualno parno rezervno, — z rentabilnostjo, izraženo v napravni stroških kilovatne ure, ki jo je porabno oddajati, — na to vprašanje res ni mogoče odgovoriti na podlagi zapisnika o vodopravni razpravi z dne 17. in 20. marca 1913.

Vendar je pri tem uvaževati, da je ta pomanjkljivost, ki so jo tudi tehnični strokovnjaki poudarjali o

kak namen ima Vaucheray. Z zvrčanjem vse krivde na Gilberta je hotel Vaucheray prisiliti Lupina, naj za oba obtoženca napne vse sile, da ju reši.

Gilbert, ki si je s svojim prijaznim obrazom, s svojimi melanholičnimi očmi in prikupnim vedenjem pridobil vse simpatije, ni bil kos zvičajnostim sodnega predsednika, niti prekanjenim lažem Vaucherayevim. Jokal je, govoril preveč in zopet molčal, kadar je bilo treba govoriti. Vrh tega je njegov zagovornik, eden prvih advokatov, v zadnjem trenutku zbolel. — Lupin je bil prepričan, da je to provzročil Daubrecq — in ga je nadomestoval njegov pomočnik, ki je stvar slabo poznal in je ni prijel od prave strani, tako da sta ga državni pravdnik in Vaucherayev zagovornik brez posebnih težav ugnala.

Lupin je imel to velikansko predrznost, da je zadnji dan osebno prisostvoval obravnavi. O izidu ni dvomil; prepričan je bil, da bo izrečena obsodba na smrt in sicer za oba obtoženca.

Ta obsodba je bila toliko bolj gotova, ker sta sodni predsednik in Vaucherayev zagovornik delala takorekto roko v roki na to in ker se je šlo za dva tovariša velikega vlomilca Arsena Lupina.

Lupin... Arsen Lupin... To ime se je med štiridnevno obravnavo nešteto krat slišalo. Državni prav-

nik, sodni predsednik, porotniki, advokati, priče, vsi so imeli to ime na jeziku. Vsak trenutek je kdo povedal, da je pravzaprav Arsen Lupin vsega kriv in sploh je bilo tako, kakor da sedi na obtožni klopi Arsen Lupin.

Ah, ti ljudje dobro vedo, zakaj tako delajo, je zavzdihnil Lupin. Ker mene ne morejo dobiti, pa hočejo na ubogem Gilbertu maskevat moje grehe. Pravi krivec sem jaz!

Zaloigra se je doigrala in kakor je bilo pričakovati, je bil konec grozen.

Ob sedmih zvečer so se porotniki po dolgem posvetovanju povrnil v sodno dvorano in njih načelnik je prečital odgovore na stavljena vprašanja. Na vsa vprašanja so porotniki soglasno odgovorili »da«.

Pripeljali so oba obtoženca zopet v dvorano. Vsa bleda sta poslušala obsodbo na smrt.

Nastala je smrtna tišina v dvorani. Predsednik je povzel besedo.

— Ali imate še kaj povedati... Vaucheray?

— Ničesar, gospod predsednik.

Sedaj, ki je moj tovariš ravno tako obsojen, kakor sem jaz, sem popolnoma pomirljen... Oba sva v istem položaju. Treba je torej, da najde naš patron pota, da naju reši oba...

— Patron?

— Da, Arsen Lupin.

V dvorani navzočna množica se je polglasno zasmejala.

Predsednik se je novič oglašil: — In vi, Gilbert?

Nesrečniku so tekale debele solze čez lice in požiral je tako težko, da njegovega odgovora ni bilo razumeti. Ko je pa predsednik svoje vprašanje s posebnim poudarkom ponovil, je Gilbert zbral vse svoje moči in je z drhtečim glasom odgovoril:

— Povedati moram, gospod predsednik. Da sem marsikaj zakrivil... To je gotova resnica... Stori sem mnogo slabih dejanj in se jih kesam iz vsega srca... Ali vendar... tega ne!... Ne, jaz nisem morilec... jaz nisem nikogar umoril... In jaz nečem umreti, to bi bilo preveč grozno... tega nisem zaslužil...

Noge se mu odpovedale; straže so ga podprle in ga držale pokonci. Gilbert pa je kakor otrok, ki kliče na pomoč, zaupil:

— Patron... reši me... reši me... jaz nečem umreti.

Tedaj pa je iz ginjene in razburjene množice zadonel jasen glas, ki je vse prevpil:

— Ne boj se, dečko, patron je tu!

Nastala je strašna zmešnjava. Vse je vpilo in se gnetlo. Redarji in stražniki so hiteli skupaj in zagrabili debelega gospoda temnordečega obraza, ki so ga nekateri uavzočni obdolžili, da je storil ta klic. Mož se

je nekaj časa branil s rokami in z nogami, pripeljan pred sodnike pa je povedal, da se piše Filip Banel, da je oficir pogrebnege zavoda in da mu je neznan gospod dal sto frankov, če na koncu obravnave zakliče nekaj besed, ki mu jih je neznanec zapisal na listek. Izrazil je svoje prepričanje, da take ponudbe vendar ni mogel odkloniti in je v dokaz svojih besedi predložil sodišču listek, ki ga je bil dobil od tujca in bankovec za sto frankov.

Sodišče je pogrebnegega oficirja Filipa Banela seveda odslovilo in ga pustilo na svobodo.

Med tem je Lupin, provzročitelj omenjenega klica in aretacije Filipa Banela, zapustil s težkim srcem sodno dvorano. Na cesti v obližju sodišča ga je čakal avtomobil. Ves obupan se je vsedel v svoj voz. Le težko je zadrževal solze. Gilbertov klic na pomoč, njegovo strašno obupanje, mu je ležalo na duši in zavedal se je, da žive dni ne izbršje tega prizora iz svojega spomina.

Peljal se je domov, na svoje novo stanovanje, katero je bil najel v bližini trgá Clichy. Tam je hotel počakati Grognađa in Le Baffuja, s katerima se je hotel ta večer polastiti Daubrecqua.

Komaj je pa odprl vrata, je v skrajnem presenečenju kar zakričal: pred njim je stala Klarisa, ki je bila prišla iz Bretagne v tistem trenutku, ko je bil njen sin obsojen na smrt.

Lupin je koj zapazil, kako je prepadena, uganil, da vse ve. Ni ji pustil toliko časa, da bi bila izpregovorila kako besedo. Zbral je ves svoj pogum in vse svoje moči in naglo rekel:

— No, da, da... a to nima nobene pomena. Na to smo vendar pripravljeni in to se tudi ni dalo preprečiti. Treba je pa to zlo odvrniti. In to se zgodi še v nocojšnji noči, da, v nocojšnji noči.

Gospa, vsa potrta od bolesti se ni mogla ganiti, samo vprašala je:

— V nocojšnji noči?

— Da! Pripravljeno je vse. V dveh urah bo Daubrecq v moji oblasti. To noč bo govoril, pa naj moram porabiti kakršnakoli sredstva.

— Mislite? Je vprašala Klarisa in kazalo se je, kakor da je šinil čez njen obraz svit upanja.

— Govoril bo! Izdal mi bo svojo tajnost. Iztrgal mu bom listo sedemindvajsetih. In ta lista bo osvobodila vašega sina.

— Prepozno, je zavzdihnila Klarisa.

— Prepozno? Zakaj? Ali mislite, da se z izročitvijo takega dokumenta ne da kupiti Gilbertov simulirani beg iz ječe? ... O, v treh dneh bo Gilbert svoboden. V treh dneh...

Zapel je zvonček pri vходу v stanovanje, kratko in naglo.

(Dalje prihodnja.)

prilike vodopadne obravnave, samo formalnega značaja, ker je vsakemu tozadevnemu računu treba dati za podlago več ali manj samovoljne supozicije glede kroga odjemalcev, glede časa, v katerem se ima doseči poln obrat naprave, glede njenih obratnih in vzdrževalnih stroškov, glede obratnega načrta itd., katere vse merodajno vplivajo na rezultat tako, da je ta v gotovih, široko začrtanih mejah popolnoma v kalkulativnih rokah.

Posebna negotovost je na pr. pri stroških z okoli 60 km dolgega daljnovoda za tok od završniške centrale do Ljubljane, kateri bi se mogli vendar le v manjši meri naprtiti hidroelektrični napravi ob Ljubljani, ko namerava deželni odbor zgraditi to napeljavo kot skupno napeljavo za vse silnice, katere naj se napravi ob zgornji Savi. Ob tem domnevku in če odpade od deželnega odbora alternativno nameravana, draga kineta za nizko vodo v spodnjem toku Ljubljane, bode mogla z završniško napravo zvezana naprava v Ljubljani uspešno konkurirati z mestnimi silnicami, posebno ker je okolnost, da ima občina že parno rezervo in razdelilno omrežje, in da ji tedaj ni treba delati v tem oziru nikakih investicij, kar navaja mestna občina ljubljanska v prvi vrsti kot dokaz gospodarske pretežnosti svojega projekta — v resnici za rentabiliteto njenega podjetja brez bistvenega pomena. Staviti je namreč treba v račun istotako tekoče amortizacijske, obnovitvene in obrestovalne kvote obstoječih delov naprave, ki se jo misli razširiti, kakor enake izdatke popolnoma nove naprave, vsled česar se prihrani napram projektu deželnega odbora eventualno samo en del stroškov za prisrsko kapitala. Razen tega močno kvari rentabiliteto mestnega podjetja že omenjeno nerazmerje med vodno silo, kolikor je v letu povprek na razpolago, in med potrebno parno rezervo. Glede na to nerazmerje je komaj da istina, če se obstoječa mestna parna centrala označuje kot rezerva nameravane hidroelektrične centrale, temveč je stvar taka, da je le — to napravo smatrati za pomožno napravo parne centrale z večjo storilno sposobnostjo, za pomožno napravo, katere naj se, koliko je šele najti odjemalcev za nestalno silo, spravi v obrat samo v svrhu prihrankov pri parni centrali. Rentabiliteta take pomožne naprave pa je zagotovljena samo pod pogojem, če so direktni obratni stroški parne centrale t. j. v glavnem stroški za porabo premoga, večji, kakor indirektni in direktni obratni stroški pomožne naprave, — slučaj, kateri more spriti današnjih cen premoga nastati samo v posebno ugodnih okoliščinah in kateri se tudi pri predmetni napravi, dasi jo je mogoče razmeroma zelo poceni zgraditi, ne more kar tako smatrati za uresničen.

Kar se tiče obstoječega razdelilnega omrežja mestne občine, je zgoraj povedanemu še dostaviti, da je to omrežje mogoče rabiti le potom s precejšnjo izgubo sile združene transformacije za razdelitev visoke napetega vrtilnega toka, ki se namerava proizvajati v hidroelektrični napravi.

Glede nestalnosti in velike izpremenljivosti vodne sile je končno opozarjati še na neko okolnost, ki je v stanu, odločilno vplivati v prid deželnemu odboru.

Nestalnost vodne sile nastaja vsled tega, ker je treba ob visoki vodi v gotovih slučajih zavezati popolnoma odstraniti. Ne oziraje se na ta skrajni slučaj, se o visoki vodi storilnost zelo izdatno zniža, ker se lahko ob visoki vodi razlika v padcu med zgornjo in spodnjo vodo zmanjša do ničle. V tem pogledu je poudarjal tehnični zvedenec o priliki lokalne razprave z dne 17. marca 1913, da bode zahteval namen v Ljubljani zgrajene zatvornice od časa do časa znižanje gladine zgornje vode. Po prvotnem projektu odbora za obdelovanje močvirja naj bi se znižala vodna gladina Ljubljane za okroglo 170 cm v svrhu osuševanja ljubljanskega barja in naj bi se vsled tega tudi primerno znižala nivoleta visoke vode. Pozneje sklenjena naprava zatvornice (v Ljubljani in Gruberjevem kanalu) temelji na misli, naj se drži normalna voda na neki gotovi višini, da se prepreči preizdatno osuševanje barja, odnosno, da se omogoči njega obdelovanje. Vsekakor pa bode treba tako znižanje vodne gladine ob visoki vodi izvršiti s tem, da se dvignejo vsi zatvori jez v Ljubljani, ker bi se sicer ne mogel doseči namen osuševalnega projekta.

Taki slučaj, v katerih se bode seveda pridobilo silo zelo malo, se morejo pripetiti precej pogosto tokom leta. Tako se bile v preteklem letu 1912. opazovane na vodomoru v Podpeči (1½ km pod mostom Južne železnice preko Ljubljane) sle-

deče višine povodenskih valov: 27. januarja + 313, 3. februarja + 278, 10. febr. + 316, 9. marca + 283, 20. marca + 281, 3. aprila + 302, 12. septembra + 332, 8. oktobra + 312, 18. novembra + 218, 2. decembra + 292.

Najnižje vodno stanje je bilo pri tem vodomoru — 36 cm dne 16. julija, okroglo — 17 cm 29. avgusta. Ta naraščanja so trajala v splošnem eden do dva dneva, ono 20. marca celo 4 dni (do 23. marca) v precej neizpremenjeni višini. Ker nastopijo take večje povodni relativno precej pogosto, se bode obrat hidroelektrične naprave vršil zelo nepravilno. Takim nepravilnostim bi se pa utegnulo izogniti, če se kumulira silnica ob Ljubljani z završniško napravo z visokim pritiskom, ker bode imel ta potok ob istem času izdatnejših, po deželi razširjenih padavin, četudi ne visoko vodo, pa vsaj večjo vodno množino in se bode tedaj izguba sile na Ljubljani izenačila z večjim pridobivanjem energije v žirovniški centrali.

Z ozirom na navedeno se ni moglo ugoditi prizivu mestne občine.

Hrvaški sabor.

Vso četrtkovo sejo je izpolnil govor poslanca dr. Franka. Koncem svojega govora je dr. Frank rekel med drugim: »Rešitev balkanskega vprašanja je neizogibna. Balkanska vojna je bila prvi del drame, ki se je končala z uničenjem Turčije, doigrati se ima sedaj še drugi del te drame, o kateri je govoril ruski poslanik v Beogradu Hartvig. Med našo državo in med vsemi omili, ki bi jo radi iztisnili iz njenega položaja na Balkanu, mora priti do obračuna. Na izidu te borbe pa je najbolj interesiran hrvaški narod. Ako se konča ta borba za monarhijo srečno, bo ostal i nadalje v veljavi doseženi vladni sistem, ki nam jedva da diha. Ako pa bo izid velikega boja nesrečen, bo moral stroške plačati hrvaški narod z izgubo Bosne in Dalmacije. Hrvaška pa brez teh dežela ne more živeti.«

Četrtkovo sejo je predsednik predčasno zaključil radi pogreba pisatelja Matoša.

V večeršnji seji se je nadaljevala adretna debata. Govoril je poslanec hrvaško-srbske koalicije Svetozar Pribičević. Razpravljal je o adresah večine in opozicije, o razmerju med koalicijo in pravaši, o dualizmu, o politiki bivšega bana Tomašića in o paktu, sklenjenem svoječasnno med koalicijo in stranko prava.

V svojem govoru je Pribičević omenil med drugim to-le zanimivost: »I ani meseca maja je prišel k meni glavni urednik »Obzora« dr. Dežman in mi rekel, da je govoril z grškom Khuenom, ki mu je izjavil, da je pripravljen ustvariti novo situacijo na Hrvaškem. Jedro nove vladne stranke bi naj tvorila osješki klub in seljačka stranka, vse drugo bo nastalo samo ob sebi. Vodja seljačke stranke Radić je bil že pridobljen za to kombinacijo in je bil pripravljen dovoliti, da se iz politike izločijo vsa državno-pravna vprašanja. Jaz sem vsako diskusijo o stvari, ki jo je sprožil dr. Dežman, odklonil.«

Ob 1. popoldne je predsednik prekinil sejo.

Albanija.

Knez Viljem je imenoval za generalnega komisarja severnega Epira polkovnika Tompsona ter mu je naročil, da stori vse, da se Epir podvrže. To se do danes še ni zgodilo. Polkovnik Tompson je imel daljši razgovor z odposlancem avtonomne epirske vlade Mehmed Ali pašo ter mu razjasnil stališče albanske vlade. Obljubil mu je za grške manjšine popolno narodno in versko enakopravnost, dočim zahtevajo voditelji epirskega gibanja popolno avtonomijo Epira pod grškim protektoratom. Esad paši, sedanemu albanskemu vojnomu ministru gre pogajanje prepočasno. Zato se je izrekel v zadnjem albanskem ministrskem svetu, da bo sklical 25.000 mož in jih peljal v Epir, da se polaste teh pokrajin. Položaj v južni Albaniji je tak, da mora napraviti konec grškim spletkam ali pa mora v kratkem demisionirati. Ministrski svet še ni prišel do nobenega sklepa.

Calmette.

Včeraj so pokopali Calmetteja. K njegovemu pogrebu se je zbrala najodličnejša družba in nepregledna množica se je postavila na obeh straneh ceste, po katerih se je pomikal sprevod do pokopališča v Batignollesu. Pogreb se je vršil dopoldne, popoldne nekako ob 3. je nato prišla velika gruča ljudi s pokopališča sko-

zi ulico Chlichy. Del te gruča je neprestano klical: »Doli s Caillauxom! Doli Donmergue! Drug del pa se je postavil za Caillauxa in ministrstvo. Med nasprotniki je prišlo do krvavih spopadov. Policija je streljala in udrihala po manifestantih. Več oseb je bilo ranjenih, med njimi tudi več stražnikov. Na trgu Chlichy je prišlo zopet do boja med demonstranti in policijo. Ko je policija trg izpraznila je odšel del demonstrantov pred ječo St. Lazare, kjer so se ponovile demonstracije proti Caillauxu. Tam je sprejela demonstrante zopet policija in ena stotnja republikanske garde, tako da so se morali demonstranti zopet umakniti v mesto. — Na mesto bivšega mornariškega ministra Monisa, ki se bo moral zagovarjati zaradi afere Rochette pred preiskovalno komisijo, pride bivši minister za javna dela, senator Gauthier.

Štajersko.

Iz Zidanega mosta. Učenci tukajšnje šole so nam z nekaterimi diletanti priredili dve nedelji prav prijetno zabavo; igrali so namreč obakrat otroški igri »Jagode« in »Cista vest«. To je bilo za Zidani most nekaj novega in posebnega. Ne vem, čemu bi pripisoval vzrok, da je bil salon g. Juvančiča obakrat premajhen, ali novosti, ali dobri igri. Igralo se je obakrat — lahko rečem — za začetek prav dobro.

Iz Celja. Naša sodnija velja zadnja leta nemškemu sodnemu naraščanju, ki ga je previdnost ekscelence Pitreicha in nemškega Volksrata dočela, da zasede mesta po slovenskih krajih in odje Slovincem — domačim kruh, za nekak učni zavod slovenskega jezika. Kdo se bo čudil, če ljudje javno norce brijejo iz nadebudnih kurzovcev in se smejejo njih jezikovnim napakam. Tako se konča zapisnik takega bodočega »slovenskega« sodnika dr. Ramsauerja: »Jaz sem ga nato vprašal, kaj dela. Nakar me je odpovedal: »nič«. Jaz sem potem šel notri v hiši, da poklicem ljudje. Drugega, kakor zgoraj navedene besede, nisem takrat z njim govoril ter meni je tudi obdolženec ničesar drugega povedal« itd. Tako neznanje in zasmehovanje narodovega jezika je po mnenju justične uprave seveda v stanu, da povzdigne ugled pravosodstva med ljudstvom.

Iz Celja. Vsled Goričarjeve knjižniške koncesije je g. Rasch očitno že čisto zmešan. Te dni pride k njemu nek kmetič iz šmarske okolice naročit tiskovino za občinski urad. Možiček je nameraval iti v Zvezno trgovino, pa se je zmotil k Raschu. Razlagal je tam v slovenskem jeziku svoje naročilo, a Rasch ga ni hotel razumeti in je vpil nad njim, da se v njegovi trgovini govori nemški! Kmetič je postal tudi jezen, ker ni razumel, zakaj se nad njim vpije — in tako daleč je prišlo, da je Rasch poklical policijo. Ta je še le kmetiču razložil, kje je Zvezna trgovina. Če bo nervozni Rasch slovenske stranke celo s policaji grozil iz svoje trgovine, ga bo še poprej slana vzela.

Iz Žalca. »Slov. Gospodar« pravi, da je izid občinskih volitev v Žalcu, pri katerih so dobili klerikalni kandidatje komaj eno šestino vseh oddanih glasov, »za liberalce sramoto«. Sapremnt, ta pa drži!

V Rogaški Slatini je imel te dni deželni poslanec Ornič zborovanje, na katerem je izjavil, da ne bo več kandidiral v štajerski deželni zbor.

Iz Št. Jurja ob Taboru. Preteklo nedeljo je imel pri nas poučno predavanje o kmetijstvu potovalni kmetijski večak g. Goričan. Navzočih je bilo nad 100 kmetov in kmetice, ki so poslušali predavanje z velikim zanimanjem. Marsikako dobro predavateljevo zrnce je padlo na rodovitna tla.

Iz Pekla pri Poljčahan. Naša okrajna cesta že ni bila dolga tri leta popolnoma nič nasuta. Vsakdo mi bo torej pritrdil radevolje, če trdim, da je v peklenko škandaloznem stanju. Cesta je vsa razdrpana. Kolesa vozov se pogreznujejo do osi v blato. Dočim so si dali razni nemčurški veljaki razpuščenega okrajnega zastopa napraviti lepe ceste do svojih vinogradov in vil, so pustili vse druge ceste ter vzdrževanje istih, ki bi služile v občo korist slov. davkoplačevalcev, docela iznemar. Pozivljemo okrajnega komisarja slovenskega okr. zastopa, okr. glavarstvo ter deželnega poslanca Petra, da se vsi ti o nujni zadevi na mestu prepričajo ter takoj potrebno ukrepejo.

Iz Maribora. M. Z. poroča: Koristinja Ela Weigelhofer na tukajšnjem gledališču si je vzela pri ravnanju zdaten predum, pri nekem trgovcu pa oženjenega knjigovodja

in je z obema zginila. Nekaj dni kasneje se je knjigovodja vrnil, koristinja s predumom vred pa ne. Ravnatelj Kiege jo sedaj toži, ker je kontrakt prelomila, knjigovodja pa se je prepustilo domači oskrbi.

Iz Maribora. Premalo še se germanizira na Spodnjem Štajerskem, zato so si po inicijativi mariborskih nemških buršev ustanovili nemški visokošolci iz Celja, Maribora, Ptuj, Ormoža in Knittelfelda »Vereinigung der deutschen Hochschülerverbände Steiermarks«. Namen tej zvezi je narodno podrobno delo, vzgoja in nadzorstvo srednješolske mladine ter ustanovitev akademične nacionalne posredovalnice za službe na Sp. Štajerskem.

Trgovsko in obrtno društvo Maribor, sklicuje 24. t. m. II. sestanek ter vabi vse slovenske trgovce in obrtnike na ta večer. Predavalo se bode o železniških tarifah, torej vsi iz Maribora na ta večer v Narodni dom.

Drobne novice. Iz Štor poročajo: V torek ponoči sta tu skočila dva tovorna voza s tira. Ponesrečil se ni nikdo, nastala je le majhna materialna škoda. Oba ponočna brzovlaka sta imela vsled tega zamudo. — Iz Marneberka. Zapri so 33letnega oženjenega slikarja Franca Pajka, ker si je pri gostilničarki Lukas »izposodil« iz zaklenjene miznice v spalnici okrog 1000 K. — Iz Maribora. Stražovodja Kussmann, ki so ga zaprli, ker je kradel pri trafiki kradel, kakor se sedaj kaže, tobak je kradel, kaor se sedaj akže, tobak tudi po drugih trafikah in gostilnah. Sedaj se je javila cela vrsta oškodovancev. Ta dogodek je res v posebno čast mariborski policiji!

Koroško.

Malborget izdan. Veliko pozornost je vzbudilo v vseh, posebno pa v vojaških krogih razkrinkanje izdajalca avstrijske obmejne trdnjave na koroško-laški meji Malborget. Ogničar Brzeski, ki služi že dvajseto leto, je bil več let v Malborgetu. Ker je bil zelo zmožen in vporaben, je užival veliko zaupanje in je imel vpogled v vse važne in tajne listine in načrte, ki so se tikali trdnjave in njenih podrobnih utrd. To zaupanje pa je mož zlorabil v največji meri. Pred nekaj časom se je začelo ljudem zdeti sumljivo Brzeskijevo potratno življenje. Začeli so ga nadzirati in kmalu se je dognalo, da ima mož drug vir dohodkov, vir, ki pride iz inozemstva. Uvedli so nenadoma hišno preiskavo pri Brzeskem. Ta preiskava je imela izreden uspeh. Brzeski je imel krasno stanovanje s petimi sobami. Opremljeno je bilo stanovanje tako bogato in luksurizno, da se težko najde tako stanovanje. Samo eno veliko ogledalo so cenili čez 500 kron. Poleg tega so našli precej zlatnine in srebrnine. Skupna vrednost oprave in opreme znaša čez 40 tisoč kron. Po dovršeni preiskavi so Brzeskija aretirali in so ga odpeljali v Ljubljano, kjer so ga izročili garnizijskemu sodišču. Preiskava je dognala, da je Brzeski celo trdnjavo Malborget, ki je najmočnejša trdnjava na avstrijski južni meji, naravnost prodal. Pošiljal je že več let načrte trdnjave in utrd in je izdajal proti tudi vse izpremembe v trdnjavi in v okoliških utrdah. Za to je dobival velike vsote denarja. Če je žena o izdajstvu moža kaj vedela, še ni dognano. Za sedaj so zaprli razum ene sobe in kuhinje Brzeskijevo stanovanje in uvedli preiskavo. — Dodatno se poroča, da je uvedla vojaška oblast še več hišnih preiskav pri raznih gostilničarjih in drugih zasebnikih v okolici. Zadeva postaja vedno bolj zamotana in vse kaže, da Brzeski ni le prodal trdnjave, marveč da je tudi goljufal in da je vodil kontrabandno trgovino preko meje. Njegovu ženo so zaprli za 24 ur, nato pa so jo poslali v Malborget.

Drobne vesti. Roparski napad. Na poti iz Št. Vida domov je napadel nek neznan človek delavca Reichmana, ki je prišel v Št. Vid nakupovat in s katerim se je seznanil v neki gostilni. Neznanec je pograbil Reichmana od zadel in ga je vrgel po hudem boju po tleh. Nato mu je vzel iz žepa denarnico in je pobegnil. O roparju nimajo še nobene prave sledi, sumijo pa nekega hlapca Simona Osterniga. — Neznani tatovi so vlomili v tobakarno na beljaškem kolo-dvoru in so odnesli za približno 60 K tobaka, smotk in znamk. — Dragala. Neki G. v Beljaku si je kupil srečko razredne loterije. To so izvedeli njegovi prijatelji. Minuli petek je dobil G. iz Celovca brzjavko, da je zadela njegova srečka 50.000 kron. Mož je takoj pustil delo in šel v gostilno. Zbral je okrog sebe tovariše in začelo se je veselo pirovanje. Družba je šla iz gostilne v gostilno, iz kavarne v kavarno in povsod so se imeli dobro, seveda na račun srečne-

ga loterista. Dva dni je popival mož, nato pa se je spomnil, da se bo treba obrniti na banko. Tam pa je zvedel, da njegova srečka ni nič zadela in da mu je brzjavil eden njegovih prijateljev iz Celovca za šalo.

Primorsko.

Občinske volitve v Gorici vzbujajo med vsemi sloji veliko pozornost in zanimanje. Tudi Slovenci so se vzbudili in so začeli resno misliti na to, da je treba napraviti konec neznošnemu vladanju sedanjega magistrata, ki je delal kot absoluten gospodar in razmetaval denar vseh davkoplačevalcev samo za laške namene. Laško gospodarstvo se ni obneslo. To kažeta najlepše mestni račun in proračun. Treba se je otresti laškega nasilja in javno življenje v Gorici se bo popolnoma predrugačilo. Če se udeležijo prihodnje volitve vsi slovenski volilci, potem je gotovo, da bo uspeh tega boja za Slovence časten. Nekateri Slovenci se še vedno boje, češ, da jim bo magistrat nagajal, če gredo volit slovenske kandidate. Posebno se to čuje pri malih obrtnikih in so nekateri med njimi, ki mislijo, da jim bo vzel magistrat koncesije ali da jim bo sploh nagajal pri obrtnih zadevah. Ta strah pa je popolnoma neutemeljen. Magistrat ne more vzeti nobene koncesije in tudi nagajati ne more, ker so poleg drugih odvzete magistratu tudi obrtne stvari in jih ima v rokah okrajno glavarstvo. Torej Slovenci, ne bojte se in pojdite neustrašeno vsi do zadnjega volilca na volišče in postavite svoj glas v prid slovenski stvari, v prid sebi, svojim otrokom in svojemu narodu.

Iz Lokavca. Ze leto je temu, ko se je v naši prijazni vasi zbrala četica vrlih mladeničev, ki se je navdušila za sokolsko idejo in sklenila ustanoviti tudi pri nas čim prej sokolsko društvo. Po danih navodilih sokolske organizacije so si izvolili pripravljalni odbor, kateri je v tem času neumorno delal in pripravljati tla krasni ideji. Posebno mladi telovadci so podali v tem času vzgled vstrajnosti, ako se uvažuje razmere, s katerimi se imajo boriti. Pokazali so že v preteklem letu s svojimi nastopi pod okriljem sosednjih društev, da smemo opravičeno upati, da je podlaga bodočemu sokolskemu društvu v naši občini dovolj trdna. Vsled tega se je »Sokol« v Ajdovščini drage volje odzval prošnji našega pripravljalnega odbora, da bi ustanovil v Lokavcu svoj odsek, in sklicuje v to svrhu v nedeljo 22. t. m. ob pol 3. popoldne odsekov ustanovni občni zbor. — Može in mladeniči lokavski! Pridite vsi in vpišite se med člane, da s tem pripomorete dobri stvari, ki ima plemeniti namen duševno in telesno okrepiti slovenski narod. Naj postane tudi naš odsek sveža vejica na močnem slovenskem sokolskem drevesu!

Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku priredi 3. maja t. l. velik pomladanski koncert s petjem in vojaško godbo v Tomaju.

Volitve za občni pokojninski zavod se vrše v nedeljo dne 29. marca v Trstu. Narodni volilni odbor v Trstu bo proglasil te dni kandidate, kateri naj se volijo. Volilci naj pošljejo popisane ali pa prazne glasovnice dr. Edvardu Slaviku, odvetniku in deželnemu poslancu v Trstu. Okrožje tržaškega deželnega urada obsega Kranjsko, Dalmacijo in Primorsko.

Zopet italijanski napad. V Caprinovi ulici je napadla laška družba strokovnega tajnika Brandnerja in dva njegova tovariša, ko so se vračali z nekega shoda. Napad so nameravali izvršiti v tunelu, toda Brandner in tovariša so opazili Italijane in so prosili policijo pomoči. Toda policaj jih je napolit čez Barriero. Lahki so se razdelili v dva krdela in so jih v imenovani ulici obkolili. Bilo jih je čez 30. V istem hipu sta počila dva strela. Ena krogla je letela Brandnerju tik mimo glave. Brandnerju se je posrečilo nato, da se je rešil v neko kavarno, kaj pa se je zgodilo z njegova tovarišema, še ni znano. — Dodatno smo izvedeli, da se je posrečilo tudi Brandnerjevima tovarišema uiti iz krempljev Italijanov. Slovenci so naznanili zadevo policiji. — Drugi napad laške sodege se je izvršil v bližini gledališča na vogalu ulice Zovenzoni. Kakih 25 laških dijakov je napadlo sina dr. Slavika Slavoj. Slavik jim je utekel v neko gostilno. Dobil je nekaj udarcev po glavi in je lahko poškodovan. Na zahtevo Lahov je moral Slavik iz gostilne in tolpa ga je zunaj čakala. K sreči je prišel redar, nakar so laški dijaki pobegnili.

K železniški nesreči na državnem kolodvoru v Trstu. Po sodni in tehnični preiskavi glede železniške nesreče so aretirali strojevodjo Josipa Krausa iz Judenburga in Karla Božiča, doma iz Kamnika. Strojni se zagovarja, da ni kriv nesreče, ker je

pač zaviral, kolikor je mogel, pa zavore niso pravilno delovale. Božič ne ve ničesar o vzroku nesreče. Vlak je pripeljal na kolodvor namesto s hitrostjo 20 km s hitrostjo 40 km. Skoda na materialu in na tiru znaša po dosedanjim cenitvi nad 30.000 kron. Več ali manj težko ranjenih je pa 57 oseb.

Drobne vesti. Aretirali so v Trstu pekovska pomočnika Josipa Primožiča in Al. Javorška ter pekoveškega vajenca Franca Vatovca, ker so kradli mojemu Lekanu pecivo in ga skrivaj prodajali. — Učitelju glasbe Jul. Hermanu je ukradel neznan tat na vozu škedenjskega tramvaja v Trstu zlato uro in verižico. — Zastrupiti se je hotela s karbolno kislino 16letna Gioconda Bonivento. Punca se je potepala okrog že dva dni. — Vlom? V mesnico Antona Sabadinija v Trstu je vlomil neznan tat in je ukradel 2400 kron. — Porezane trte. V poreški okolici so porezali neznan zlikovci dvema posestnikoma več trt. Skoda znaša čez 600 kron. — V Rovinju so aretirali ribiča Devescovi Al., ker se je posluževal pri ribištvu dinamita. — Samomor. V Renčah se je ustrelila 17letna Karolina Mozetič. Umrla je drugi dan, samomor je izvršila vsled nesrečne ljubezni.

Dnevne vesti.

+ **Kranjski deželni zbor.** »Tagespost« poroča, da bo kranjski deželni zbor po Veliki noči sklican na daljše zasedanje, da reši predloge, ki v zadnjem zasedanju niso bili rešene, in da razpravlja o večjih melioracijskih projektih.

+ **Dr. Henrik Tuma** je hudo razžaljen, ker smo njegov napad na narodno-napredno stranko primerno zavrnili. Vrgel je narodno-napredni stranki v obraz očitane, da je do mozga gnila, pa za svojo obdolžitve seveda ni navedel niti najmanjšega dokaza. Da se na tako nečuvstvo in vsesokro neutemeljeno psovovanje ne odgovarja s komplimenti, to se pač ob sebi razume. Kar je dr. Tuma iskal, to je tudi prejel. Zdaj pa je hudo razžaljen in v »Zarji« fantazira, da ga je narodno-napredna stranka hotela ubiti. Fantazija njegova je skrajno bujna. Tako na pr. pripoveduje, da so se uredniki listov »Edinosti«, »Soča« in »Slov. Naroda« v Opatiji vse potrebno dogovorili, kako bodo njega politično ubili in da so »dotični dišeči pamflet« predložili v odobritev »velikemu voditelju narodno-napredne stranke dr. Tavčarju.« To si je dr. Tuma vse kar na čistem izmisli, kajti niti v Opatiji, niti kje drugje se ni nihče dogovarjal zaradi kakršnekoli akcije proti dr. Tumi, niti je bilo sploh kdaj predloženo dr. Tavčarju. Naš list se je postavil proti dr. Tumi, ko je ta začel razbijati narodno-napredno stranko, a da je to storil, to je pač naravno in ob sebi razumljivo. A kje je dokaz, da je narodno-napredna stranka do mozga gnila. Mar v tem, da je »Soča« imela svoje boje z dr. Tumo? Ali bi zaradi teh čisto lokalnih bojev v Gorici ne smeli socialni demokratije v Idriji glasovati za narodno-naprednega kandidata? Ta logika je več kakor čudna in le kaže, da smatra dr. Tuma svojo osebo za nekako solnce, okrog katerega se vse suče. Pobijanje njegovih prizadevanj, naperjenih proti narodno-napredni stranki, to je v njegovih očeh dokaz, da je narodno-napredna stranka gnila do mozga. Tak dokaz pa drži! To je pa tako prepričevalno, da bolj ne more biti. Vsa čast.

+ **Klerikalci in »Slovenska Matica«.** Odborniška mesta pri »Slovenski Matici« so odložili: dr. Anton Breznik, profesor na škojškimi zavodih v Št. Vidu, dr. Fran Detela, vpokojeni gimnazijski ravnatelj v Ljubljani, Fran Finžgar, župnik v Sori, Ivan Graefnauer, profesor v Ljubljani in Ivan Sušnik, kanonik v Ljubljani. »Slovenec« pravi, da je ta »korak odgovor na zahrbtno postopanje predsedništva pri zadnjih volitvah«. V položaju smo, da lahko konstatiramo, da predsedstvo »Slovenske Matice« ni v nobenem oziru vplivalo na izid volitev na zadnjem občnem zboru. Pri volitvah je reagirala napredna javnost samo na poskus, spremeniti posestno stanje v odboru »Slovenske Matice« v prilogo klerikalni stranki. Znano je, da je bil dež. svet. dr. Fran Zbašnik izvoljen v odbor kot naprednjak. Leto se je v zadnjem času prelevilo. Toda s tem še ni prešlo tudi njegovo odborniško mesto v klerikalno posest. Ker je dr. Zbašnik svoje odbornišvo odložil, bi se moralo na njegovo mesto praviloma kandidirati naprednjak. To pa se ni zgodilo, marveč je bil proglašen za kandidata eden najnesimpatičnejših klerikalnih pristašev, dr. Mantuani. To je izzvalo reakcijo naprednih društevnikov, ki so na to

na občnem zboru pri volitvah nastopili proti klerikalni volilni listi s svojo posebno kandidatsko listo, ki je tudi prodrla. Takšna je bila stvar in nič drugačna! Sedaj je dolžnost naprednega občinstva, da pristopi v čim največjem številu k »Slovenski Matici« in ji s tem omogoči nadaljno uspešno napredovanje in procvitanje.

+ **Pravilo, da je tudi v Ljubljani nekaj nemškutarjev,** je rekel dohtar Janez Krek v »Ljudskem domu«. In mnjenja je, da jim bomo Jugoslovani čez 40 let tudi lahko postavili kamenček z napisom »Maledetti stranieri« itd. Seveda, samo če je res, da jih je sploh kaj v Ljubljani. Oj, ljuba duša, nikarte, ne goljufaj sebe in druge, ko tako prezirljivo govoriš o nemcem, kar spoznavamo čedalje bolj kot naraščajoče zlo, kot močno, premočno se razširjajoče in od vseh javnih nevarnosti političnih in nepolitičnih vladnih činiteljev podpirano sovražno silo. Tudi naši ljudi so se motili in še nedavno bili mnjenja, da je nemštvo v Ljubljani suha vejica, pa sta nas vlada in dr. Sustersič hitro drugače podučila. Kdor ima oči, naj vidi, kdor ušesi, naj sliši, kako je danes naš človek ob veljavu, vpliven pa je nesposobni nemškutar. Dr. Iv. Sustersič je tisti mož, ki svoj vpliv kot vodja vladajoče politične stranke na Slovenskem ni nikdar porabil v obrambo narodnostnih naših pravic, ki je vedno dopuščal, da je vlada proti gotovim kompenzacijam smela na Slovenskem uveljaviti svojo politiko, ki nam utegne v teku 40. let res pripomoči do spominskega kamna, le da bo ta kamen imel čisto drug napis, kakor oni na Benečiji. Pazimo, da nas ne bo preveč tiščal! Da, da, dohtar Janez, kakor pravi Tempelher v »Nathan der Weise«: »Es sind nicht alle frei, die ihrer Ketten spotten!« Ti, Janezek, si izven nevarnosti, znaš tudi nemško in se za narodnostne boje meniš prav malo, zato lahko naivno govoriš v »Ljudskem domu«, kolikor hočeš. Naš narod je pa v povsem drugem položaju, kakor tvoja prečastitljiva oseba; dokler bo narod imel in si sam izbiral — in čeprav po krivičnem volilnem redu — zastopnike današnje baže, toliko časa bo šlo vse tako lepo nizdol, kakor doslej. Pojdi, čakamo močnejših možakarjev!

+ **Dijaška stavka** pojema in se je danes že mnogo dijakov višjih razredov povrnilo v šolo. Na I. državni gimnaziji je nabit oklic, da bodo kratkoma izključeni vsi tisti dijaki, ki se tekom osmih dni ne vrnejo v šolo. Priporočamo nujno vsemu dijaštvu, naj poncha s stavko, ker nima nobenega upanja na kak uspeh. Slovensko dijaštvo je lahko prepričano, da živa srčne simpatije vsega občinstva, a ravno zato naj verjame nesebičnim prijateljem, da s stavko ne bo ničesar doseglo. Kdo more misliti, da bodo javne oblastnice kapitulirale pred srednješkolskimi dijaki in se podvrgele njihovemu diktatu? Kdo ima danes moč, vlado v to prisiliti? Nihče! Če bi se vse naše stranke na glavo postavile, bi nič ne opravile. Seveda, mladina si še predstavlja ne more, kaka moč je državna oblast, a ravno zato je dolžnost vseh mladinoľubov, opozarjati dijaštvo, da prvi v svojo nesrečo, če ne odneha. Saj je popolnoma res, da tiči pravi vzrok stavke v tem, da so šolske oblasti žaljivo prezirale narodno čustvovanje slovenske mladine, in da je to dijaštvo zapeljano v stavko, a vsako nadaljevanje stankanja postruje položaj in ne koristi nič. Stranke bodo porabile svoj vpliv, da kolikor je le mogoče obvarujejo dijaštvo pred posledicami stavke, a pred vsem je potrebno, da se vrnejo dijaki v šolo.

+ **V bratski slogi** sta se našla včerajšnji »Slovenec« in današnji »Dan«. Oba napadata narodno-obrambno društvo »Branibor«, češ, da se je šele včeraj spomnilo, da bi vendarle kazalo na primeren način proslaviti jubilej zadnjega ustoličenja koroških vojvod v slovenskem jeziku. Na »Slovenec« napad odgovarjamo, da so se klerikalci domislili jubileja tudi šele včeraj, ko so priobčili notico, da prirede klerikalna društva, združena v krščansko-socialni zvezi, proslavo 500letnice ustoličenja, da torej nimajo prav nobenega vzroka v tem oziru kaj očitati naprednjakom. Na »Dnevno« zbadanja pa pripomnimo samo to-le: Ako bi dotični gospod, ki je zagrešil napad na »Branibor«, čital liste, bi vedel, da je »Branibor« že pred dobri 14 dnevi objavil, da prevzame z ozirom na to, da se nihče drugi ne gane, inicijativo za prireditev spominske slavnosti v proslavo gospodarskega jubileja, takisto pa bi bilo uredništvo »Dneva« lahko tudi informirano o tem, da se je o nameravani prireditvi že dokaj izčrpano razpravljalo na občnem zboru »Braniborove« ljubljanske družnice št. 1. seveda ako bi poslalo takaj svo-

jega poročevalca. Tako je gospoda, ki govorite o dolžnostih! Sicer pa bodimo odkritosrčni in priznajmo, da ima končno društvo »Branibor« vendarle pravzaprav druge dolžnosti, kakor mu jih hoče napreči spoštovani tovariši »Dan«. Ali ne? Mišlimo, da se razumemo.

+ **Ljubljanski »Dan«** se je predrznil očitati nam, da valimo vso krivdno zaradi dijaške stavke na mladino. To je pač predrznost prve vrste. Povedali smo, da so vladale v merodajnih krogih »ugodne dispozicije« za stavljujoče dijake. »Dan« naj bo le prepričan, da mi že vemo kaj pišemo in da imamo dobre informacije o vsem, kar zapišemo. Če je kak posamezen profesor, ki je morda bolj dijaški krivnik, kakor mladinoľub, govoril o decimiranju dijakov, nima to prav nobenega pomena, tem manj, ker ima zadnjo besedo vendar dež. šolski svet. Ugodne dispozicije so bile in če so izginile, zadeva krivda tiste, ki so dijake oplašili in zbegali. Kaj hoče »Dan« mar v motni vodi ribariti, da prihaja s takimi natolcevanji?

+ **Ta dijaška stavka,** ki nam je na eni strani pokazala, kako živo in krepko je narodno mišljenje slovenskega dijaštva, nam je na drugi strani pokazala, kako malo pravih prijateljev ima mladina. Človeku se kar želodec obrača, če bere »Slovenca« in če zasleduje, kako na eni strani gotovi profesorji sanjajo o samih vesaljih, na drugi strani pa se čujejo glasovi, ki morejo dijaštvo vzbujati neutemeljena upanja. Kaj je to ljubezen do mladine?

+ **Tako čudne vloge,** kakor te dni še nikoli ni igrala naša c. kr. državna policija. Kakor, da bi bili po cestah sami banditje, toliko je videti redarjev. In kaj se je tako strašnega zgodilo? 500letnico ustoličenja koroških vojvod so z enodnevni stražkom praznovali dijaki. Nikakih kraľoval ni bilo in vendar podijo dijake iz ulice v ulico, še v tivolski drevo-red jim vstop ni dovoljen. Pred vsako srednjo šolo stoji par redarjev in gorje onemu, ki bi govoril z več kakor eno osebo. Na nekem zavodu se je celo zgodilo, da so stražniki siloma spravljali dijake v šolo. Kdor to opazuje, se mora vprašati: jeli tega treba? Gospodje na Bleiweisovi cesti pa dobro vedo, zakaj napravljajo iz muhe medveda. Nemški listi bodo gotovo poročali, kake strašne demonstracije bi se hile vršile, da ni c. kr. državna policija tega preprečila. Poglejte velikanski uspeh in potrebo državne policije. Ker vemo, da bi vsak svet naši policiji bil bob v steno, prosimo gosp. policijskega ravnatelja le to, da naj svojim komisarjem prepove, jezdari po tivolskih pešpotih ter na ta način loviti uboge dijake. — Spectator.

+ **Zlati časi za Šiškarje** se bližajo... Kakor nam poročajo iz zanesljivega vira, je vlada zagotovila veliko podporo za zgradbo cerkve v Spodnji Šiški. Vlada baie smatra za nujno potrebno, da se v Sp. Šiški zgradi nova velika cerkev in župnišče, oziroma da se na trdni temelji postavi klerikalna organizacija v najbolj napredni občini na Kranjskem. Pogajajo se predvsem za posestvo pivovarne Reininghaus in so se baie že precej pogodili. No, če misli vlada, da bo s pomočjo frančiškanov šišenske naprednjake ugnala, se pač moti.

+ **Denuncijanti in kverulanti.** K notici, ki smo jo prinesli pod tem naslovom v sredo, pripomniti moramo še sledeče: Dotični slučaj se je zgodil v Kamniku. Značilno je, da se v Kamniku množe od dne do dne denunciacije in da se je razpredlo najgrše ovaduštvo. Pred vsem trpe pri tem uradniki, ki so izpostavljeni tem strupenim zahrbtnim napadom, ne da bi imeli proti temu kako orožje in ne da bi jih — kar je najbolj žalostno in značilno — njih predpostavljenci in višja inštanca zadostno ščitila. V zadnjih dveh letih bilo je 6 takih slučajev, ki so merili vsi na to, dotičnemu če že ne odjesti itak ne presladki uradniški kruh, pa ga vsaj navzgor očrtniti in če le mogoče iz Kamnika prestaviti. V par slučajih se je to tudi posrečilo in so dotični morali Kamnik zapustiti, ne, ker se jim je mogoče kaka krivda dokazala, ampak ker se je ustreglo radi ljubega miru denuncijantom. Vsak otrok v Kamniku ve za te slučaje, vsak pa tudi ve, kdo opravlja ta častivredni posel ovaduštva. Kaj njemu za solze prizadetih rodbin, kaj za glasno in pritaeno preklinjanje prizadetih mož, samo da zadosti svoji hudobnosti in pohodi kako eksistenco, ki mu noče hlapčevati, pa mu leže prihuljeno veselje na obraz. Posledice tega se vidijo in čutijo v Kamniku. Nikdo se ne čuti več varnega v občeľvanju s svojim sosesčanom ne v uradu, ne v trgovini, ne v gostilniški družbi. Nezaupanje je nastalo povsod, vsak se boji, da se ne bi njegova beseda tri-

krat preobrnjena nesla na gotove ušesa, in od tam v obliki kake ovadbe naprej. Odkritosrčnost in prostodušna moška beseda ste zginiili, ali pa se skrili v najbolj intimno družbo. To je demoralizacija, ki spodjeda značaje in ki škoduje narodu huje, kakor 10 klerikalnih zmag. Ljudje se odtegujejo javnemu in družabnemu delu in vsak čuti, da leži nad prijaznim Kamnikom nekaj, kakor črna mora, ki ga tlači in duši. Trpe pa vse to, kakor neko neodvrljivo usodo, udano prenašajo kakor šibo božjo na svojih plečih, in le tu pa tam se sliši vzdih, da so razmere v Kamniku postale neznosne in da se je božje oko odvrnilo od Kamnika. Denuncijanstvo in ovaduštvo se pretaka po slovenski zemlji danes kakor črna smrdeča reka, od vsake vasi, od vsakega mesta se vije k njej majhen potok gnojnice in ni dneva, da ne bi časopisi poročali, da je obbrizgnila posameznika, društvo, družbo ali pa cel slovenski narod. In po tej reki gomazijo črni napeti močeradi. Sadovi klerikalizma zorijo.

+ **Najnovejši škandal župnika Kocjančiča v Mirni.** Mirenški župnik, Kocjančič je na praznik sv. Jožefa zopet zagrešil škandal. Ta mož ne more krotiti svoje maščevalnosti do političnih nasprotnikov. Umrl je v Mirni občeľspoštovani Karel Bajec. Pogreb bi se bil moral vršiti že dopoldne z mašo. Ko je župnik prišel k hiši, pred katero je stala rakev, je med pričetki zagledal tudi može, ki jih smatra za svoje politične nasprotnike. Župnik se je božji mož razsrdil in zavpil, da pokojnika ne pokopile, če se ti može ne odstranijo. Ljudstvo je bilo izprva osuplo, potem je pa začelo glasno izražati svojo nevoljo. Eden pokojnikovih sorodnikov, ki se je od daleč pripeljal k pogrebu, stopi pred župnika in zahteva, da župnik izvrši svojo dolžnost. Župnik je zarenčal, da tega pod nobenim pogojem ne stori, dokler bodo taki nosači zraven, ki niso z njim volili. Tedaj so se začuli klici: Tukaj imate mrliča, storite kar hočete z njim. Župnik je s svojo trgoglavo maščevalnostjo odšel in pustil mrliča na cesti pred hišo do popoldne. Ljudstva se je polastilo splošno razburjenje. Se celo bližnji sorodnik pokojnika, (baje brat), ki je kapucinec, se je zgrajal nad župnikom in baie začuden dejal: Kaj so res take žalostne razmere na Kranjskem, da se politično sovraštvo niti pri odprtem grobu ne ustavi! Ljudje so šli slučaj javit županu, ki je na lici mesta celo zadevo vzel na zapisnik. Župnik se je vendar zbal posledic tudi pred gosposko, sam je izbral može iz svoje stranke in jih komandiral, da morajo nadomestiti od sorodnikov pokojnika določene nosilce. Še le zdaj je župnik prevzel spreved in mrliča cerkveno pokopal.

+ **Iz sodne službe.** Avskultant gosp. Vilko Labrenčak v Ljubljani je imenovan za sodnika v Litiji; avskultant gosp. Avgust Leitgeb pa za sodnika v okrožju graškega nadsodišča. Sodnik Leitgeb je za sedaj prideljen okrajnemu sodišču v Škofji Loki.

— **Proslava petstoletnice zadnjega ustoličenja na Gosposvetem polju.** Na poziv »Branibora« se je odzvalo 38 naprednih narodnih društev ter odposlalo svoje zastopnike k včerajšnjemu posvetovanju o načinu in času proslave petstoletnice zadnjega ustoličenja na Gosposvetem polju. Izvolil se je ožji odbor, obstoječ iz odbora »Branibora« in več zastopnikov drugih društev, ki bo vzel podrobnoš prireditve v pretes, določilo pa se je, da se vrši proslava začetkom maja.

— **Odlikovanje.** Gospod doktor J. Virant, sekundarij deželne bolnišnice bil je odlikovan za svoje zasluge za časa balkanske vojne z redom sv. Save IV. reda.

— **Slovensčina v trgovini.** Iz društva jugoslovanskih slušateljev trgovskih ved na Dunaju se nam piše: »Slovenski Narod« je že opetovano opozarjal na žalostno dejstvo, da se slovenski trgovci poslužujejo v dopisovanju s svojimi tverkami izključno le blažene nemščine ali laščine, dasi pogosto teh jezikov docela ne obvladajo. Vsi ti članki so žalibog ostali glas vpijočega v puščavi in niso našli v vrstah onih, na katere so bili naslovljeni, primerne razumevanja; saj žal med našimi trgovci še v veliki večini prevladuje plitko mnenje, da tu ni primeren forum pokazati svojo narodnost. Dan za dnem se razburjamo vsled zapostavljanja slovensčine v javnih uradih, da bi ji pa pridobili v privatnem življenju veljavu, ki ji gre in ki tvori predpogoj za ono v državnih uradih, se navadno živa duša ne zmeni. Če se sami ne poslužujemo svojega jezika, ali moremo zahtevati, da se ga poslužujejo drugi? Ne glede na korist, ki bi jo imel jezik sam, če ga v trgovski korespondenci rabimo in mu pri tem pomnožujemo njegov besedni zaklad, je uvidevati največjo pred-

nost v tem, da vrinemo v tuja podjetja svoje sinove, da se tu izobrazijo za praktične trgovce, navzamejo podjetnega duha in se tako pripravljajo uspešno delovanje v domovini. Toda ne zadostuje, če piše slovenski trgovec slovensko, ne, zahtevati je treba tudi slovenski odgovor, vsakega drugega odločno odkloniti. Tako so delali Čehi, Nemci in Angleži in danes se prvi kosaajo z Nemci in ti z Angleži. Le tisti narod, ki samega sebe spoštuje, uživa spoštovanje tudi pri drugih. Da je samozaničevanje podlaga tujevi peti, se najbolj jasno kaže pri nas. Nemci, na katere smo gospodarsko najbolj navezani, so zavedni in imponira jim le zaveden narod. Razumljivo je, da se tega, kar se je zamudilo skozi dolgo vrsto let, ne da popraviti v enem dnevu; pri naših izobraženih trgovcih bi pač bilo pričakovati, da jih vzdrami en sam tozadevni opomin. Sicer bi pa lahko v tej snovi najuspešneje delovali slovenski trgovski potniki. Ali ne spada to tudi v delokrog »Društva slovenskih trgovskih potnikov«? Omenjeno društvo bo vspricho svoje agilnosti gotovo čim preje poprijelo akcijo in tako tudi od svoje strani kamen v boju za našo gospodarsko neodvisnost.

— **Uporaba svetilnega plina v kuhinji.** Pri svojih ognjiščih v kuhinji rabimo navadno kot kurivo drva ali premog, ali oboje obenem. To kurivo pa postaja od leta do leta dražje in ga tudi ne moremo ekonomično izrabiti. Dobra četrtina tega kuriva vhaia neizrabljena skozi dimnik. Pempel, žlindra in neizgoreli ostanki pa delajo nesnago. Če hočes kaj malega skuhati, potrebuješ mnogo časa ter moraš narediti precej močan ogenj, pri čemer ti pojde malone polovica materiala v nič. V novejšem času se je tehnikom posrečilo izumiti aparate, pri katerih vporablamo svetilni plin za prirejanje jedi, kuhanjih, pečenih ali praženih. Pri plinu moremo kurilno silo izrabiti do 90%; boljše kakor pri kateremkoli drugem kurivu. Pri kuhanju s plinom se prihrani mnogo časa, ker ga je treba le vžgati in daje takoj zadosti močno vročino. Ko nehaš kuhati, ga ugasneš ter ti tako ne gre nič kurilnega materiala v izgubo. Jedila, ki so pripravljena s plinom, niso glede okusa ali tečnosti v nobenem oziru slabjša kakor jedila, pripravljena na navadnih ognjiščih. Nasprotno! Mnogo se jih da pripraviti še bolj okusno. Dostikrat se ugovarja, da je kuhanje s plinom dražje nego kuhanje z drvmi ali premogom. Pa ta ugovor ne velja splošno. Res je, da se s plinom lahko varčujemo, kakor z nobenim drugim kurivom; s plinom pa tudi alhko varčujemo, kakor z nobenim drugim kurivom. To velja posebno takrat, če je treba manjša jedila hitro skuhati: zajutrek, južno ali manjšo večerjo. Velika udobnost, ki se doseže z vporabo plina v kuhinji glede snage, prihranitve časa in stroškov, je dala v raznih mestih povod, da so ljudje od dne do dne v večji množini začeli v kuhinji rabiti svetilni plin kot kurivo, in to povsodi z največjim uspehom. Tudi v Ljubljani si je že mnogo gospodinj omislilo plinska kuhala; vendar mnogo kuharic pri tem ni tako izurjenih, da bi plin uporabljale štedljivo in z najugodnejšim uspehom. Drugod n. pr. na Dunaju se pospešuje uporaba plina v kuhinjske namene s tem, da se nalašč prireajo posebni tečaji s teoretičnim in praktičnim poukom za porabo plina pri kuhanju, pečenju in praženju. — Tudi tukajšnja plinarna je pridobila z Dunaja damo, ki je izučena kuharica s plinom, da bo v Ljubljani še ta mesec dva dneva zaporedoma poljudno predavala o uporabi plina v kuhinjske namene, istočasno pa na raznih plinskih aparatih prirejala razna jedila ter tako praktično pokazala, kako se s plinom praktično in kolikor moči poceni kuha, peče in praži. Na koncu vsakega predavanja se bodo udeležencem dajala jedila na pokušno. Dan in kraj predavanja se bo pravočasno objavilo. V interesu občinstva, posebno pa gospodinj, pa bodi, da se teh brezplačnih predavanj mnogoštevilno udeleži.

— **Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski izkaz»** nas prosi objaviti, da je njegova javna knjižnica, Pred igriščem št. 3, odprta ob nedeljah in praznikih od 10.—12. dopoldne in ob sredah in petkih od 6.—8. zvečer; ni pa odprta ob sobotah, kakor je bilo pomotoma objavljeno v »Slov. Narodu« z dne 18. t. m.

— **Če povabi gospodinja, ko moža ni doma,** svoje prijateljice, jim gotovo ponudi kave. Da je potem ne opravljajo okoli, jim mora seveda dati dobre kave. Tako pa napravi lahko samo tedaj, če vzame na pomoč Kolinsko kavno primes, ki je priznana kot najboljši kavni pridaček. Obenem je Kolinska kavna primes tudi pristno domače blago in torej tudi v tem oziru priporočila vredno. — Slovenske gospodinjice, ki hočete imeti dobro kavo, kupujte torej samo iz-

vrstno in pristno domačo Kolinsko kavno primes!

Iz Velikih Lašč. Dopisnik »Domoljuba« se skoro v vsakem izvodu omenjenega lista zaganja v mojo osebo. Na vse podle napade sem molčal in sem mu pustil veselje, misleč, da se bo že naveličal pisati skoro samo o meni, čeprav mi je bil namen omenjenih napadov prav dobro poznan. V zadnjem »Domoljubu« pa omenja, da sem od 800 K, katere so bile namenjene za šolo, samovoljno porabil znesek 700 K. Ker je dopis tako stiliziran, da bi marsikateri nerazsodni čitatelj »Domoljuba« dobil utisk, da sem teh 700 K porabil za svojo osebo, ali pa v kake druge namene, sem prisiljen, podati javnosti naslednje pojasnilo. V proračun za leto 1913 se je stavil za pokritje obresti znesek 340 K. »Mestni hranilnici« pa se je moralo poslati za obresti in amortizacijo: dne 4. marca 1913 300 K; dne 21. aprila 31 K 55 v; 10. junija 100 K; 30. avgusta 300 K in 10. decembra 284 K 59 v., plačalo se je 676 K 14 v. več, kakor se je stavilo v proračun. Gosp. dopisnik, tu imate tistih samovoljno porabljenih 700 K. Dopisnik, kakor tudi vsak drugi se lahko o tem prepriča, iz blagajniške knjige in zraven priloženih potrdil, kar je vedno vsem občanom na vpogled. Razvidel bo potem lahko, da se je vedno plačevalo najprvo to, kar je bilo najbolj nujno. Če bi dopisnik ne imel namena, samo mene blatiti in obrekovati, bi se bil o tem že lahko poprej prepričal. Ako že ni hotel priti k meni, naj bi bil vprašal svojega stanovskega g. tovariša, če so računi v redu, ali ne. Naj se dopisnik le še naprej zaganja v mene, namen, katerega goji, s tem ne bo dosegel. — Josip Virant.

Kako so v Prečini potrdili občinske račune. Piše se nam: Skoro vsak dan beremo, da deželni odbor odreja »revizije« po občinah, da se deželni odbor prepriča, če so občinski računi v redu. Take revizije pa se vprizajajo samo po občinah z naprednim občinskim odborom, zato je jako zanimivo zvedeti, kako se ravno isti deželni odbor obnaša nasproti občinam, kjer sami klerikalci gospodarijo. V kratkem se bo pred novomeškim sodiščem o vestnosti ene takih občin na katoliški podlagi razvila prav zanimiva razprava. Za enkrat pa je zanimiv sledeči dogodek: Župan ravno omenjene občine bi bil moral pred kratkem občinskemu odboru predložiti občinske račune za l. 1913. Ker se ga je že opetovano opozorilo, da občinski računi ne morejo biti v redu, že zato ne, ker manjkajo računske knjige za več let nazaj, so ga klerikalni revizorji poučili, kako naj se reši iz zadrege. Napravil je iz občinskih knjig le izpis, ga prinesel k sebi in na ugovor dveh naprednih odbornikov, ki sta zahtevala originalni račun po knjigah, se izgovoril, češ, da so mu bile knjige pretežke, da bi jih bil iz Bršljina v Prečino prinesel seboj. Na nadaljni ugovor, da če so knjige tako težke, pa naj bi jih naložil na voz, se je pa zopet izgovoril, da bi jih med tem, ko je šel pred sejo k maši, ne mogel nikomur zaupati. Imenitno! Ravno ta občina je svojčas zaupala dvoje knjig s pobotnicami vred nekemu, ki te knjige že 8 let ponuja občini, ne da bi se kdo od občine pobrigal zanje. Tudi sicer jako strogi deželni odbor se zdaj ni rešil tozadavne pritožbe, dasi je že leto tega, kar je bila vložena. Nič ni pomagalo, da sta dva napredna občinska odbornika svoje klerikalne tovariše opozarjala, da takih računov nikakor ne gre potrditi, dokler se ne prepričajo, kako izgledajo v knjigah. Župan in župnik sta tako ukazala, da so računi popolnoma v redu in da se morajo potrditi. Može so samo pokimali in občinski računi so bili »popolnoma v redu najdeni in potrjeni«. — Župan neke druge občine pa občinskih računov sploh ni dal v pogled občanom, dasi to izrecno zahteva občinski red paragraf 66. Pravijo, da se računi gostilniških licenc in raznih drugih taks strašno kregajo med seboj.

Poštni nabiralnici na Studencu pri Krškem, ki je doslej imela štirikrat na teden zvezo s poštnim uradom Radna pri Sevnici, je dovolilo pošto ravnateljstvo vsakdanjo zvezo izvesti ob nedeljah.

Doslednost logaškega okrajnega glavarstva je res čudovita. Tam pozimi so se v Doleh pritožili, da se diaki preveč sankajo in glavarstvo je sankanje prepovedalo, ker je cesta za promet in ne za zabavo. Proti temu se je pa pozneje ugovarjalo in prepoved se je preklicala. — Žirovcem se je dovolilo v Idrijo voziti goveje meso; mesarji so se seveda pritožili, ker so bile mesnice prazne, in glavarstvo je preklicalo dovoljenje. Žirovci smejo samo na kilograme nasekano meso voziti. — Gosp. Tinče Lapajne je po dolgotrajnih obravnavah dobil avtomobilsko vožnjo; vozi po trikrat na dan in ker se pro-

met množi, je vpeljal še turo ob 5. zjutraj, da dobimo tričlanski vlak. Okr. glavarstvo pa je vožnjo prepovedalo in dovolilo logaškemu avtomobilu odhajati zjutraj ob 3. uri v Idrijo, da potnike lahko ob 5. odpelje iz Idrije. In tudi to je modro!

Nadpaznik c. kr. finančne straže na Jesenicah g. Ignac Hodnik podaril je podružničnemu tajniku 10 K, kot fantovščino za otroški vrtec na Savi z pristavkom: Ko mene več ne bo. Oddelek zabojnih delavcev na Savi podaril je otroškemu vrtcu znesek 10 K kot čisti dobiček predpustne veselice pri Werglesu. Predsedništvo podružnice se tem potom isreno zahvaljuje g. Hodniku, kakor tudi oddeku zabojnih delavcev za blagodušni dar in vam kliče, vse za narod in za otročiče.

Vsestransko umetniško izdelan film o Kristusovem rojstvu, življenju in smrti se predstavlja sedaj v kinematografu »Ideal«. Predstava ni suhoparno nizanjanje svetopisemskih dogodkov, temveč vsi dogodki tvorijo tudi na filmu eno samo umetniško izvršeno celoto, v katero so prevzeti tudi posamezni dogodki, katere nam sporočajo legende o življenju Jezusa. Posamezni prizori napravijo na gledalca vtisk, da se mu ni moglo ubraniti. Posebno prizor, ko pride Marija Magdalena in se žrve Jezusu k nogam. Ni potreba imeti verskega čuta — in vendar imaš velik užitek od cele predstave. Zato naj je ne zamudi nihče.

O ubeglem in zopet prijetem vlomilcu Jerebu in aretiranem stražniku Mandiču smo izvedeli še naslednje: Jereb in Mandič sta bila znana že od mladih nog in se je Jereb zatekel k Mandiču, ko je ušel iz prisilne delavnice, ta je pa služil še pri c. kr. policijskem ravnateljstvu v Trstu. In tudi, ko je Jereb sedaj ušel, je bila njegova prva pot k Mandiču na Glince, ki je bil takrat ravno doma in so stražniki, ki so ga sledili, videli v njegovem stanovanju luč. Jereb je bil pa skrit. Le - tam se je preoblekel v civilno obleko, potem pa srečno odšel proti Borovnici, kjer je bil slučajno v gostilni spoznan po nekem železniškem uslužbencu, ki je takrat poslušal porotno razpravo, ko je bil Jereb obsojen in na podlagi tega ovadbe sedaj prijet. Jereb si je pa zadevo čisto drugačno predstavljaj. Misli je namreč, da ga je Mandič izdal, vsled česar se je takoj maščeval nad svojim prijateljem. Povedal je, da se je iz kaznijske obleke v civilno preoblekel pri Mandiču ter da je k temu tudi prinašal tatvine. — Dva policijska funkcionarja sta Mandiča takoj nato zasilila, ki je tudi vse priznal, pri hišni preiskavi sta pa našla Jerebovo kaznijsko obleko, nekaj tatvin od vloma v Wettachovo vilo, nekaj od vloma v Francotovo barako na državnem kolodvoru in nekaj tudi od nekega tretjega vloma. Bržkone bo pa nadaljna preiskava spravila na dan marsikaj zanimivega.

Boj za čevlje. Včeraj je neka neznanca ženska obiskala čevljarja Fr. Dolenjca v Cerkvini ulici št. 21 in mu pri ti priliki ukradla par čevljev, katere je ta po njenem odhodu pogrešil in šel za njo in jo došel na Karlovski cesti. Od tam mu je ženska ušla v Tesarsko ulico, kjer jo je zopet vjel in ji potegnil čevlje izpod rute. Ženska se je pa postavila in začel se je boj. Ko jo je čevljar preobvladal in imel čevlje v popolni posesti, je zopet odšel proti domu. Nabrani gledalci so mu sicer svetovali, da naj babnico izroči policiji, toda Dolenjec je mahnil z roko, češ, jaz imam že svoje čevlje, kaj si hočem napravljati še nadaljna pota.

Vozove za podaljšano Dolenjsko železnico so že pričeli voziti na namenjeno mesto. Osebnih bo baše 60, devet jih je že na prostoru, 25 jih stoji pa še na Rudolfovem kolodvoru. Vozovi so pravlični, in sicer tako lepi, da druge proge precej zaostajajo za to.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 4. do 14. marca. Novorojencev je bilo 26, mrtvorjen 1, umrlo pa jih je 34, med temi 26 domačinov in 8 tujcev. Ena oseba je umrla za otročnico, 3 za ošpicami, 1 za dušljivim kašljem, 3 za jetiko, 3 vsled nezgode, 3 vsled samomora, 20 pa za različnimi boleznimi. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer 1 za otročnico, 1 pa za vrtico.

V mestni klavni so od 1. do 8. marca zaklali 70 volov, 5 bikov, 8 krav, 166 prašičev, 195 telet, 22 koštrunov in 72 kozličev. Vpeljali so 345 kg mesa, 2 zaklana prašiča, 48 zaklanih telet, 1 zaklanega prašiča in 7 zaklanih kozličev.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 1 korespondent, 2 kontorista, 1 poslovodja, 1 potnik, 6 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik železniške stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 2 kon-

toristini, 5 prodajalk, 7 učencev in 3 učenke. — **Službe išče:** 3 knjigovodje, 3 korespondenti, 6 kontoristov, 5 poslovodj, 3 potniki, 10 skladiščnikov, 22 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki železne stroke, 12 pomočnikov manufakturne stroke, 16 pomočnikov špecerijske stroke, 3 pomočniki modne in galterijske stroke, 17 kontoristini, 14 blagajničark, 21 prodajalk, 5 učencev in 4 učenke. — Posredovalnica posluje za delodajalce, člane društva, učence in učenke brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Dežnik je snovi v »Narodnem domu« pomotoma nekdo odnesel iz restavracije, oziroma iz sobe, kjer je bil sestanek. Dotičnik naj ga prinese v uredništvo »Slovenskega Naroda«.

V Zagrebu zelo priljubljeni tamburaški in vokalni zbor »Javor« koncertuje danes in vsak dan v kavarni »Central« na Sv. Petra nabrežju.

Razstava pomladanskih novosti jutri v trgovini I. Kette, Ljubljana, Fran Josipova cesta 3.

Društvena naznanila.

»Sokol I.« vabi svoje članstvo, da se udeleži v torek, dne 24. marca ob 8. zvečer predavanja v društvenih prostorih (Trg Tabor št. 2). Govori br. V. Švajcar o »Sokolstvu do Tyrševe smrti — 1862—1884.« — Člani, članice, udeležite se in vzbudite potrebno zanimanje v vrstah prijateljev Sokolstva za predavanje.

Ženski telovadni odsek »Sokola II.« opozarja bratsko članstvo in cenjeno občinstvo še enkrat na današnji zabavni večer v proslavo obletnice obstoja ženskega odseka, ki se vrši v gostilniških prostorih br. Kavčiča na Privozu. Neprisiljena zabava, vstop prost. Na zdar!

»Sokol I.« opozarja vsa bratska kakor tudi ostala društva, da se vrši javna telovadba letos dne 5. julija, na kar naj se cenjena društva pri svojih prireditvah blagovolijo ozirati.

Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj ima v nedeljo, dne 29. marca 1914 ob pol 4. popoldne pri Rastoharju na Karlovski cesti letošnji redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vabijo se nanj vsi člani in prijatelji društva iz šentjakobskega okraja.

Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 22. marca ob pol 4. popoldne v gostilniških prostorih g. M. Sokliča, Pred konjušnik.

Merkurjev večer. Slovensko trgovsko društvo »Merkur« priredi v torek, dne 24. marca v gostilni člana gosp. Goršeta, Marije Terezije cesta, »Merkurjev večer«. Og. člane in prijatelje društva vabimo k množični udeležbi.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v Ljubljani ima dne 26. marca ob 6. popoldne v dvorani mestnega magistrata svoj občni zbor.

Amater - fotograf! Društvo »K. S. A. F.« priredi v kratkem velenanim in brezplačen tečaj za bromni oljetisk (Bromöldruck), ki bo trajal par večerov. — Kakor je več ali manj znano, je ta tehnika v moderni umetniški fotografiji pridobitev zadnjega časa in je vsled svojih posebnih lastnosti zelo priporočljiva amaterjem, ki goje umetnost na polju moderne fotografije. Tehnika omogočuje posameznikom z lahkoto doseči vse mogoče individualne efekte.

Predavanje, združeno s praktičnimi demonstracijami te tehnike, bo obsegalo tudi kratek pregled raznih drugih fotografskih procesov. Vsi, ki se nameravajo udeležiti tečaja, naj blagovolje nemudoma javijo svoj naslov društvu »K. S. A. F.« v Ljubljani (katero daje tudi vsa druga potrebna pojasnila), da bo mogoče društvu pravočasno poiskati primeren lokal. — O kraju in času prireditve tečaja, se prijavljeni pravočasno obveste. Društvo »K. S. A. F.« bo skušalo v bodoče prirejati razne tečaje in predavanja za svoje člane. Ker so pa take prireditve često združene z mnogimi stroški, je v velikem interesu vseh amaterjev, da delajo na to, da se krog redno plačujočih članov društva vedno širi. — Prijave za pristop novih članov je istotako pošiljati na naslov društva: »Klub slovenskih amater - fotografov« v Ljubljani.

Društvo »Vrtnarska šola« ima svoj letošnji redni občni zbor v Škofiji Loki dne 7. aprila v kavarni »Plantarič« ob 7. zvečer.

Telovadno društvo »Sokol« v Novem mestu priredi v torek, dne 24. marca 1914 v »Narodnem domu« »Krivoprisežnika«, ljudsko igro v 3 dejanjih (7 slikah). Začetek ob 8. zvečer. — V sredo, dne 25. marca 1914 se bo igra ponovila. Začetek ob 6. zvečer.

Novomeški »Sokol« je priredil svojemu vrlemu in zaslužnemu članu dr. Jakobu Schegulu, ki ga je imenoval na svojem rednem občnem

zboru dne 10. januarja 1914 častnim članom, v prostorih gostilne g. Tučkove dne 15. marca častni večer. Že pri vstopu v lokal je bil slavljeneec od mnogobrojnega odličnega občinstva živahno aklamiran. Zbralo se je do 50 članov in kroju, zastopan je bil mestni občinski odbor z županom g. Rosmanom na čelu, po deputaciji se je udeležila večera novomeška italijanska, številno je nastopalo tudi »Dolenjsko pevsko društvo«. Posetile so večer tudi dame, med njimi soproga novoizvoljenega častnega člana. — Med člani je bilo opaziti prvega starostar društva br. Krajca in bivšega starostar br. Vojska. — V slavnostnem govoru je poudarjal društveni starostar br. dr. Vašič zasluge častnega člana za slovensko Sokolstvo sploh, zlasti njegovo eminentno, nemurno in uspešno delovanje za razvoj društva in novomeške sokolske župe. Koncem govora je izročil slavljencu br. načelnik diplomo, ki jo je z umetniško roko izdelal akademski slikar gosp. Hinko Smrekar. — Častni član br. dr. Schegula se je društvu zahvalil za odlikovanje in bodril k nadaljnjemu vztrajnemu sokolskemu delu. Nato se je razvil lep harmoničen večer, kateremu je dal poseben sijaj odlični oktet samih izbranih pevcev pod vodstvom gosp. Julija Bučarja in mladi, a že izborni izvežbani tamburaški zbor novomeškega Sokola.

»Jugoslavija«, društvo jugoslovanskih slušateljev trgovskih ved na Dunaju je izbralo nov odbor za 2. semester l. 1913/14, obstoječ iz: predsednik: Franc Kovačič, cand. exp.; podpredsednik: Vinko Vrhunc, stud. exp.; tajnik: Paja Smiljanski, stud. exp.; blagajnik: Vojislav Čurčin, stud. exp.; knjižničar: Ljudevit Zupin, stud. exp.; gospodar: Josip Ličen, stud. exp.; revizorja: Anton Faž, stud. exp.; Gregor Depolo, stud. exp.

Akad. društvo slovenskih agronomov »Kras« na Dunaju si je izvolilo sledeči odbor: predsednik: Wiśniak Rudolf, cand. cult.; podpredsednik: Sušteršič Mirko, cand. for.; tajnik: Pečnik France, stud. for.; blagajnik: Supančič Ivan, cand. agr.; gospodar: Pirc Alfonz, cand. cult.; knjižničar: Urbas France, stud. cult.; preglednika: Mikuz Drago, cand. agr., in Hinterlechner France, cand. cult.

Umetnost.

Koncerti »Glasbene Matic«, v katerih se bo izvajalo najnovejše slovensko koncertno delo, kantata P. Hugolina Sattnerja »O ljiki«, se bodo vršili v sredo 22., v četrtek 23. zvečer in v nedeljo 26. aprila popoldne v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani. »Matica« si je morala izbrati za izvajanje tega znamenitega dela teden po Beli nedelji, ker sta prvi in tretji teden aprila oddana gostovanju hrvaške opere in drugi teden je Veliki teden. To naznanja »Matica« vsem Slovincem, da si rezervirajo omenjeni čas za obisk teh koncertov, v katerih se bo pokazalo veliko napredovanje slovenske izvirne koncertne glasbe, ki mora vsakega Slovence razveseliti, navdušiti in s ponosom navdahniti. P. Hugolin Sattner stopa mogočno kviško v veliki zrelosti in popolnosti.

Razgled po slovanskem svetu.

— **Pogreb pisatelja A. G. Matoša.** V četrtek popoldne so v Zagrebu pokopali glasovitega hrvaškega pisatelja A. G. Matoša, ki je bil najgenijalnejši predstavitelj mlajše hrvaške pisateljske generacije. Kaj je bil pokojni Matoš hrvaškemu narodu, je pokazal njegov pogreb, ki se ga je udeležilo vse, kar v Zagrebu misli in čuti hrvaško in narodno. Na pogrebu so bila zastopana vsa uglednejša prosvetna društva, pred vsem »Društvo hrvatskih književnikov«, »Jugoslovanska akademija«, »Matica Hrvatska«, »Hrv. društvo umjetnosti« itd. Na grobu je pelo akad. društvo »Mladost«, ob grobu pa so govorili v imenu »Društva hrv. književnika« prof. Benešić, v imenu »Hrv. novinarskega društva« urednik Vukelić, v imenu »Mlade Hrvatske« pravnik Maštrović, v imenu Mladohrvatov pravnik Anić, v imenu dijaštva pa predsednik akad. podpornega društva pa Salih Baljić. Mestno občino zagrebško je na pogrebu zastopal župan Janko Holjac, vlado pa sekcijski svetnik Knoll.

— **Narodni dom v Prištini na Kosovem.** V Prištini na Kosovem polju so te dni slovesno otvorili Narodni dom, ki bo središče in zbirališče vseh srbskih narodnih in prosvetnih ustanov na Kosovem. Za predsednika je izbran Svetozar Tomić. Priština je mesto s približno

30.000 prebivalci. Za časa turškega gospodstva je bila Priština docela turško mesto. V celem mestu ni bilo niti ene takšne gostilne, kakršno ima pri nas že vsaka vas. Vzpričo takšnih razmer je pač umljivo, da so si Srbi najprvo zgradili svoj Narodni dom, ki naj bo center vsega narodnega gibanja.

— **Sokolsko društvo na Cetinju.** V nedeljo dne 8. t. m. je bil na Cetinju ustanovni občni zbor Srbskega Sokola na Cetinju. Za starostar cetinjskega Sokola je bil izvoljen vojaški zdravnik dr. Milo Iličković, za podstarostar Danilo Drakulić, gimnazijski profesor, za načelnika Filip Mihojević, uradnik vojne-ga ministrstva, za tajnika J. Marti-nović, bančni uradnik, in za blagajnika Nikola Knežević, trgovec. Novi odbor je ustanovitev svojega društva naznanil sokolskim društvom v Podgorici, Belgradu, Zagrebu in Ljubljani. Novo društvo ima že svoj lokal, kjer se že marljivo telovadi.

— **Skupna grobnica za lunake, padle pred Skadrom.** Pod predstvom župana Spasoja Piletića se je vršilo na Cetinju zborovanje, na katerem se je sklenilo započeti z akcijo, da se zgradi v Skadru velika grobnica, v katero se polože kosti črnogorskih in srbskih junakov, padlih pred Skadrom. Na grobnici se postavi tudi primeren spomenik. Izvolil se je odbor 12 članov, ki naj vzame stvar v roke, da se uresniči ta ideja. Na čelu tega odbora, ki naj ima podobore po Crni gori in Srbiji, a tudi po ostalih slovanskih državah, stoji Vuk Vuletić in brigadir Ivo Bećir. Novemu društvu so pristopili najuglednejši črnogorski rodoljubi. Črnogorci se nadajo, da bodo za zgradbo skupne grobnice pred Skadrom padlim junakom dobili, zlasti mnogo prispevkov iz Rusije.

— **Češke šole na Srbskem.** Srbski naučni minister je ugodno rešil prošnjo Čehov, ki žive na Srbskem in ki so prosili za češko šolo. In pri nas? Poglejmo Koroško, Dunaj!

Razne stvari.

* **Nobelova nagrada.** Iz Stokholma poročajo: Kapital letošnje Nobelove nagrade znaša po poročilu revizorjev 35.308.681 K. Vsaka letošnja Nobelova nagrada znaša 146.900 K 24 vin.

* **Nesreča na morju.** Veliki parnik severonemškega Lloydja »Kaiser Wilhelm der Grosse« je zadel te dni v Severnem morju v neko jadnico. Jadnica se je v 50 minutah potopila. Parnik je dve uri iskal ponesrečence, toda ni nikogar našel.

* **Sara Bernhardt častna doktorica.** Iz Londona poročajo, da je nadzorstveni svet bolnišnice Charing Cross sklenil, imenovati slavno tragedijinjo Saro Bernhardtovo za častno doktorico, ker je v zadnjih letih pridelila mnogo predstav v prospek bolnišnice.

* **Letni dohodek milijonarja Rockefellerja.** Bruseljski list »Soir« poroča, da je priznal ameriški milijonar Rockefeller, ki se smatra za najbogatejšega moža na svetu, da ima letnih dohodkov okroglo 100 milijonov dolarjev. Poleg njega je milijonar Carnegie, ki ima letno 15 milijonov dolarjev, le dobro situiran človek.

* **Čenstohovski roparji.** V ponedeljek je pri postaji Paraj napadlo 6 roparjev tovarniškega blagajnika Hantkeja, ki je imel pri sebi 20.000 rubljev delavske mezde in ki ga je spremljalo deset policijskih stražnikov. Roparji so streljali iz mavser-skih pušk in metali bombe. En stražnik je bil usmrčen, več pa ranjenih. Blagajnika niso oropali. Roparji so pobegnili.

* **Velik strah v Olomucu.** V Olomucu sta postali insolventni olomuška kreditna banka in meščanska pivovarna. Ravnatelj Löw se je ustrelil. Ko so kontrolirali depote, so konstatirali, da se je ravnatelj Löw dotaknil tudi teh. Kreditna banka je dovolila olomuški pivovarni 1.300.000 kron posojila, Löw je ponaredil tudi mnogo menic, ki so še v prometu. Mnogo malih obrtnikov je izgubilo vse premoženje.

* **Kinematograf in izobrazba kmečkega prebivalstva.** Kakor poroča »Information«, je uvedla ruska vlada na gospodarskem polju novost, ki naj služi pouku kmečkega prebivalstva. Kmetom se bodo kinematografsko kazala poskusna polja, novi stroji najrazličnejših gospodarskih strok in njih vporaba. Slike naj prepričajo rusko kmetstvo prebivalstvo, da je uvedba strojev že drugod učinkovala blagodarno. Obenem se bodo prirejale predavanja.

* **Demonstracije nagih.** Čudna vest prihaja iz Viktorije, glavnega mesta kanadske provincije Britske Kolumbije, 6000 duhoborcev je spročilo oblasti, da bodo, če ne prekliče nekega proti njim naperjenega za-

žona, nagi, kakor jih je bog ustvaril, demonstrirali po cestah. Če bodo oblasti to nenavadno demonstracijo dovolile, je pač še vprašanje. »Slavnostni sprevod« 6000 narih mož bi bil vsakakor protest, kakoršnega se ne vidi vsak dan.

* **Slavna ruska plesalka Ana Pavlova** si je baje v St. Louisu zloмила desni gleženj. Noge slavne plesalke so zavarovane za pol milijona frankov.

* **Visoki honorarji.** Caruso je z metropolitano opero sklenil novo pogodbo in bo dobil za vsak nastop 12.000 mark, najvišji honorar, katerega je dosedaj dobil kak pevec.

* **Srečen dedič.** Delavec Ivan Ickovski v Sosnovicah je dobil od ameriškega konzula v Varšavi obvestilo, da mu je njegov, v New Yorku umrl bratranec zapustil 450.000 dolarjev.

* **9200 ribičev pogrešajo.** Iz Ode-se poročajo: Od 10.000 astrahan-skih ribičev, ki so se en dan pred ciklonom odpeljali na morje, se jih je vrnilo 800. O ostalih 9200 nimajo sledu. Število pri Ačuevskem rtu ponesrečenih oseb znaša 3200.

* **Tragedija ljubezni.** Iz Sarajeva poročajo: V občini Visoko je zabel od usmrtil delavec Rifanović svojo 24letno ljubimko, poročeno ženo, ker ni držala obljube, da se loči od svojega moža. Morilec je skočil v reko Bosno ter utonil.

* **Milijonska ustanova za pohabljenje.** Sin komercialnega svetnika Piepmayerja v Münstru je založil ustanovo za pohabljenje v znesku 2 milijonov kron. Iz obresti te ustanove bodo dobivali podporo potrebni pohabljeni, brez razlike konfesije.

* **Tragična smrt italijanskega učenjaka.** Iz Neapolja poročajo: Profesorja Mercallija, priznanega učenjaka in ravnatelja observatorija na Vezuviu, so našli včeraj v njegovem stanovanju v Neapolju sežganega. Petrolejska svetilka se je prevrnila ter zažgala njegovo posteljo.

* **Sleparije na srednji šoli.** Iz Elbinga poročajo: Na gimnaziji v Marienburgu so zasledili drzne sleparije dijakov. Dognali so, da so dijaki s ponarejenim ključem odpirali vrata konferenčne sobe ter popravljali pis-mene naloge. Razuntega so dobivali učitelji anonimna pisma, drugim so razbili okna itd. Storilci so že znani in so smovi prvih meščanskih rodbin.

* **Ruski voluharski proces na Dunaju.** Včeraj je izreklo sodišče obsodbo. Julijan Zwarycz je bil obsojen na dve leti tri mesece, Rudolf König na triinpol leta, Pičkur na tri leta devet mesecev, Andrej Kolosovski na štiri leta, Sadič na 18 mesecev, Dyrč na 5 let, Nora Hoffmann na 2 leti 5 mesecev, Terezija König je bila oproščena.

* **Solo ljubezni namerava ustanoviti** v Kansas City župnik Dalton po načrtu ameriškega profesorja Keeverja. V tej šoli se bodo pripravljali mladeniči in dekleta na zakon. Slušatelji in slušateljke se bodo učili štedljivosti, gospodarstva, kuhanja, vzgoje otrok, torej vse, kar se v gospodinjstvu potrebuje. Ljubezni se bodo pa sami naučili.

* **Čeden menih.** Iz Rima poročajo: 32letni pater Friderik, upravitelj samostana pasijonistov na hribu Coelius, je ukradel 75.000 K ter pobegnil. Z njim je izginila tudi neka mlada deklica. Imela sta že dalj časa ljubavno razmerje. Ker nista imela potrebnega denarja za beg, sta si ga izposodila iz samostanske blagajne. Baje sta jo popihala v južno Ameriko.

* **Nove mažarske visoke šole.** Na Ogrskem imajo dozdaj samo dve popolni visoki šoli, v Pešti in Koložu. Pred letom je parlament sklenil, ustanoviti dve novi visoki šoli in sicer v Požunu in Debrečinu. Obe ti dve visoki šoli otvorijo letos jeseni. Ravno kar je bil v budimpeštanskih uradnih listih razpisana konkurnj za profesorska mesta. V Požunu zasede letos 13 stolic pravniške fakultete, v Debrečinu stolice fakultete, reformirano teološke, pravniške in filozofske.

* **Kinematograf — agitacijsko sredstvo.** Prvi kandidat, ki je vporabil kinematografske filme v agitacijske pisle pri volitvah, je bil Gérault-Richard v Gvadelupi na francoskih Antilih. Te filme si je dal pred štirimi leti napraviti v Parizu. Predstavljajo ga na govorniških tribunah, na ramenih navdušenih poslancev, v družbi slavnih oseb itd. Filmi so imeli odločujoči vpliv na volilce. Gérault-Richard je bil izvoljen z ogromno večino. To bi bilo kaj za dr. Kreka!

* **Vihar dne 13. marca.** Iz Petrograda poročajo: Okoli zaliva reke Don je vihar dne 13. marca napravil velikansko škodo. V Kogolniku je bilo usmrčenih mnogo oseb. V vasi Krugloje pogrešajo mnogo ribičev, ki so lovili ribe. V Jekaterinodaru, Stanici in Ahtarkaji so dozdej pokopali 85 ponesrečencev. — Iz Stavropola poročajo: Oфициalna poročila pravijo,

da je orkan dne 13. t. m. napravil v guvernementu Stavropolu velikansko škodo. Škoda znaša več milijonov kron. V različnih vaseh je nastal požar. Več sto hiš in mnogo živine je zgorelo.

* **Prestrog uradnik.** Pariški listi prinašajo sledeči dogodek: Na kolo-dvor pri Sv. Lazarju je pripeljal brzovlak. Ko so pasažirji izstopili, je kontrolor šel skozi vse vozove, da se prepriča, je li vse v redu. V nekem kupeju II. razreda je našel truplo moža, ki je med vožnjo umrl. Uradnik, da agnoscira mrtveca, je pogledal v njegovo denarnico. Toda našel je vozni listek — tretjega razreda. In moč se je vozil v drugem razredu. Uradnik bi moral torej s pasažirjem sestaviti protokol ter ga kaznovati. Kaj naj torej stori? Vzel je iz denarnice doplačilo za listek drugega razreda in za globo ter vložil v denarnico potrdilo. Nato je šele odšel, v zavesti, da je storil svojo dolžnost, v pisarno, da naznani za-devo.

* **Vzgoja princev.** »L' Oeuvre« pripoveduje sledečo značilno anekdoto: Pri obisku Alfonza XIII. v muzeju v Bayonne je senator Forsans opozoril španskega kralja na neko sliko, ki predstavlja smrt Henrika IV. Alfonz XIII. si je z velikim zanimanjem ogledal sliko ter pripomnil: »Vsaj umira nasilne smrti!« Navzoči so se začudeni spogledali in senator Forsans je zajecjal: »Gotovo, sire, vaše veličanstvo se bo gotovo spominjalo, da je bil umorjen.« Kralj kar ni hotel verjeti. »Od koga pa?« je vprašal. »Od nekega meniha z imenom Ravallac.« Triumfiračje je nato vskliknil Alfonz XIII.: »Kralj umorjen od menih! Potem se ne čudim več, da mi tega niso nikdar povedali!«

* **Hrupni prizori na letališču v Juvissiju.** Iz Pariza poročajo: Na letališču v Juvissiju je prišlo zadnje nedeljo do velikih škandalov. Zrakoplovca Vedrine in Guinard sta napovedala letalno tekmo in tisočgla-vna množica se je zbrala. Ker pa je bilo zelo viharo vreme, so tekmo odpovedali. Množica pa je zahtevala, naj vendar začne z letanjem. Guinard je pa nato odgovoril v nagovoru na množico, da bi bil vsak polet smrtno-nevaren. Guinard je zaklical množici: »Raje naju ustrelite, predno naju prisilite, da se vzdigneva v zrak ter se podava v gotovo smrt!« Tudi zardilo, da se bo vstopnina povrnila, ni pomagalo. Množica je prodrla ograje ter vse razbila. Orožništvo je moralo poseči vmes ter je množico razgnalo s sabljami.

* **Neprijazna ponudba.** »Echo de Paris« objavlja zanimivo dogodbico: Splošno je znano, da je cesar Viljem II. velik prijatelj starih francoskih mojstrov. Nima sicer mnogo njihovih mojstrskih del, toda pozna jih vse po reprodukcijah. Posebno mu ugajajo, kar je naravno, slike iz raznih bitk. Že dalj časa si je želel znano sliko slikarja Detaillerja »Ruée à la pendule«. Po umetniškovi smrti je cesar po dolgem iskanju do-gnal, da je slika zdaj v rokah univerzalnega dediča, nekega franco-skega odvornika. K temu univerzal-nemu dediču je prišel pred nedavnim odposlanec nemškega cesarja, ki je ponudil za sliko 100.000 frankov. Od-vetnik mu je vljučno odgovoril: »Predlagam vam zameno; obdržite sliko in dajte mi zanjo Elzaško-Lot-rinško!« — Cesarjev odposlanec se je začudil: »Toda, gospod, tega ven-dar ne mislite resno!« — »Mislim to ravnotako resno,« je bil odgovor, »kakor vi, ko ste mi ponujali denar za sliko, ki sem jo podedoval po Ed-vardu Detaillerju.«

* **Maska »Glad«.** Ko se je dan-fin, oče Ludovika XVI. leta 1747. za-ročil s sasko princezino Marijo Jo-žefo, hčerjo Friderika Avgusta III., so priredili njemu na čast tudi veliko maskarado. Pri maskaradi je bila vsaka ceremonija izločena. Velik je bil naval k buffetu, ki je bil postavljen v posebni dvorani in obložen bo-gato z najfinjšimi jedili in pijačami. Bilo je polno mask okoli buffeta. Naj-večjo pozornost pa je vzbujal neki rumeni domino, ki je jedel in pil kar na debelo. Jedla, sadje, najfinejša vina, dragi likerji so kar na čudežen način izginjali v ustah domina, ki je imel seveda čez obraz krinko. Maska je odšla. Čez nekaj časa se je zopet vrnila ter kazala prav isti apetit in žejo kakor prej. V celi dvorani se je govorilo samo o tej maski, ki so jo nazvali »glad«. Tudi kralj je izvedel to. Prišel je k buffetu. Nekaj časa se je zabaval z nikdar sito masko. Ko pa je odšla, jo je dal aretirati. Poka-zalo se je, da je bila maska eden iz-med švicarskih dvornih granatnikov, ki je na ta način gostil skoraj sto svojih tovarišev.

* **Velika sleparija v Budimpešti.** Velikansko sleparijo, pri kateri je udeležena ena cela rodbina, so pred dvema dnevoma odkrili v Budim-pešti. Moric Marton je ustanovil pred par leti s pomočjo članov svoje rod-

bine več zavodov, tako budimpeštansko narodno dobrodelno in pogrebno društvo, meščansko bančno akcijsko društvo in budimpeštansko hranilno in kreditno zadrugo. Po smrti ustanovitelja Morica Martona je prevzel njegov sin Jožef Marton poslovodstvo v družbi z mnogoštevilnimi brati in svaki. Pred tremi dnevi je bila vložena proti celi rodbini ova-da zaradi sleparije in že prve poizvedbe so dognale neverjetna sleparstva. Lokali vseh treh podjetij se nahajajo v eni hiši. »Pogrebno društvo« je imelo tekmo let do 22.000 članov, ki so, kakor hitro so enkrat zamudili rok plačitve, izgubili vsa dotedanja vplačila. Zdaj ima društvo še 2000 članov. Funkcionarji društva so izključno člani rodbine Jožefa Martona. Kakor hitro so kakega člana izbrisali, tedaj so ga označili kot »bolnega«, bolniško podporo pa so društveni funkcionarji, oziroma člani rodbine Marton inkasirali potom rodbinske banke. Vedno so nabirali nove člane ter jih izmозgavali. Doneski so izginili v žepih rodbine Marton. Podpisi »bolnih« članov so se kar ponarejali.

* **Mažarski hazardisti.** Budimpeštanska policija je začela v zadnjem času ostro nastopati proti vsem sumljivim klubom, v katerih igrajo, toda ves njen trud je zastonj. Novi klubi se ustanavljajo po restavracijah in Pešto čakajo novi škandali, kajti hazard je mažarsko narodno zlo, ki uničuje mlade in stare, bogatine in siromake. Posamezni klubi so dobro zavarovani, kajti policija sme nastopiti proti njim samo z dovoljenjem notranjega ministrstva in člani teh klubov so predvsem člani vlade, predvsem v takozvanem narodnem kazinu. O tem, kako se v teh klubih igra, podajajo mažarski časopisi ne-katere številke. V klubu »Hungaria«, kamor zahajajo predvsem finančni magnati, je pred kratkim priigral ve-letrgovec z deželnimi pridelki Evgen Teodor Herzmann v eni noči 160.000 kron, ravnatelj Denes pa je dobil 80 tisoč kron. Izgubil je neki ogrski ba-ron, čegar ime se seveda taji, ki pa more več izgubiti, ker ima več milijonov premoženja. V narodnem kazinu je znani športnik Ladislav pl. Sze-mere obigral grofa Potockega za tri milijone kron. Grof Sigary je pred nedavnim dobil v klubu 800.000 K, grof Nadasy pa je izgubil 500.000 K, toda grof Csaky, ki je ta denar dobil, ni imel z denarjem sreče, kajti prišel je v konkurz in grof je zdaj nekje v Ameriki.

* **O revoluciji niti besede...** V nekaterih ruskih gimnazijah imajo še zdaj zastarelo zgodovinsko knjigo, ki jo je spisal Ilojavskij. Znano je, da je o vsaki državi na državnih učiliščih in v uradno aprotiranih zgodovinskih knjigah zgodovinska resnica nekoliko popravljena. Uvažuje se ten-denca državne oblike, državne misli. Tudi pri nas na primer nemški gimnazist ničesar ne izve o avstrijskih Slovanih in njihovi bogati zgodovini. Toda rekord je v tem oziru brez-dvomno dosegla učna knjiga zgo-dovine, ki jo je spisal prej imenovani Ilojavskij. O francoskem kralju Lu-doviku XVI., ki je bil usmrčen za časa revolucije, pravi ta patriotični avtor: »Bil je miren in miroljuben vladar, ki je za časa svoje dolge vlade s posebno izkušnostjo znal do-biti dobre finančne ministre. Od svo-jega naroda spoštovan in ljubljen je umrl stari vladar po slavni vladni naglova vsled mrtvouda (!). Njemu je sledil (!) njegov sin Ludovik XVII., ki je moral voditi mnogo vojsk, v katerih je njegov vojskovodja (!) maršal Napoleon Bonaparte dobil velik del Evrope za svojega kralja. Napo-leon pa je zlorabil svojo moč ter na-pravil brezuspešen poskus, vzdigniti se proti pravovelnjavi vladar ter iz-vesti svoje častihlepne načrte. Pod vodstvom Aleksandra I. carja in sa-movladarja vseh Rusov, je bil gene-ral odstavljen. Vzeli so mu vse časti in vse pravice do pokojnine (!) ter ga pregnali na otok Sv. Helene, kjer je v največji zapuščenosti in osramočen končal svoje zločinsko življenje.«

* **Prizor v nemški državni zbornici.** Pred par dnevi so doživeli v nemški državni zbornici veliko izne-nadenje, morda večje, če bi kar na-enkrat začel iz dvorne lože govoriti Viljem II. Glasovalo se je pravkar o neki zadevi in v tem hipu je vdrl v sejnico neki poslanec, član centru-ma, ogrnjnjen v dolg bel plašč. Od las mu je kapljala voda. Plašč se je za-taknil za vrata, padel s poslanca in ta je kar naenkrat stal popolnoma nag. Najprvo veliko iznenadenje, na-to pa splošno veselje in smeh v celi sejnici, čeprav se je poslanec takoj zopet, morda z ozirom na rdečico, ki je zalila navzočce dame, ogrnil v svoj plašč. V nemškem državnem zboru se namreč nahajajo prav blizu sejni-ce tudi kopalnice za poslance. Ome-njeni poslanec je ravno sedel v kope-lji, ko se je oglasilo ostro zvonjenje h glasovanju po imenih. V nemškem državnem zboru so namreč še le

pred par leti uvedli dijete s kaj pa-metno omejitvijo, da izgubi dijete za-dotično sejo oni poslanec, o katerem se dokaže pri poimenem imenova-nju, da ni bil navzoč v seji. Gospod poslanec v kopeљи se je nedvomno prestrašil, da bi izgubil teh svojih 20 mark, ker je najbrže eden izmed onih poslancev, ki se drže teh grošev do-sledneje nego programa svoje stran-ke. V sled smeha v sejnici je bil tako zmešan, da je glasoval z »ne«, čeprav je hotel prvotno reči »da«. Nato se je še le vrnil v kopeљ, kjer je pomiril z mrzlo vodo svoj opozicijski napad. K sreči se je ta parlamentarna afera končala s tem, da je poslanec dobil prav pošten — nahod.

* **Velika nesreča na morju pri Benetkah.** Iz Benetk poročajo: Vest o grozni katastrofi na morju pri oto-ku Sant Elena, je navdala vse mesto z veliko žalostjo. Torpedni čoln je mali parni čoln takorekō raztrgal. Mali parnik je izginil v eni dobri mi-nuti pod vodo ter potegnil skoro vse pasažirje s seboj, ki so nič slu-teči sedeli v kajuti. Mnogo mornar-jev torpednega čolna T 56 je skočilo v morje ter skušalo rešiti ponesre-čence. Tudi parnik »Sant Elena«, ki vozi med Benetkami in Lidom in ki je takoj za parnim čolnom vozil pro-ti mestu, je začel takoj pomagati. — Ravnotako so v pristanišču se naha-jajoče vojne ladje takoj izpusile v morje parne barkase, med temi tudi cesarska jahta »Hohenzollern« in vojna ladja »Goeben«. Mnogo prosto-volnih reševalcev je skočilo v vodo ter se bližalo potaplajočim se. Neki ognigazec je prišel tri vtopljence na kopno. Italijanski pomorski po-ročnik, ki je tudi utonil, je skušal se-be in več oseb rešiti, vendar so ga obupniki tako objeli, da so se vsi po-topili. Opetovano je poskusilo več potapljačev vdreti pod vodo v spod-nji del ladje, v katerem je mnogo utopljenec, vendar je bilo to zaradi vodnega pritiska nemogoče. Tor-pedni čoln T 56 so postavili izven službe. Vso moč je ostala avstrijska tovarna ladja »Titan« na kraju ne-sreče, da sveti s svojimi električnimi razsvetljevalci. Do pol 12. ponoči je ležalo v mornariški bolnišnici sv. Ane 20 mrtvecev, ki še niso bili agnoscirani. Računajo s tem, da šte-vilo žrtev presega število 50. Neke ženska, ki je gledala s parnika »San Elena« smrtni boj ponesrečencev, je zblaznela. Neki Facussi, ki ga je rešil parni čoln »10«, je pripovedoval, da ceni število oseb na potopljenem parniku od 40 do 60. Ko sta ladji za-deli druga ob drugo, je zagrabil otroka, ki je stal poleg njega ter se hotel prijeti za torpedni čoln T 56, vendar se mu je pa otrok izmuznil in ga ni več videl. Do 12. ponoči so agnosci-rali 11 mrtvecev, med temi stavbne-ga podjetnika Samasso iz Benetk, nekega Ivana Otto iz Berlina, profe-sorja Demarquija iz Benetk. V mornariški bolnišnici leže trupla poroč-nika Bassija, dveh žensk iz Benetk, beneškega trgovca Coena, nekega mornarja iz arzenala in ruskega pod-konzula Mercinskega. V štirih raz-ličnih gostilnicah se nahajajo štiri rešene osebe, med temi neka gospa Vier iz Stokholma, gospa Morosani iz Bara, ki je bila na svatbenem po-tovanju in katere mož je utonil. Rešili so se tudi dr. Faustus Oreffice, neki Scarpa, inženir Giannesi, poroč-nik Faccin 71. pešpolka, Ivan Pontello, Lombardi, upravitelj hotela »Ex-celsior« v Benetkah, neki Scolari, gospa Micherosa, trije Nemci, ki so ložirali v hotelu »Bonvecchiati«, Emil Broche iz Budimpešte, Karel Woltz in Gustav Neumann iz Berli-na so se po daljšem plavanju rešili. Rešila sta se tudi strojnik in kurjač potopljenega parnika, Ivan Tosi in Virgil Trevisan. Krmar vojne ladje Ferruccio je z dvema mornarjema potegnil več ponesrečencev v svoj čoln, vendar pa so bili že vsi mrtvi. Zadnje poročilo pravi, da so poteg-nili iz morja 30 mrtvih. Rešili so baje 47 oseb. Beneški listi pišejo, da je kapitan ponesrečenega parnika pov-zročil nesrečo. Kapitana torpedne-ga čolna, Emila Paganinija, so areti-rali in se bo moral zagovarjati pred vojnim sodiščem.

* **Ženska nasilnost.** Nemški filo-zof Schopenhauer je bil velik zanič-valet ženskega spola in je o ženskah zapisal mnogo žaljivih in poniževal-nih besed. Med njimi je pa tudi nekaj jako resničnih, naj so tudi žen-stvu zelo neprijetne. Tako na primer je prav gotova renica, da so ženske po svojem naravni veliko bolj nasil-ne kakor moški in tako trmaste, da bi se tudi z glavo v zid zaleteli, ma-kar če bi vedele, da si le svoje glave razbijajo. V naših časih je prišel ta ženski značaj do posebno brutalnega izraza. Revolver in vitriol sta po-stala skoro bolj domača kakor kuhal-nica. V romanskih deželah, kjer je ženstvo še bolj vročkrvno kakor pri nas, so atentati na nezveste ljubimce prav vsakdanja stvar. A tudi drugi umori niso redki. Lindra Muroi je dela umoriti svojega moža, ker je z bra-

tom imela krvosramno razmerje, in ravno sedaj so zaprli v San Remu neko grofico, ki je ustrelila vojaka-slugu, s katerim je imela ljubezen. Francoski porotniki so že davno smešni zaradi svoje »galanterije«, s katero oprostite krivde in kazni vsako kanalijo, ki svojega ljubimca ali mo-ža v afektu umori. Zadnji čas pa se svet čudi neverjetni potrpežljivosti, s katero postopa angleška vlada pro-ti sufragetkam. Te ženske zahteva-jo volilno pravico. Taka zahteva je gotovo naravna in ni dvoma, da jo bodo ženske v tej ali oni obliki prej ali slej tudi dobile. Naravno je pa tu-di, da se tako globoko segajoča pre-memba ne da čez noč izvršiti. Saj so se celo moški morali stoletja boriti, predno so izvojevali ustavo in volil-no pravico. A ta nasilnost, s katero delujejo angleške sufragetke, prese-ga vse meje. Porabljajo namreč anar-histična sredstva: vžigajo hiše, me-čejo bombe, streljajo na nasprotnike ženske volilne pravice, uničujejo dragocene slike in umotvore in divja-jō sploh tako, da že nihče več ne ra-zume prizanesljivosti angleške vlad-e. Sedaj pa se je zopet nekaj zgodi-lo, nad čemer strmi ves svet. Fran-coski finančni minister Caillaux je priznan premetenec, spreten fi-nančni spekulant in je že davno zna-no, da ima jako široko vest. Napravil si je že mnogo milijonov znašajoče premoženje in ko je pred nekaj me-seci zopet postal finančni minister, je svojo uradno moč krepko porabil za korist svojega žepa. Finančni mi-nister ve veliko, iz česar se da de-lat denar, in ima zveze, ki se dajo dobro izkoristiti. Caillaux ni morda kaka izjema. Takih ministrov je bilo že dosti po svetu in jih še bo. Pariški list »Figaro«, ki šteje med prve časopise na svetu, je začel proti Caillauxu neizprosno boj z očitnim namenom, da tega ministra strmoglavijo. Nastopil je proti njemu z vsakovrstnimi obdolžitvami in ministrov sedež se je jako nevarno majal, kajti Caillaux se ni upal vložiti proti »Figaro« tožbo, pač za to, ker se je ba l d o k a z a r e s n i c e. Na Francoskem imajo namreč navado, da stopijo ministrom in politikom na prste, če na očitana jim nepoštena dejanja ne odgovore s tožbo. Caillaux torej ni tožil, pač pa je njegova žena šla v uredništvo »Fi-gara« in je hladnokrvno ustrelila glavnega urednika Calmetta. Ta se je boril za pravico in poštenje proti ministrskemu lopovstvu in je to mo-ral plačati z življenjem. Ker se je bo-ri zoper korupcijo, ga je ministrova žena ustrelila. Huijsnega izraza brez-obzirne ženske nasilnosti si pač ni mogoče misliti. Žena je s tem svoje-ga lastnega moža uničila. Tega si je morala biti vendar v naprej svesta. A njena maščevalnost in nasilnost je bila večja kakor njena preudarnost. Ali ni mogla prenesti, da kdo moti spekulacije njenega moža. Ali je bila prepričana, da se možu godi krivica, to ne pride prav nič v poštev. Deja-nje samo je izraz tolike maščevalno-sti in nasilnosti, da strmi nad tem ves svet. Na milijone je po svetu žena, ki umirajo v delu in v skrbeh za svoje rodbine, in katerih požrtvovalnost za otroke zasluži občudovanje, na milijone je žena in deklet, ki jim življenje ničesar ne nudi, ki vene v trp-ljenju in v uboštvu, pa so vendar bla-goga srca. Kako si naj torej razlaga-mo, da se dobi zopet toliko nad vse nasilnih, uprav bestialnih žensk, ki mečejo bombe, streljajo iz revolver-jev, polivajo ljudi z vitrijoliom, vžigajo hiše in mesarijo dragocene po-dobe. Ali je to plemenska lastnost ali je to v krvi ali kaj? To je gotovo: vse to lahko store tudi posamezni moški zločinci, a le posamezni, tu pa imamo opraviti z masnim pojavom. Radovedni smo, kako bodo znanstveniki pojasnili ta pojav.

* **Z velikonočno darilo našim bral-cem** razpošilja tvorniška firma S. Schein na Dunaju I., Bauermarkt 10, 12 in 14 dve voljni, tigrasti pomla-danski spalni odeji 124 x 190 cm vel. z borduro in prevleko za otoma-no perzijskega vzorca »Mogul« 300 cm dolg., 150 cm šir. bordo ali olivna skupaj za 10 K 80 v po povzetju. Tri spomladanske spalne odeje samo 5 K 70 v. Pošljite notico!

* **Bolezen mnogojedcev.** Proti razširitvi jeter, zlasti ob nedelavno-sti, odreja vsak dan na tešče izpiti vinski kupico budanske Franc Jože-fove vode, nekoliko pogrete, nato se pa pošteno izprehoditi. S pospešenim gibanjem črevesja, povzročenim po prirodnih Franc Jožefovi vodi se ob-toč krvi v spodnjem delu telesa bi-stveno pospeši, zato kmalu izginejo neprijetni občutki in ima trpeči za-vest, kakor da je ozdravel od hude bolezni. Priporočili so jo »Lancet«, »British Medical Journal«, »Canadian Journal of Medicine« in mnogi drugi odlični strokovni časopisi Angleške in Amerike. — Dobiva se po lekar-nah, drogerijah in trgovinah z mi-neralnimi vodami.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kontrolna komisija državnega dolga.

Dunaj, 21. marca. Komisija za kontrolo državnega dolga je včeraj po celodnevni razpravi z 1 glasom večine sklenila vzeti s pomočjo § 14. posojilo 375 milijonov kron, ki naj se amortizira v 15 letih. Od tega posojila je namenjenih 345 milijonov kron samo za vojaške namene. Za najetje posojila so glasovali poleg predsednika vsi 3 delegati gosposke zbornice, proti pa oba delegata poslanske zbornice. Češki delegat Maštalka je bil odsoten.

Praga, 21. marca. Češki radikalni in drugi opozicijski listi ostro napadajo Maštalko, da ni bil pri seji navzoč, vendar česar je omogočil, da se je izvršil ta sklep. Dolže ga, da se je nalašč absentiral, ker je sam upravni svetnik nekaterih čeških bank, ki si obetajo od tega posojila velik dobiček.

Skandal v rodbini Zois.

Gradec, 21. marca. Snoči je graška policija razkrila senzacionalno afero, v katero je zapletena žena komponista barona Zoisa. Dobila je pred več tedni dečka, ki je bil krščen 4. februarja na ime Egon. Deček bi bil moral priti s polnoletnostjo v posest fideikomisa vrednega nad 100.000 K. Baron Zois in soproga pa bi imela po nekem starem testamentu uživati do dečkove polnoletnosti obresti tega premoženja. Zakon barona Zoisa je bil do sedaj (nad 10 let) brez otrok. Baronica je hotela na vsak način priti v posest tega premoženja in je stopila v zvezo z babico Gaber, ki je obljubila proti plačilu 500 K preskrbeti baronici dečka. Pregovorila je služkinjo Elizabeto Hirt, da ji je prepustila svojega novorojenega nezakonskega dečka proti plačilu 1000 K. Baronica se je izdajala za nosečo, ter je odšla meseca februarja k babici ter obvestila svoje sestre, da je v sodnijo, da je povila dečka. Od sodnije je zahtevala izplačilo zaostalih obresti in redno izplačevanje nadaljnjih rent. Policija se je pa postopanje baronice zdelo sumljivo in je izvršila tajno preiskavo. Razkrila je ves škandal. Snoči je policija izvršila hišno preiskavo na stanovanju baronice in babice ter našla original dolžnega pisma, s katerim se je zavezala baronica plačati babici 500 K za podtaknjeno dete. Policija je aretirala barona, baronico in babico ter išče sedaj služkinjo Hirt. Afera vzbuja v Gradcu silno senzacijo, ker je spadala rodbina barona Zoisa med najuglednejše graške rodbine.

Češko - nemška pravna pogajanja.

Praga, 21. marca. Baje hočejo vprašati nemški agrarji češke agrarje, če so v principu zadovoljni, da se pravna pogajanja zopet pričnejo. Če bodo češki agrarji s tem zadovoljni, se bo sestavil odbor, ki se bo posvetoval o ustvaritvi delazmožnosti deželnega zbora.

Afera Šviha.

Praga, 21. marca. Ker dr. Šviha ni vložil tožbe proti »Narodnim Listom«, bodo ti sedaj objavili ves dokazilni material za krivdo dr. Šviha.

Rekrutni zakon.

Budimpešta, 21. marca. Danes je bil publiciran sankcionirani zakon o zvišanju rekrutnega kontingenta za Ogrsko za 12 let, kljub temu, da tozadevni zakon v Avstriji še ni bil sprejet.

Ogrska posojila.

Budimpešta, 21. marca. Za proračunsko leto 1914/15 namerava ogrska finančna uprava vzeti posojilo 295 milijonov kron. Od te vsote naj se porabi 229 milijonov za investicije in 66 milijonov za vojsko. Poleg tega bo treba še večjega posojila v skladu s reformo brambnega zakona.

Homerule.

London, 21. marca. V parlamentu se razpravlja irski zakon. Med razpravo je prišlo opetovano do zelo burnih prizorov.

London, 21. marca. Če ne varajo vesti iz irske provincije Ulster, se pripravljata tam resna vstaja. Vojaške odredbe na Irskem kažejo, da hoče biti vlada pripravljena za vsak slučaj.

London, 21. marca. Iz Ulstra poročajo, da je položaj v mestu in okolici zelo nevaren. V dublinskem pristanišču sta pripravljena dve vojni ladji. Nacionalisti so sklicali za nedeljo protestov v Londonu. V Dublinu vre.

London, 21. marca. Prostovoljna armada v Ulstru je že dobila povelje za delno mobilizacijo. V Dublinu stoji štiri vojne ladje, da odplovejo s četami proti Ulstru. Snoči ob 9. se je vršil na stanovanju vojnega ministra ministrski svet, ki je trajal do 1. ponoči. Sklenil je, proglasiti, ko se pojavijo prvi nemiri, obsedno stanje. Konservativni listi pravijo, da so se častniki garnizije Carragh uprli, ko so dobili povelje, nastopiti proti prostovoljcem. Vsi častniki so zaprosili za takojšnji odpust. Zatrjuje se, da so prosili tudi častniki v Dublinu za odpust, če bi se jim zapovedalo nastopiti proti prostovoljcem v Ulstru.

Dogodki na Balkanu.

Albanija.

Skader, 21. marca. Poseben odbor albanskih meščanov je začel z zbiranjem prispevkov za spomenik Hasan Riza begu, branitelju Skadra proti Črnogorcem.

Srbija.

Belgrad, 21. marca. Srbsko brzojavno ravnanje sporoča, da v bodoče ne bodo šle več brzojavke iz Rusije preko Avstro - Ogrske, marveč jih bo pošiljala posebna brzojavna agencija.

Belgrad, 21. marca. S 14. aprilom se ustanovi pet novih pešpolkov v novi Srbiji. Polki bodo stali v Belgradu, Zaječarju, Nišu, Kragujevcu in Valjevu.

Grška.

Atene, 21. marca. Mornariški minister Demerdi je izjavil vsej zbornici, da je vlada odobrila mornariški načrt. Grška vojna mornarica se bo pomnožila za tri oklopne ladje dreadnoughte, za tri oklopne križarke in več manjših enot.

Orientalne železnice.

Dunaj, 21. marca. Avstrijski poslanik v Belgradu baron Giesl je že par dni na Dunaju. Gre za nove instrukcije glede pogajanj zaradi orientalskih železnic.

Gospodarstvo.

— Razredna loterija. (Brez obveznosti.) Žrebanje 20. marca: 30.000 kron št. 75.508; 20.000 K št. 5514, 29.168, 48.707; 5000 K št. 29.394 in 77.097; po 2000 K št. 1346, 3105, 5088, 5327, 6942, 14.160, 14.898, 15.439, 21.942, 25.551, 26.440, 26.875, 28.207, 28.371, 28.893, 44.319, 45.711, 48.697, 50.068, 56.379, 58.175, 63.782, 65.406, 68.580, 73.153, 78.513, 81.573, 85.869, 86.755, 88.432, 88.884 in 96.847; 1000 kron št. 1477, 2194, 3498, 12.932, 16.098, 18.301, 22.943, 23.374, 23.510, 25.676, 27.745, 27.775, 31.955, 33.983, 35.497, 37.494, 43.369, 43.402, 47.182, 48.912, 50.862, 54.619, 68.540, 69.594, 69.959, 72.885, 82.117, 84.693, 86.030, 88.601, 88.038, 97.100 in 99.142.

— Werner Sombart o Rusiji. Znan nemški sociolog prof. Werner Sombart je bil v Petrogradu. Dopisnik »Ruskega Slova« je z njim govoril o gospodarskem razvoju, o katerem se je Sombart izrazil nenavadno pohvalno. Rekel je: »Rusija zdaj živi dobo velikega gospodarskega razvoja; razvoj kapitalizma gre pri nas z ogromnimi koraki, v čemer se Rusiji v sedanjem času nobena druga država ne more primerjati. Ravnotako izborna je stanje ruskih financ. Sedanje ribanje med Nemčijo in Rusijo je bilo povzročeno s tem, da poteka rok rusko - nemške trgovinske pogodbe. To je, mislim, vse. Hrup, ki so ga umetno povzročili nemški listi, je odveč. Velja o njem naš nemški pregovor: Juha se ne je tako vroča, kakor se skuha. Treba je računati, da bo Rusija, ker ima več denarja, bolj kupovala izdelke nemške industrije. V Rusiji zraste po-

vpraševanje po nemških izdelkih za mnogo let. In Nemčija bo nasprotno potrebovala od Rusije deželne izdelke in les. Pri tej gospodarski vzajemnosti je gotovo, da ostaneta Rusija in Nemčija dobri sosedini. Toda Nemčija se boji enega: da se po zrušitvi splošnega imetja in pri naraščanju kapitalizma v Rusiji sproletarizira velik del ruske dežele in da bo proletarijat v velikih množinah navalil v Nemčijo za delom, kjer ga pa ne bo dobil. Toda to zlo bo Nemčija, če bog da, odvrtila s pametno kolonizacijo Sibirije. Rusija je mlada zemlja z bogato kulturo. Kapitalizem, ki na zahodu razkrajajo kulturo, se pri nas še ni tako razvil, da bi vaši kulturi grozila gnoloba. V Rusiji so ohranili duševne vrednosti, katere bi zastoj iskali v največji kapitalistični deželi zahoda, v Ameriki.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo«: Gosp. stotnik Maselj v Ljubljani ob priliki spomina na 500letnico ustoličenja koroških vojvod 8 K in slučajni zadržanje šole v Ljubljani ob enaki priliki 8 K 40 v. Skupaj 16 K 40 v.

Za »Narodni sklad«: »Neimenoval« iz Črnomlja 20 K.

Živeli nabiranci in darovalci!

Za »Družbo sv. Cirila in Metoda« je izročila ga. Podkrajskova našemu uredništvu 1 K kot darilo g. Verbiča. Darilo smo izročili upravištvu.

»Sokolu« Moste pri Ljubljani darovala je blagorodna gospa A. Jeršek znesek 30 K, za kar ji izreka odbor najprejrejšnjega zahvalo s prošnjo, da ostane tudi v bodoče društvu vedno naklonjena. — Na zdar!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 16. marca: Amalija Verk, hči postrežnice, 7 mesecev, Zaloška cesta 13.

Dne 17. marca: Pavel Jenko, delavec, 41 let, Radeckega cesta 9. — Jospina Marenko, hči želez. čuvaja, 6 dni, Opekarska cesta 34.

Dne 18. marca: Slavica Rakoš, hči jetniškega paznika, 3 leta, Poljanska cesta 11. — Natale Torresani, prisiljenec, 57 let, Poljanski nasip 52. — Ludovik Steiner, sin posestnika, 11 mesecev, Kladezna ulica št. 18.

Dne 19. marca: Julij Malner, st. rota, 2 leti, Strelška ulica 15.

V deželni bolnici:

Dne 16. marca: Avgust Uršitz, stavbenik, 38 let.

Dne 17. marca: Josip Rape, vratar, 44 let.

Današnji list obsega 18 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 2.— Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preporat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 5 25

V zadnjem trenutku, ko se zaključuje zbiranje naročil na turške srečke k prihodnjem žrebanju dne 1. aprila t. l., pri katerem bo znašal glavni dobiček 400.000 zlatih frankov, moramo žal sporočiti, da se od dajajo turške srečke le še to pot na mesečne obroke po samo 4 K 75 v, kajti od 1. aprila t. l. naprej se bodo mesečni obroki primerno zvišali. Kdor ima torej namen, naročiti to izborna srečko pod starimi pogoji glasom današnjega oglasa glavnega zastopstva Češke industrijske banke v Ljubljani, naj to stori takoj in izrecno na to tudi svoje prijatelje in znance.

Zahvala.

Vsem slavnim društvom, ki so sodelovala pri moji sedemdesetletnici in vsem prečastitim gospodom in damam, pa tudi društvom, ki so mi poslala presrečne častitke, se iskreno zahvaljujem.

Kakor svečanost od 18. sušca 1914, bodo tudi vsi drugi dokazi prijateljske naklonjenosti ostali moji rodbini in meni v najdražjem spominu.

1134

Celje, dne 20. sušca 1914.

Dr. Jos. Sernec.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 21. marca 1914.

Naložbeni papirji.	Denar	Blagovni
40/o majeva renta	82.85	83.05
4 20/o srebrna renta	87.20	87.40
40/o avstr. krona renta	83.35	83.55
40/o ogr. krona renta	82.30	82.50
40/o kranjsko dež. posojilo	—	89—
40/o k. o. češke dež. banke	95—	96—

Srečke.	142—	452—
Srečke iz l. 1860 1/2	690—	690—
„ tiske	293—	303—
„ zemeljske I. izdaje	282—	292—
„ II.	242-25	252-25
„ ogrske hipotečne	227-60	237-60
„ dun. komunalne	466—	476—
„ avstr. kreditne	475—	485—
„ ljubljanske	58—	64—
„ avstr. rdeč. križa	52-50	56-50
„ ogr.	31—	35—
„ bazilika	26-50	30-50
„ turške	226-80	229-80

Dolnice.	402—	404—
Ljubljanske kreditne banke	636—	637—
Avstr. kreditnega zavoda	534—	535—
Dunajske bančne družbe	102-55	103-55
Žužne železnice	710-20	711-20
Državne železnice	825—	827—
Alpine-Montan	289—	290-80
Češke sladkorne družbe	272-50	273-55
Živnostenske banke	—	—

Valute.	11-38	11-42
Cekini	117-70	117-90
Marke	95-10	95-60
Franki	95-10	95-30
Lire	252-75	253-75
Rublji	—	—

Zahvala.

Za vse blage dokaze iskrenega sočutja, povodom boleznin smrti našega nadvse ljubljene soproga, očeta, sina, brata, in strica, gospoda

Franca Jezerška

pekovskega mojstra in hišnega posestnika

se vsem, ki so dragega pokojnika spremili k večnemu počitku, iskreno zahvalujemo.

Posebno zahvalo pa smo dolžni sl. tel. društvu »Sokolu« v Mostah, gasilnemu društvu Moste, veteranskemu društvu Moste, Ciril in Metodovi podružnici Moste, kat. izobraževalnemu društvu v Mostah, pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon« za v srce segajoče žalostinke ter vsem darovalcem prekrasnih vencev.

Novi Vodmat, dne 21. marca 1914.

1131

Žalujejoči ostali.

Le kratak čas!

Le kratak čas!

Zaradi preselitve

1136

30 do 50 % znižane cene

vsakovrstnega drobnega, modnega in galanter. blaga. Ne zamudite ugodne prilike! — Pri solitvi bo tudi nekaj štacijske oprave in blagajna „Wertheim“ po ceni oddati.

LUD. DOLENC, Prešernova ulica 10-14.

Največja zaloga

Sukna

za vsakovrstna moška oblačila izvrstne kvalitete po brezkonkurenčnih cenah priporoča

manufakturna trgovina

J. GROBELNIK, Ljubljana

Mestni trg šte. 22, nasproti lekarne.

B. Götzl

Krasne novosti spomladanskih in poletnih oblek, površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.

Brez konkurence! Solidna postrožba! Najnižje cene!

LJUBLJANA,

Mestni trg št. 19.

Strojarnica

za strojenje usnja v najboljšem stanju, s parnim in električnim obratom, posebno ugoden kraj, neposredno ob železniški postaji, dobi se mnogo čresla in sirovih kož, mnogo dela po naročilu, se po ugodnih, lahkih pogojih da v zakup ali prodajo.

Dopisi na upravn. »Slov. Naroda« 909

Najcenejši nakup otroških vozičkov

pri trdki

J. Pogačnik

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13—18.
Zaloga pobištva in tapetniškega blaga.

J. Kette, Ljubljana

Franca Jožefa cesta št. 3.

Ugodno kupite v tej specialni trgovini za gospode in dečke

klobuke, čepice, perilo, kravate, palice in vse druge modne predmete.

== Pomladanske novosti pravkar došle! ==

ŠENE
Ob modrih perod rahle samo moje tisočkrat preizkušene, zanesljivo delujoče, neškodljivo sredstvo.
Niso kapljice! Ni prašek!
K 7:10 s poštno vred, tudi po povzetju, brez zadržanja, diskretna pošiljate. Ga. Sch. piše: »Poslilce mi še tisto, služilo mi je prav dobro.«
Draždane (Dresden) Versandhaus, Amor. Frauengasse Nr. 8—10.

Skladišče

prilagodno tudi za garažo (prostor za 4 automobile) se odda takoj v Šelenburgovi ulici št. 6. Več se poizve v II. nadstropju. 1080

NEIGE DE FLEURS

„Cvetlični sneg“

nove vrste, znamenito izdelana **krema za roke in obraz** higienično najb. toaletno sredstvo sedanjosti. **Puščica 80 h.** Dobiva se povsod. 3347 **Škatlja K 1-80.**

Naznanjam vsem svojim cenjenim odjemalcem, da sem svojo modno trgovino za gospode in dame sedaj znatno razširil kakor tudi vsem zahtevam moderno uredil.

Opozorjam zato posebno na ravnokar došle krasne novosti za ženska oblačila, okraske vseh vrst, kakor tudi drugih modnih novosti kot: Jabouts, čipk, čipkastih ovratnikov, svilenih trakov, najmodnejše svile, modnih finih gumbov, steznikov i. t. d., za gospode krasne kravate, srajce, ovratnike, zapetnike, nogarice i. t. d. Vedno jako velika zaloga in po najnižjih cenah. Vse potrebščine za gg. krojače in šivilje, priznane najboljšje kakovosti! — Pismeno naročeno blago za šivilje na deželi odpošiljam takoj z obratno pošto.

Za obilen obisk se priporoča s spoštovanjem

Modna trgovina J. EGER
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 2.

Prosim, ne zamudite prilike, ogledati si moje izlozbe!

Platneno in pavalnato blago
za hišo in oreme za novoste kupite najceneje v občeznani podkrkonoski tkalnici **Jan Skoda, Črveny Kostelac št. 15**

Prosim, da pišete po vzorce platna, kanafasa, damasta, zefira, eksforda, ki jih pošljem vsakemu zastoj in franko.
40 m ostankov K 18 in sicer lepo urejenih od flanele, modrotiska, belega blaga itd., vse najboljše kakovosti v dolžini 3—12 m. Vzorca ostankov se ne pošiljajo. Poizkusite. Vestno izvrševanje naročil. 602

pristni kaučukov podpetnik

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir **33**
W. GELHAUS, oblastveno avtor. in zapriženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Modni salon Stuchly-Maschke
3 ŽIDOVSKA ULICA 3
naznanja in priporoča častitim damam tu in na deželi svojo krasno izbiro ravnokar došlih dunajskih in pariških modelov kakor največjo zalogo športnih klobukov.
Žalni klobuki vedno v zalogi.
Popravila se točno izvršujejo. 208 Cene brez konkurence!

A. Hauptmann-a nasledniki
A. ZANKL SINOVI
LJUBLJANA.

Izbornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate barve

Suhe barve

Emajlne barve

Fasadne barve

Marijin trg št. 1.

Vse vrste:
„firnežev,“
„čopičev,“
„lakov,“

Mavec (Gips)

Olje za pode in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastonj!

Ceniki zastonj!

Mater, ki imajo svoje otroke rade, jim dajo za okrepljeno dobrega mleka s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo.

Kathreinerjeva se po slovitom Kathreinerjevem načinu napravi iz najboljšega slad in je že 23 let zdravniško priznana krepljena pijača.

Pri nakupu se mora vedno izrecno zahtevati pristna Kathreinerjeva v zaprtih zavojih s sliko župnika Kneippa.

Cvetlični salon Viktor Bajt

Šelenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhin vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem **Viktor Bajt.**

Naslov za brzojavi: **Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„Delniška glavica 3,000.000 kron.“

152

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

vseh vrst po dnevnem kurzu.

Knjige „Maticе Slovenske“.

Podlimbarski: Gospodin Franjo. Roman. Tak je naslov knjigi, ki stoji letos kot najboljša na čelu matičnih publikacij in ki predstavlja njeno leposlovje v najlepši luči. Primeroma tako dobre in obširne knjige Matica še ni kmalu izdala, in gotovo je, da bodo njeni člani ž njo zelo zadovoljni. »Gospodin Franjo« je povest, napisana večinoma po osebnih doživljajih pisateljevih in ni težko v »Gospodinu Franju« spoznati avtorja samega. — Povest se vrši tri leta po avstrijski okupaciji Bosne in Hercegovine ter opisuje živo in resnično dejanje in nehanje avstrijske uprave v novozasedenih krajih, početja vojaških in uradniških krogov napram podjarmljenemu slovanskemu ljudstvu, ki ga je tlačila tuja pest in izsesaval avstrijski žid. Povest se snuje in odmotava v Tuzli in gozdovih na Konj-planini, kamor je zaneslo življenje slovenskega inženirja, Franca Vilarja, ki je tam trebil in izkoriščal državne lesove ter gradil most čez potok Jalo. V hanu ob Oskovi se seznani s krasno, mlado Hercegovko, Danico, in med njima se vname idilično, nežno prijateljstvo, ki žari in žari, dokler se ne izpremeni v ljubezen ter konča z združenjem. Tej čisti in simpatični dvojici je pisatelj postavil nasproti Ljubico, nezvesto soprogo Bajicevo, ki koketira in preštevuje z okrajnim načelnikom pl. Pesterjem, dokler ga ne ubije v dvoju varani mož. To bi bil okvir romana, in v tem okviru nam pisatelj pripoveduje in slika svoje memoare iz Bosne, seznanja nas z osebami, ki so živele tam doli v polpretekli dobi. Riše nam žalostne junake, pionirje nemško-madžarske kulture med »osvobojeno« rajo, ki jo je trl neusmiljenejši novi igō, nego turški. Najprej se srečamo z vojaškimi krogi, seznamimo se z lepo Katico, lahko, koketno stvarico, ki s svojo sestro Ljubico zastopa lahkomišljeno srbsko žensko, ki se je na mah nagnila k »civilizatorjem«. Napram njima stoji Bajičeva mati, tip značajne Srbinke, pošene slovenske žene. Nasproti nam pride simpatični Jovica Milošević, kaluder in učitelj srbske dece in agitator, nadalje odvažni Vazko, handžija Pero, bedni katolik Bobojedac, ki reprezentira katoliško prebivalstvo pod avstrijsko upravo. Seznanimo se tudi z davčnim uradnikom Hrenom, ki je bil prej trgovski pomočnik, in zdaj s svojim bojazljivim nastopom zastopa slovensko kolonijo v novo zasedenih deželah; vidimo, kako se vede Čeh, avditor Lisinski, zvest sluga in podrepnik svojih višjih itd. — »Gospodin Franjo« je zanimivo pisan, v bogatem, jednatem jeziku. Opisi narave so bujni in pisani plastično slikovito, n. pr. opis pragozda na Konj-planini. Karakteristika oseb je značilna in včasih s par besedami pogojena. Ves spis preveva pristno jugoslovansko pobratimstvo, nesebičnost altruizem v najpopolnejšem pomenu. Divimo se pisatelju in ga zavidamo za njegovo mlado in kristalno čisto srce, ki čuti in trpi z bratom ter črti vraga in njegovo zlobo. »Gospodin Franjo« je nad vse lep dokument našega jugoslovanskega edinstva in epopeja naših žrtev in ljubezni.

Samo v tem se je pisatelj zmotil, da je svoj spis nazval roman. Tehnika v »Gospodinu Franju« je za roman pomankljiva; mnogo tega, kar je v knjigi, bi moralo v romanu prav za prav izostati, ker moti harmonijo romana. Pisatelj naj samo pogleda in pomisli, kakšno tehniko imajo mojstri romana, Flaubert, Balzac, Tolstoj in drugi, ter naj jo primerja s svojo! Podlimbarski ne zna frapirati v pripovedovanju, ne napne dejanja s temperamentom in ognjem. Karakteristika značajev je, kakor sem že omenil, dobra, včasih sijajna, a zmeraj se mi ni zdelo logična. Bajič je začetkoma prepassivna natura, in komaj verjemo, da kasneje ubije svoje- ga tekmeča. — Vilar je takoj v začetku narejen in popolen značaj. Ali ne bi bilo boljše in umetniški resničnejše, ako bi se polagoma utrjeval in čistil v boju z neznačajnimi podleci? Vilar je pošten v razmerju do Danice, čist, nedolžen, brez strasti in toliki meri, da je že dolgočasen. On ni impulzivna natura, ni junak, ki bi gnil dejanje. Gotovo pa bo našel »Gospodin Franjo« mnogo prijateljev in hvaležnih čitateljev po Slovenskem.

Najnovejše moških in damskih blagov prinaša zopet staropreizkušena firma suknene tvornice Siegel-Imhof v Brnu. Bogata izbira najmodernejše barve in silno nizke cene odlikujejo tudi letošnjo zbirko. Tudi privatni dobe brez obveze, da bi morali kaj kupiti, popolno zbirko doposlano gratis in franko.

Ribič z veliko ribo,
osličem na hrbtnu je
znak pristne Scot-
tove emulzije iz ribjega olja

in samo ta je napravljena na preizku-
šen Scottov način. Ker pa je mnogo
več ali manj malovrednih ponaredb,
katerih zaviti so Scottovi emulziji
zmožno enako ponarejeni, pazite pri na-
kupu natanko na našo ribičevo varstveno
znamko in zavračajte vse ponaredbe.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. dobiva se po vseh
lekarneh. Proti vpsiljati 50 v. v pisarni znamka dobi-
te od tvrde SCOTT & BROWNE d. o. z. na Dunaji VII
sklicevanje se na naš list enkratno vpsiljatej poskušajte od
kake lekarne.

Kdor je izpostavljen mokroti,
trpi večkrat na revmatizmu, trganju
in ozeblinah. Dobrodejno, točno
učinkujoče vteralo, ki se hitro prilju-
bi je Contrheuman iz lekarne B.
Fragner v Pragi. Glej inserat.

III. b.

Sukna
in modno blago za go-
spode in gospe dobe za-
sebniki najboljše iz prv-
vstne izvozne hiše
Prokop Skorkovsky & Sin

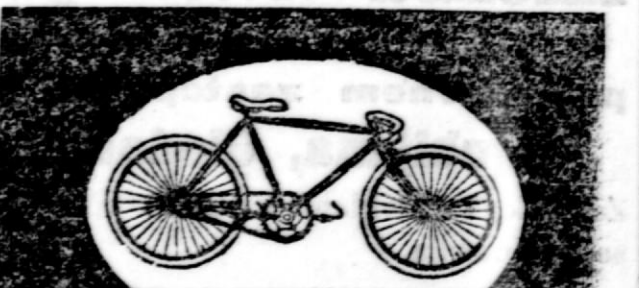
Humpolec, Češko.
Velika izbira. Vzorci na zahtevo franko.
Novi letni vzorci se že razpošiljajo.

Ze stoletja znani
MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

kot podpirajoče sredstvo
pri zdravljenju v Karlovi varih,
Marijinih laznih, Frančiškovi laznih
vedno sijajno preizkušena,
Zaloge v Ljubljani: Michael Rasner, Peter Lascnik in A. Sarahan.

Zanemaren
nahod je že
marsikoga stal
zdravje

Forman
proti nahodu
Učinek presenečljiv! Pušica 40 vin.

KINTA

so splošno prijetljivi
ker so nedosežni v
teku in trpežnosti.
Pflagovite si jih
ogledati ali zahte-
vajte cenik.

Karel Čamernik & Ko.
Špecialna trgovina s kolesi, av-
tomobili, motorji in posam. deli
Mehanična delavnica in garaža
Ljubljana
Dunajska cesta št. 9—12.

Stampilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe,
graver in izdelovatelj
kavčkovih stampilij
Ljubljana, Selenburgova ulica 1.
Ceniki franko. Ceniki franko.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča
klobuke
cilindre, čepice itd.
najnovejše fasone
po najnižji ceni.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštnice prosto

dežnike
in solnčnike
domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

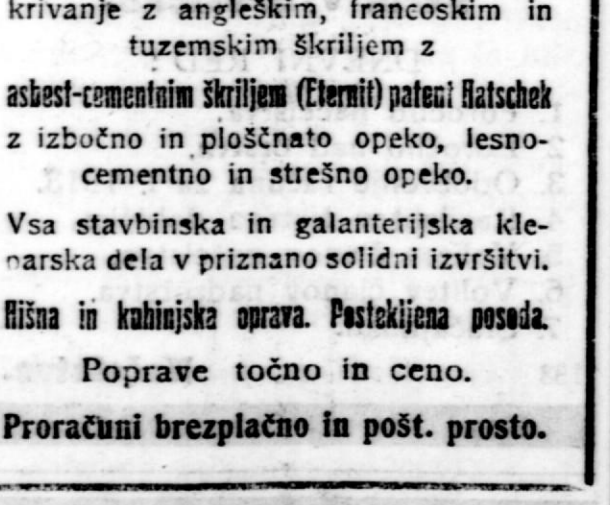
Teodor Korn
(poprej Henrik Korn)
pokrivalce streh in klepar, vpeljalet
strelododov, ter instalater vodovodov
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter po-
krivanje z angleškim, francoskim in
tuzemskim škrliljem z
asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patenir Hantschek
z izbočno in ploščnato opeko, lesno-
cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kle-
parska dela v priznani solidni izvršitvi.
Rišna in kuhinjska oprava. Postekljena posoda.
Poprave točno in ceno.
Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

F.K. Kaiser, puškar
Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svoje bogate zaloge raznovrstnih
pušk in samokresov
lovskih potrebnih, vseh del koles (biciklov)
kateri tudi
umetniški openi po najnižjih cenah.
Popravila pušk, samokresov in biciklov
točno in solidno.
Cenovnik zastoj in poštnice prosto.

Lud. Černe
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.
Juveli, zlatnina, srebrnina ter razne ure.
Edina zaloga ur z znamko „TUP“.

Popravila in nova dela po najnižji ceni.
Ceniki zastoj. 126 Ceniki zastoj.

Lastna delavnica z električnim obratom.
Pri nakupu blaga zahtevajte potrdilo o vplačanem znesku. Za one, ki zbero do
15. junija 1914 najvišje število plačilnih listov, oziroma ki dosežejo najvišjo svojo
vplačanih zneskov, so določeni brezplačni številni krasni predmeti v zlatu in srebru.

Lud. Černe
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.
Juveli, zlatnina, srebrnina ter razne ure.
Edina zaloga ur z znamko „TUP“.

Kupajte in zahtevajte odino le
CIRIL in METODOV ČAJ
je najboljši. 44
Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica št. 41.

Moderna ročna dela in materijal
M DRENİK
Ljubljana, Kongresni trg 7.
Veznine — primerna darila
za neveste. — Predtiskarija.
Vezanje na roko in stroj.
Plisiranje.
: Zaloga telovadnih oblek. :

Žalni klobuki vedno v zalogi. — Popravila se sprejemajo in točno izvršujejo.
Priporoča se
solidna tvrdka **modni salon**
damskih in otroških slavnikov v najnovejših
oblikah, vseh vrst in raznih športnih čepic.
Marija Götzl Ljubljana,
Židovska ulica št. 8.
Zunanja naročila se razpošiljajo z obratno pošto.

Dobro blago se samo hvali! 122
G. F. Jurásek
vглаševalec glasovirjev in trgovec glasbil
Ljubljana, Poljanska cesta 13.
Zaloga prvovrstnih glasovirjev, pianin, harmonijev, gosli, gitar, tamburic, citer,
harmonik itd. Najboljše strune „Weichold“ in druge ter vse potrebščine glasbil. —
Jantim pismono 10 let. — Zavod za uglaševanje ter popravila glasovirjev in vsega
glasbenega orodja.
Najcenejša posojevalnica.
Vглаšujem »Glasbeni Matic«, »Mladiki« in drugim
slovenskim zavodom. Svarim pred samouki in neiz-
kazanimi baje-strokovnjaki, ki instrumente samo po-
kvarijo. Edini samostojni strokovnjak za vглаševanje ter
popravila vseh glasbenih inštru-
mentov je na Kranjskem
koncesionirana tvrdka
F. G. Jurásek.

MOËT & CHANDON
CIN KR DVORNA IN KOMORNA DOBAVITELJA
USTANOVLJENO 1743

Domača : tvrdka. : Zlatar, juvelir in : Ustanovlj. :
trgovec z urami leta 1889.

Lud. Černe
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.
Juveli, zlatnina, srebrnina ter razne ure.
Edina zaloga ur z znamko „TUP“.

Prodaja bencinov motor

na 12 konjskih sil, goni žago in mlin, 3 kamne. Stojče kakor je ali pa da se cela naprava ven vzame. Zelo malo rabljeno. Natančneje se poizve pri Franji Komarčič, Nova vas pri Rakovcu. 1117

Vila na Bledu

z vrtom, pripravna tudi za trgovino, prav ugodno mesto, v najboljšem stavbenem stanju, se pod lahkimi pogoji da v najem ali prodaja. Dopisi na lastnika Ignacija Stössl, Gradec, Griesg. 15.

Strojniki

Isče službe. 1111
Blagohotne ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod »izprašan strojniki«.

Dobro ohranjen Smith & Bros pisalni stroj

se ceno prodaja. 1112
Pred Prulami 23., I. nadstr.

Mlad, oženjen v vseh strokah izvežban trgovec

Isče službe potnika,

skladiščnika ali poslovođa v boljšo trgovino. Položi tudi lahko večjo kavčijo ali vstopi kot družabnik.

Pisma na upravnštvo »Slovenskega Naroda« pod »Marljivost 1098«.

Na prodaj je dobro ohranjena lesena baraka

pri zgradbi belokranjske železnice in sicer 12 dolga, 8 m šir. in v eno nadstr., prav pripravna za kakega mizarja. Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

„PRI TURKU“

Leon Adjimann
umetni krpalec (mašilec) iz Carigrada za pristne orientalske in perzijske preproge.

Zajamčeno dobra izvršitev in nizke cene. Pismeni pozivi na: Stari trg 22, II. nadstr.

2 krojača

za veliko delo sprejme takoj Vinko Soršak
Spodnja Siška. 1097

Čebelni med

iztrčan, zajamčeno prirodno pristen, akacijev ali lipov, razpošiljanje franco v pločevinastih škatljicah po 5 kg po povzetju za K 8-50. Preprodajalcem pošljemo vzorce in ponudbe. Izvoz medu (Ungarischer Honig-Export) BALATONFÖKÁJÁR, (Ogrsko)

Vsakemu pošljem zastoj!

2 lepi škatli za sladkor in kavo ali 2 lepi cedili z zlatom okrašeni ali 1 močno aluminijevo zajemalko ali 1 lepo ogledalo ali proti doplačilu 50 vinarij v 2 1/2 m lepega blaga za bluze ali 2 lepi močni brisači in 1 brisalno ruto, kdor pri meni naroči 5 kg. moje izvrstne ržene kave za 4 K franco po povzetju, ker hočem dokazati, da je moja ržena kava najboljša. Josip Hruš, Luže, Češko, tvornica ržene kave.

Prijazna sobica

se odda eni ali dvema gospodinjstvom. 1121
Subičeva ulica 3, III. nadstr. v sredi.

Dobro Idoča

trgovina z meš. blagom
je ceno napredaj.

Kje, pove upravnštvo »Slov. Naroda«

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin balsam na Vaših kurjih očes, bradavic, otiščancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin. Cena lončka z garancijom pismom 1 K 3 lončki 2-50 K. Komony, Kaschan (Kassa) I., Post. 12/736 Ogrsko. 628

Gospodična

večja slovenskega, nemškega in laškega jezika. Isče službe kot komptoristinja, blagajničarka ali kaj sličnega.

Pismene ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod šifro »Komptoristinja«.

Kako se pljučne bolezni,

dušljivi kašelj in naduha lahko popolnoma ozdravi, sporočim vsakemu zastoj. Pošlite iz nkirano kuverto za odgovor na go. B. Koleska, Trbovlje 383 pri Pragi (Češko).

Sprejme se hlapec

k težkim konjem za prevažanje moke. 1123
Josip Hauptman.

Ne odlašajte

dije in pišite še danes po moj bogato ilustrirani, 4000 podob obsegaajoči glavni katalog, ki se vsakomur pošljem gratis in franco. C. in kr. dvorni dobavitelj

Jan Konrad, razpošiljalnica, Most 446, Češko
Niklajsta žepna ura K 3-90, 5—, srebrna ura K 8-40, niklajsta budilka K 2-90, ura na nihalo K 9—, ura s kukavico K 8-50, harmonike K 5—, gosli K 5-80.

Razpošiljanje po povzetju. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj!

Resna ženitev.

Gospodična simpatične unanosti, z več tisoč kronami denarja, poštena, izobražena v gospodinjstvu in podjetna, se želi poročiti z definitivnim železniškim ali državnim uradnikom ali poduradnikom, solidnim starejšim gospodom. 1109

Le resne ponudbe s polnim naslovom pod šifro »Rodnost 1109« na upravnštvo »Slov. Naroda« do 31. marca t. l.

Jainost se jamči.

SANATORIUM EMONA

ZA NOTRANJE IN KURIRNE BOLEZNI
POPODNEVNA
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK FR. MARJ. DR. FR. DERGANČ

Moški in ženske, ki so pri

boleznih sečne oči (iztok svež in zastaran) brezuspešno poskušali vse mogoče, naj takoj zahtevajo brezplačno pojasnila o popolnoma neškodljivem, povsod lahko izvršljivem zdravljenju v zaprti kuverti, brez vsakega namaka. Ozdravljenje v okoli 10 dneh. Cena jako zmerna. Ob neuspešnosti znesek nazaj. 4564

Dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 83. (Ber. Frankfurt-Oder.)

Potrebna zdravila pošlje ob naročitvi dunajske ali budimpeštanske razpošiljalnice, v izogib vsem carinskim neprilikam.

Prokrasna kavalirska moška garnitura

namesto K 7-50
samo 4 2-90

in sicer 14 kar. doublezlat dvojni verižica, doublezlat prstan, pr. prizigalnik oben. Žepna svetilka, kravatna igla z im. briljantom. Poleg tega lahko vsakdo dobi glasom nosp. 7 zastoni iz Gloria-srebra. Na željo pošljem tudi damske garniture. Razpošiljanje po povzetju. Poština 70 h. Ekspert St. Schwarz, Dunaj II., Am Tabor 22/27.

G. Flux

Gospodica ulica 4, I. nadstropje, levo 1112

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

Priporočila in nameštila le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osebo izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosim za odgovor.

Posojilnica v Brežicah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo vabi na svoj

XIX. redni občni zbor

ki se vrši

v soboto, dne 28. sušca 1914 ob 8. zvečer v zadrugi pisarni v Brežicah.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nad. orstva.
3. Odborenje računa za l. 1913.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev članov načelstva.
6. Volitev članov nadzorstva.
7. Slučajnosti.

1133 Načelstvo.

Zbirka avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek: Kazenski zakon o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 drž. zak. z dodatnim

čistočnim zakonom z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi najnovjšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 R. po pošti 6 K 50 sta.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Dve meblovani sobi

vsaka s ločenim vodom se oddaja v bližini obrtne šole Rimska cesta št. 2/L — Pismene ponudbe na upravn. »Slov. Naroda«. 1120

Stalni

krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod »MERKUR«, Brno, Neugasse Nr. 20.

Kot izborna krma za živino se priporočajo

sveže pivne tropine

(male), ki se dobe od danes naprej v pivovarni »Union« v Sp. Šiški. 1074

Sode

dobro ovinjene, stare in nove, male in velike ter tudi transportne sodčke za pivo razne velikosti ima po nizki ceni na prodaj

Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico št. 7.

Mlad trgovski pomočnik,

ki je dovršil tri gimn. razrede in je več popolnoma slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, želi s l. majem službo spreminiti, stopi najrajši v kakšno pisarno ali pa tudi v kakšno večjo trgovino. Naslov pove upravnštvo »Slov. Naroda«. 939

Vsak sam svoj brivec z mojo prima solingensko britvijo

zajamčeno iz najboljšega angleškega jekla, na roke brušene, kakor na las ostro posnete, kar za rabo. St. 8701, črno poliran ročaj 1/2 otko brušena, 5/8 šir., s tokom K 170. St. 8702, črno poliran ročaj, 1/2 otko brušena, 5/8 šir., s tokom K 220. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj!

Največja izbira brilantnih potrebščin dobite v mojem glavnem katalogu s 4000 slikami, ki se vsakomur pošlje zastoj in poštine prosto. — Pošiljanje po povzetju. C. in kr. dvorni dobavitelj

Jan Konrad, razpošiljalnica v Mostu št. 442 (Češko).

Izložba vzorcev probkovih zamaškov

iz svetovnih tovarn C. A. Greinerja in sinova vsak dan na ogled pri glavnem zastopstvu za vse jugoslovanske dežele

Ljubljana, Gledališka ulica št. 10, R. Jurič.

Zamaški za steklenice od 90 vinarjev za 1000 kom. naprej. Na privatnike se ne pošilja. 1130 En poskus — stalni odjemalec!

V naročbo priporočamo

prvi slovenski leposlovni mesečnik

LJUBLJANSKI ZVON

kateri izhaja že 34. leto.

„Ljubljanski zvon“

„Ljubljanski zvon“

„Ljubljanski zvon“

„Ljubljanski zvon“

„Ljubljanski zvon“

„Ljubljanski zvon“

„Ljubljanski zvon“

„Ljubljanski zvon“

„Ljubljanski zvon“

Učenka

se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga in glavno zalogo tobaka pri Albertu Moser v Radečah.

Odda se več voz

konjskega gnoja.

Vprašanja na: Oroslov Dolenc, Ljubljana, Wolfova ulica 10.

Takoj prodam čevljarski stroj

in drugo čevljarsko orodje za vsako ceno 1088
Anton Mhevc, Gor. Logatec.

Učenka

se sprejme v trgovino mešanega blaga. Iv. Slavinec, Šmartno pri Litiji. 1126

Hiša

se prodaja v Gostingu pri Gradcu tik električne postaje, nova, z malimi stanovanji, 10 let davka prosta, z velikim vrtom, za 24 000 K. Obrestuje se po 6%. Takoj je plačati samo 13 000 K. Električna razsvetljava.

Pojasnita daje iz prijaznosti ga. Pertot, Trbovlje. 1125

KOOR

je s svojim železcem in črvom nezadovoljen jemlje najredno nekaj časa

Od med Trauba železni pravek

Učinek presenetljiv Dobi se v vseh apotekah. Velika skatija stane 3 Kna

GLAVNA ZALOGA: Sternapoteka, Dunaj, IV. Favoritenstrasse 25. Prospekti gratis in franco. Zdravili dabo za poskušajo železničarjem izposlano.

V Ljubljani se dobiva po vseh lekarnah.

680

Vpogled v knjige.

Spisal za »Slovenski Trgovski Vestnik« Val. Žun.

Novela o osebnih davkih, ki velja že za priredbo dohodninskega davka za letošnje leto, je prinesla zlasti za trgovski stan dalekosežno uredbo — prisilni vpogled v knjige, ako se poizvedbe tičejo dohodnine.

Že po doslej veljavnem zakonu o osebnih davkih se je za dokaz pri priredbi osebnih davkov vpošteval tudi vpogled v opravilne knjige, toda davčna oblast je imela pravico vpogledati le tedaj, ako je davčni zavezanec sam ponudil vpogled v svoje opravilne ali gospodarske knjige.

Po osebno-davčni noveli se pa more davčni zavezanec tudi prisiliti, da dovoli vpogled v knjige. Davčna oblast, oziroma prizivna komisija sicer nima take pravice kakor policijska ali sodna oblast, ki lahko v gotovih slučajih tudi dejansko prisili, da se ji izroče knjige in druga v sodnem ali policijskem postopanju važna dokazila; ona pa more indirektno prisiliti vpogled v knjige. Zakon ji dovoljuje, da sme z redovnimi kaznimi do 200 K, ki se smejo ponavljati, prisiliti davčnega zavezanca, da ji dovoli vpogled v knjige, poleg tega pa izgubi davčni zavezanec, ki ne mara pokazati svojih knjig, pravico sodelovati pri priredbi dohodnine, kar se pravi, on more pričakovati, da se obdači previsoko, ne da bi se mogel z uspehom pritožiti zoper to.

Vpogled v knjige sme zahtevati že davčna oblast prve stopinje (okrajšavstvo ali davčna administracija) ako je uvedla zoper davčnega zavezanca kazensko postopanje radi davčne prikrajšbe ali davčne zatajbe in dobila za vpogled pooblaščenje finančnega (deželnega) ravnatelja, ki o tem odločuje v senatu treh članov, od katerih mora biti eden sodnik, drugi voljen od prizivne komisije in samo eden finančni uradnik. Kdor je torej zatajil kake dohodke v svoji napovedi, more pričakovati vsak čas, da se mu odredi vpogled v knjige.

Ako pa zoper davčnega zavezanca ni uvedeno kazensko postopanje, tedaj davčna oblast ali cenilna komisija nima pravice zahtevati vpogled v knjige. Sele če se davčni zavezanec pritoži zoper dohodnino in prizivna komisija kljub vsem dokazom, ki jih je ponudil davčni zavezanec, še vedno ni popolnoma na jasnem glede dohodkov davčnega zavezanca, more odrediti vpogled v gospodarske in poslovne knjige, ako je za to vsaj en glas nad absolutno večino navzočih članov.

Vpogledati se morejo poslovne in gospodarske knjige davčnih zavezancev ne samo pri trgovinskih in obrtnih podjetjih, temveč tudi pri obratih drugih oseb n. pr. pri kmetovalcih, odvetnikih, notarjih, zdravnikih itd. Zakon ne razločuje, ali je kdo po zakonu dolžan voditi knjige, kakor n. pr. protokolirane tvrdke, temveč določa, da se vpogled v knjige vrši, ako davčni zavezanec sploh vodi knjige in so sicer dani pogoji za prisilni vpogled v knjige. Poleg poslovnih knjig in zapisov se morejo vpogledati tudi razna druga dokazila, pogodbe, zadolžnice, najeminske pobotnice, izvlečki iz konta, fakture itd. Izvzeti so zapiski, ki obsegajo izključno imena odjemalcev, poslovne kalkulacije in fabričarske postopanje, n. pr. knjiga o receptih in gospodinskih knjige.

Kadar davčni zavezanec sam ponudi vpogled v knjige, opravi vpogled predsednik pristojne cenilne komisije sam ali pa tisti državni uradnik, ki ga pismeno za to določi predsednik ali davčna oblast. Če se pa davčna oblast in davčni zavezanec v to zedinita, da opravi vpogled v knjige kak komisijski član, ki ni državni uradnik, se seveda more izvršiti tudi to ob navzočnosti davčnega zavezanca ali njegovega pooblaščenca.

Kadar se pa odredi vpogled v knjige vsled priziva ali v kazenskem postopanju, določi predsednik prizivne komisije knjigovodstva in davčnega prava veččega državnega uradnika s posebnim pismenim ukazom. Drug, nego državni uradnik, ne sme opraviti vpogleda v knjige. Davčna oblast se more pri vpogledu v knjige poslužiti kakega izvedenca v knjigovodstvu, zapriseženega tolmača in uradnih pomožnih oseb. Take osebe pa morajo z obljubo v roko obljubiti strogo molčečnost, ako niso državni uradniki, ki so že itak vezani po disciplinarnih predpisih. Pri vpogledu mora biti davčni zavezanec ali sam navzoč ali pa mora pismeno pooblastiti v to kako drugo osebo. Tudi ima pravico, da si privzame na svoje stroške k vpogledu izvedenca v knjigovodstvu iz imenika, ki se vodi pri trgovinskih (deželnih ali okrožnih) sodiščih, kakor tudi enega zaup-

nika. Vpogled se vrši po navadi v uradnih prostorih davčnega oblastva. Davčnemu zavezancu se mora osem dni poprej sporočiti vpogled v knjige in se mu morajo obenem naznaniti osebe, ki se mislijo pritegniti temu uradnemu poslu. Davčni zavezanec ima tekom petih dni potem, ko dobi to obvestilo, pravico zahtevati, da se vpogled v knjige opravi v njegovih obratnih prostorih ali na njegovem stanovanju, ako gre za obsežne poizvedbe ali pa govore za to druge oziraj vredne okolnosti.

Davčni zavezanec more tedaj, če se je vpogled v knjige odredil v prizivnem (ne pa v kazenskem) postopanju, v istem času zahtevati od predsednika prizivne komisije, da vpogleda ne opravi uradnik, ki ima svoj uradni sedež v okolišni cenilni komisiji davčnega zavezanca. Istotako more odkloniti izvedence in tolmače, ki so njegovi konkurenti ali pa so uslužbeni pri njegovih konkurentih.

O vpogledu v knjige je treba napraviti zapisnik, v katerega se vpišejo vsa dejstva, ki jih je bilo treba dognati z vpogledom. Istotako se morajo vzeti v zapisnik pojasnila in povedbe davčnega zavezanca ali njegovega zastopnika ter ugotovitve, ki jih je zahteval. Tudi glede zunanje kakovosti knjig in vpiskov mora dati zapisnik potrebna pojasnila, kakor se morajo sploh navesti okolnosti, ki so važne pri presoji verodostojnosti knjig.

Če davčni zavezanec ne mara predložiti knjig in drugih zapisov ali dokazil, ali če trdi, da ne vodi zapisov, ki se zahtevajo od njega, treba je to ugotoviti v zapisniku obenem z okolnostmi, ki jih je navedel davčni zavezanec v podkrepljenju svoje trditve. Ako želi dati davčni zavezanec, njegov zaupnik ali njegov izvedenec kake pripombe na zapisnik, treba jih je tudi navesti v zapisniku. Posebno važna je določba dveh novele, da sme davčni zavezanec zahtevati rok 14 dni, da poda svojo izjavo o uspehu vpogleda v knjige in morebitnem izvedenškem mnenju.

Kadar se mora uspeh vpogleda v knjige sporočiti komisiji, torej pri prizivnem postopanju ali pa v slučaju, če davčni zavezanec sam ponudi vpogled v knjige, ne smejo se imenovati imena poslovnih prijateljev, dohodnih virov in odjemalcev. Če je pa kako ime v zvezi z okolnostmi, katere mora komisija na vsak način vedeti, da more presojati dokaze, sme se imenovati tudi tako ime, vendar pa more zahtevati zavezanec, da se ime ne sporoči celotni komisiji, temveč le odseku, ki se sestavi iz komisijskih članov. Kadar se davčni zavezanec boji, da bi dejstva, ki so se spoznala iz vpogleda v knjige, mogla škodovati njegovim konkurenčnim možnostim, more istotako zahtevati, da se uspeh vpogleda sporoči le komisij-skemu odseku in se temu odseku ne pritegne član, ki bi mu utegnil škodovati pri konkurenčni zmožnosti. Odsek voli komisija sama, o zahtevi davčnega zavezanca odločuje predsednik.

O vpogledu presoja prosto davčna oblast, oziroma komisija. Vendar pa določa novela, da se vpiski trgovinskih knjig, ki se vodijo po predpisih trgovinskega zakona, morajo smatrati za verodostojne, če se ni z drugače dokazanimi dejstvi ali z neresničnostjo drugih važnih vknjižb ali knjižnih dokazil izkazalo nasprotno.

Če je kdo po svojem poklicu zavezan k molčečnosti, n. pr. odvetnik, zdravnik, bankir, in dovoli vpogled v knjige le v toliko, da se ne izvedo imena klientov, ne sme komisija, oziroma davčna oblast že iz tega vzroka smatrati dokaz za ponesrečen, ako so sicer vpiski verodostojni. V odločbi, ki se izda v davčni zadevi sami (n. pr. o prizivu, v kazenskem postopanju), se mora vtemeljeno sporočiti davčnemu zavezancu tudi, v koliko se je vpošteval dokaz vpogleda v knjige.

Brez motečih postranskih učinkov, neopazno milo odvajajoče sredstvo, ki je zaradi te lastnosti v stanju, prebavo urejati in spodlanjati je že več nego 40 let za ljudsko in domače zdravilo povsod predobro znani dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi. Dobiva se tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej inserat! II. B.

Najodličnejša konjakova znamka
Vilagodi

MARTY COGNAC

Zdravniško priporočilo za krepljenje želodca in črevesja, pri omedlevicah, želodčnih krčih, nagenuju k bljuvanju, vročini in tuberkulozi. Izborno sredstvo za porodnice in rekonvalescente. 1011

Prav važno za bolchajoče »na želodcu in črevesu« je vedeti, da imamo v dr. med. Trauba želodčnih kroglicah »Gastricin« pomoček, ki lahko takoj odstrani mimoidoče težkoče n. pr. gorečico, vzehanje, napenjanje, bolečine v želodcu in krče, slabosti, pomanjkanje teka ter mnoge druge spričo slabe prebave nastale neprimlik, pri daljši redni rabi pa popolnoma odpravi zastarane želodčne in črevesne težkoče. (Gastricin ni odvajalno sredstvo, pa telesno odvajanje popolnoma uredi. Odvajala, trajno rabljena, so škodljiva.) Gastricin mnogi zdravniki ne samo odreja, nego tudi sami uživajo, najbolj dokaz, da je dober. Dobiva se po vseh lekarnah v velikih škatljah po 3 K.

Izredno učinkovito sredstvo proti zastarelim želodčnim boleznim in zagatenju.

Hitri in zanesljivi uspehi, ki so se dosegli s Stomoxysenom so ga na daleč in široko napravili za priljubljeno domače zdravilo. Stomoxysen je popolnoma nedolžen izdelek iz kisika ter se dobiva v vsaki lekarni. Najbolje ga je vzeti vsak dan trikrat in sicer po eno do dve tableti med jedjo. Uspehi, ki se dosežejo pri želodčnih težavah, zagatenju in mnogimi boleznimi, ki so z njimi v zvezi, so naravnost sijajni. Kislina v želodcu izginje, srce ne tolče več. Bolečine v jetrih in obistih ter v hrbtu se ne pojavijo več. Živci se okrepe. Stomoxysen zapisujejo mnogi odlični zdravniki, ker kisik, ki ga obsega, povzročuje učinek, kakor si ga bolje misli ne moremo. Splošno je znano, da kisik zrak zboljšuje; čisti in krepi pa tudi želodec in obisti in pomori kali, ki so pogosto vzrok hudim boleznim. Vsaka lekarna ima Stomoxysen, ako bi ga pa ne imela, ga pa lahko priskrbi. En poizkus bo vsakega prepričal o izbornosti tega izdelka. (Prosimo, izrežite.

Za bližajočo se stavbno dobo, ki se ravnokar začne, je cementno blago najboljši stavbni material. Ta se čestokrat izdeluje tudi v večjih podjetjih kot postransko delo, kajti to izdelovanje se mora povsod, kjer se nahaja pesek, kamenje, odpadki kamena, žlindra itd., uspešno izvrševati. Za izdelovanje cementnega blaga potrebni stroji in oblike se dobe danes zelo poceni in izdelovanje kot tako ne dela nikakršnih posebnih težkoč. Iz prej omenjenega, na prvi pogled nič vrednega blaga se more izdelovati zidna opeka, strešna opeka, votle stavbne kvadre, tlak za dom, dvorišče in pota, cevi za kanale in drenaže, betonske stebre za ograja, stopnice in razne druge stavbne predmete izborne kakovosti. Najboljšo in najcenejšo informacijo o industriji cementnega blaga nudi obširna brošura »Moderno stavbno blago...«, ki jo je izdala firma dr. Gaspary & Komp. v Markranštdtu pri Lipskem, ki se zastoji in poštnine prosto pošilja na zahtevo vsem resnim interesentom. Imenovana tovarna, ki je danes največja firma te stroke, je ustanovila pri svojem podjetju v Markranštdtu velik stalen razstavi prostor, v katerem se bo vsakemu interesentu, ki se hoče orientirati o vseh prednostih dr. Gasparyjevih strojev, okoli 50 strojev pri delu pokazalo. Obisk omenjenega podjetja je vsakomur radevolje dovoljen. Priporočiti je tudi treba, da je bila firma dr. Gaspary & Komp. v Markranštdtu na zadnji stavbni razstavi za stavbištvo v Lipskem odlikovana z največjo kraljevo saško državno ceno.

Proti zobobolu in gnjilobi zob izborno delujoče dobro znano antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krona. Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Rožljova cesta št. 1 poleg Franc. Jožefovega jubilejnega mostu. V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod. lekarnar! Prosim višino, pošljite mi zopet tri steklenice vaše izborno delujoče antiseptične melusine-ustne in zobne vode, katera je neprekošljivo sredstvo zoper zobobol, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust je bom vsakomur kar najbolje priporočal. Spoštovanjem

Mato Kaurinovic, kr. pošte mes. 1.

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno.

Obstoji od leta 1883.

Izredno nizke cene!

Franc Kos Ljubljana, Sodna ulica.

Podpirajte domačo industrijo! Stare nogavice se ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno. Ker delam brez agentov, so cene velike nižje.

Krasne spomladanske novosti

dobro blago in po že priznani najnižjih cenah dobite

v modni trgovini **Peter Šterk** Ljubljana, Stari trg 18

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, la kakovosti moško, žensko in otroško perilo, najmodernejši moški klobuki in čepice. Dalje čepice za dame, deklice in otroke, razni nakiti, vse potrebščine za šivilje itd.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12-50—16-50.

Pomladne novosti v izgotovljenih oblekah

priporoča tvrdka

Maček & Ko.

Franca Jožefa cesta št. 3.

Sprejemajo se naročila po meri,

ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Bliža se pomlad... Kolesarji

sedaj je zadnji čas, da se Vaša kolesa temeljito presnažijo, če treba tadi emajlirajo in ponikljajo, za kar se priporoča domača tvrdka, ki bo izgotovila v vsakem oziru dobro in solidno po primerno najnižji ceni

ANA GOREC, LJUBLJANA.

Specijalna trgovina s kolesi in deli.

Marije Terezije cesta št. 14. (Novi svet, nasproti Kolizeja).

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovrtnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10.

Velika izbira!

Solidna postrežba!

PEGE

dr. A. Rixa pasta Pompadour

v malo dneh. Oblastveno preiskano in spoznano za zanjeno neškodljivo. Najbolje priporočeno od mnogih profesorjev in zdravnikov. Ako ne učinkuje, denar nazaj. Poizkusna skatla K 1.—, velika skatla K 3.—. **Doz. dr. A. Rix, laborat. Dunaj IX. Berggasse 17/E. Zaloge v Ljubljani: lekarna „Slavi jela“, drog. A. Kano, drog. „Adrija“.**

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.

Velika zaloga obuval

Imamo izdelane za damo, gospodo in otroke je vedno na zalogi.

Vsaki naročnik se izvršuje točno in po nizki ceni. Vse more se skrajšati in zmanjšati. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovni vzorce posli.

Pozor!

Pozor!

Drože (Presperm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez konkurence po nizkih cenah in z najboljšim blagom. — Opozorjam pa, da moje materične drože so za 50%, boljše od vsakih špirtnih drož. Spiritne so mehke in vsebujejo vodo, zato jih nudi konkurenca po 80 vln.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s spoštovanjem

Makso Zaloker

tovarnar drož

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

□□□□□□□□□□

Josip Stupica

jermonar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svoje bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

— krasno opremljene —

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vpredno oprav

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ne stvari, že obrabljene vozove in
konjske oprav.

□□□□□□□□□□

Jos. Rojina

modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Najnovejši londonski kraj.

Pristno angleško blago.

Elegantna izdelava.

Točno in solidno.

K 1-20 K 1-20

Sablona s 16 monogrami, primerna za namizne prte, serviete, žepne robce in vseh vrst perila se dobiva pri

TONI JAGER

Ljubljana, Zidovska ulica št. 5.

Kože: kunje, volje, dihorje in vidrine

kupim posamezno ali v partijah.

Ponudbe z najnižjimi cenami proti takojšnjemu plačilu na

1038

Col. Rathkolb, Neutorgas. 38 B, Gradec, Stajersko.

SANATORIJ ELISABETINUM

zdravilišče za notranje, kirurške in ženske bolezni. Bolniška oskrba sester križark. — Prosta izbira zdravnikov. — Cene zmerni. — Moderno opravljena Röntgenova soba. — Udobno urejeno kopališče z vsemi zdravilnimi pripomočki. V sanatorij se sprejemajo tudi porodniški slučaj.

Poljanska cesta 16.

1059

Telefon št. 141.

Nepremičljivost betonske in belega apna malta.

3

Osušenje vlažnih zidov in prostorov.

Proti vremenu odporne stene, kamor lije dež in fasade z belim

apnom povzroči samo

STEARITY

Nestopljiv za

vsako novo stvarbo.

Zahtevajte prospekt G od

kemične tovarnice Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Prodajna pisarna in zaloge F. P. Vidlo & Co. v Ljubljani.

Josip Pogačnik, krojaški mojster v Radovljici

se priporoča cenjenim naročnikom

943

za izgotovitev pomladanskih in letenskih oblek

po najnovejšem angleškem kroju.

Ima vedno v zalogi: angleško, francosko in brnsko blago.

Točna in solidna postrežba.

Točna in solidna postrežba.

Naznanilo stavbnega podjetja.

Slav. občinstvu vljudo naznanjam, da sem

otvoril stavbno podjetje

v Tržiču na Gorenjskem

in se priporočam za izvršitev vseh stavbnih del po zmernih cenah.

MATKO CURK

v Tržiču na Gorenjskem.

1119

Okrožne zastopnike

za vse večje industrijske kraje Avstro-Ogrske oziroma Alpske dežele

išče

prve vrste renomirana firma, ki je doslej v industrijskih središčih imela lastne inženirske pisarne.

Samo oni gospodje, ki so pri tvornicah s parnim obratom prav dobro uvedeni naj se z navedbo referene javijo pod: „Gutes Einkommen 3874“ na anončno ekspedicijo **Haasenstein & Vogler d. d. Dunaj I.**

984

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.

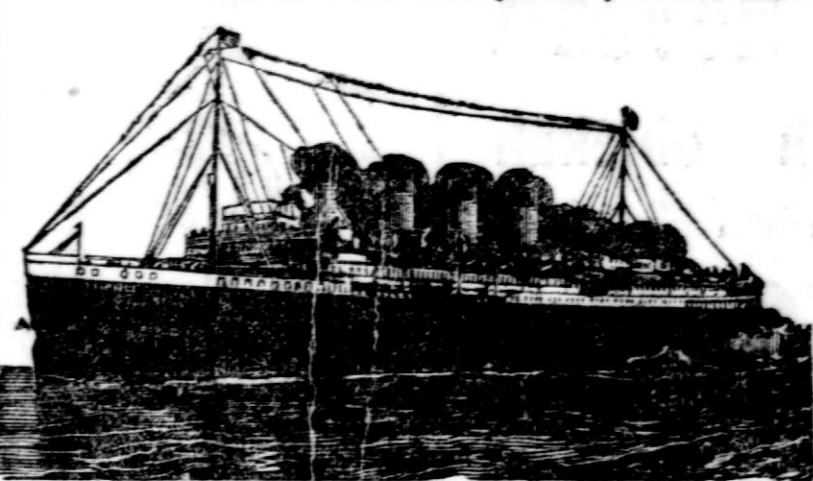
Najkrajša vožnja iz

Havre v New York.

Odhod iz Ljubljane vsak torek.
Vožnja iz Havre v Kanado
vsak mesec enkrat.

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš edino pri

3439

Ed. Šmarda

oblastveno potrjena po-
tovarna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetijske posojilnice,

nasproti gostilni pri „Figovcu“.

Vozne listke iz Amerike

v stare domovine po naj-

nizji ceni. Izdaja vozne

listke na vseh železnih

za prirejanje zabavnih in

romarskih vlakov. Vsa po-

jasnila istotam brezplačno

Za vsako nogo
imam najbolj pravo

Na višini po obli-
kah in dobrom
okusu s preizkuše-
nim slovesom za
kakovost in izbrano
delo stoje moji čevlji
v prvi vrsti

F. Szantner

Ljubljana

Šelenburgova
ulica št. 4.

K 12*50

K 16*50

K 20*50

328

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske prometne družbe v Trboveljah

priloga svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkrijujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izredno splošno.

Priporočila in izpričevanja

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Zagani polno jarjenik in stroji za obdelovanje lesa

vseh vrst zlasti patentni brzodelni jarjenik, jarjeniki cepilniki, (samice), benčan-ki jarjenik . . . enolistni in dvolistni.

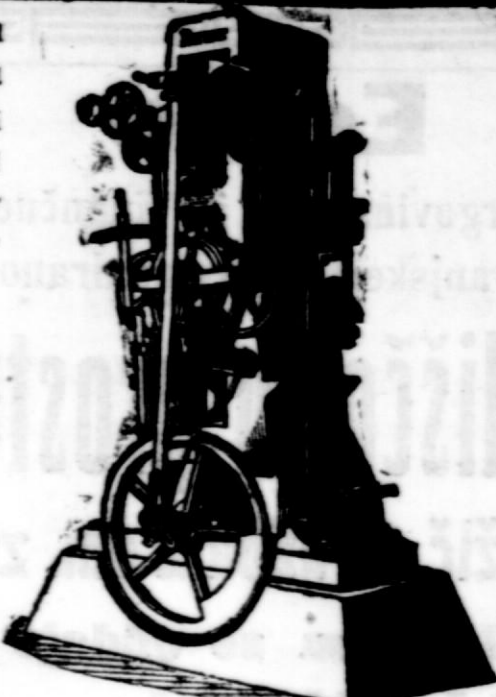
Vsi stroji za mizarje, kolarje, strugarje, sodarje, tesarje itd. itd.

Vsi stroji za izdelovanje pohištva iz vpognjenega lesa.

Stroji za lupljenje lesa.

Stroji za lesno volno.

Tvornica strojev G. TUNNIES, Ljubljana P.

TURBINE

za vse vodne ramore z največjo izrabljivostjo. Precizijski regulatorji.

Patent prijavljen.

MODERNE 320

TRANSMISIJE

Prevozni kompleti, tver-

niskih opravi za vse

lesne industrije.

Najfinije reference mnogo-

vrstnih obratov tu in v ino-

zemstvu. Sedaj se izdeluje

turbinska naprava za

1. kranjsko elektr. cen-

tralo: 2 turbine po 1000

konjskih sil.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15
priporoča svoje bogato zalogo

vozniških koles

Šivalni stroji
za rednino in obrt.

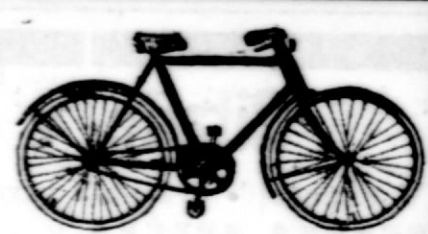
Brezplačni kurzi za
vezenje v hiši.

Pisalni stroji

„ADLER“

Pletilni stroji

vseh velikosti.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

proje F. Niti

Prod Skofije šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Največja zaloga naravnih do najfinijih
otroških vozičkov

in navadne do najfinije

Žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

Brezplačni kurzi za

vezenje v hiši.

Ustanovljeno 1848.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcela-
na, svetilk, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
l. t. d.

Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Zdrave, rdečelične otroke
hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aro-
matično ribje olje iz lekarn pri zlatem
orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje
olje iz katerega je popolnoma odstranjen
zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

Zoper kašelj, zastlize-
nost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljše pre-
izkušeno in mnogostransko priporočeno
trpotčev sok. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih
specialitet ter preizkušenih do-
mačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijske specialitete

Oddajajo se tudi zdravila za
člane vseh belinskih blagaj.

Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Vinko Proházka

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Katinka Widmayer pri „Solncu“ za vodo

priporoča veliko zalogo nagrobnih vencev iz suhih cvetlic in trakove z
napisom, dalje vezanje cvetlic po naročilih. — Priporoča tudi belo perilo
za dume, otroke in gospode in veliko zalogo trpežnih in elegantnih čevljev.

Točna postrežba.

1012

Nizke cene.

Triumph

Štedilnike, peči,

trajno gorilne vlože.

(za uzdat v lončene peči)

varstvena

znanka

ceniki zastorj!

Do glavni nastavi se vsakemu razstavi jo.

Triumph tovarna

Štedilnikov in peči z z.o.z. Wels

Gorenje Avstrijsko.

Štirloglate strojne žične pletenine

surove ali na ognju pocinkane, vseh debelosti in širokosti pentelj

posebno pripravne za ograjevanje gozdov, travnikov, vrtov, v volilno, okensko mrežo ter
mrežo za pesek in gramoz, dalje material za ograjevanje, različnih debelosti jeklena
bodeča žica za plotove, večkrat sukana, šesterokotna, v ognju pocinkana
strojna žičasta pletenina za varstvo proti zalcem, pasjake, fazanarije, volilno,
lawn-tenise, Rabitzve stene, monirsko stavbe, žičaste in ograje iz kovanega
železa, stopniške ograje, okenske mreže, ograje za grobe, probnice, pročelja
in balkone ter vse sadne fabrikate dobavljajo po najnižjih cenah po priznani najboljši kakovosti

Hutter & Schrantz d. d., Dunaj VI., Windmühlg. 26/42

tvornica sitarskega in klobučevinskega blaga.

Vzorci in vsa pojasnila gratis in franko. Dobiva se pri vseh večjih trgovinah z železnino.

NOVI

BERSON

gumijev
podpetnik

se izdeluje iz specialne zmesi Para-
gumi s najmodernejšimi pripomočki
fabrikacijske tehnike in so njegove velike
prednosti: velikanost, elastičnost,
trdnost, izborna elastičnost,
toča, primerna izviritev s tem iznosa
dokazano. Parite pri nakupu na bečsko
znamko „BERSON“.

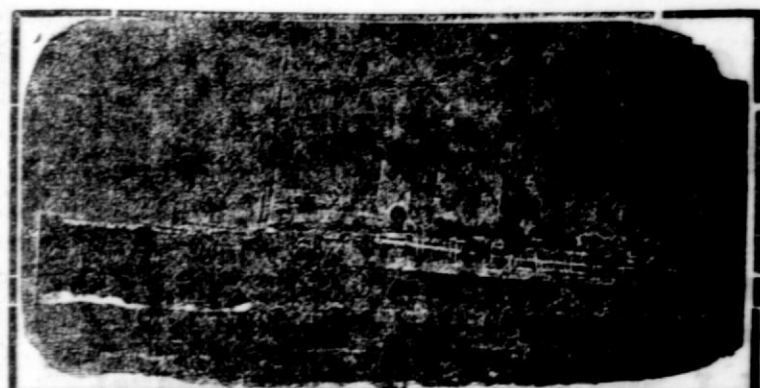
BERSONWERKE, DUNAJ, VII.

HAMBURG - AMERIKA LINIE.

Glavno zastopstvo:

FR. SEUNIG, LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 28.

442 parnikov.

„Vaterland“

58.000 ton,

„Imperator“

52.000 ton.

Najnovejša in največja parnika na svetu.

Predno kupite vozne listke, pišite po brezplačna pojasnila ter podobe teh parnikov,
kajti nudijo vam z našo vožnjo danes najprijetnejše in najsigurnejše potovanje v
mednarodno osobito pa v novem meščanskem razredu obsejati s 2, 4 in 6
posteljami z popolno opremo. V obrednicah pri pogrnjenih mizah se donša hrana
po streljajih. Cena meščanskemu razredu 20-30 K višja.

Za vožnjo 6 1/2, največ 7 dni dam na zahtevo jamstvo.

Ljubljana

Fr. Ševčik

Zidovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

217

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, avstrijskih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke treceve in puške Beck s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo.

Človeštvi na zahtevanje zastoj in poštino preste.

Davek na špirt!!

Z ogromnim zvišanjem davka na špirt, ki je stopil v veljavo 1. febra. urja, je nujno priporočati, da si vse spiritozne sami izdelujemo.

Oni reflektanti, ki bi si to izdelovanje radi uredili po praktični metodi in s tem mnoge prihranili, naj se pod šifro „Grosse Exportation 4351“ takoj aglasijo na anončno ekspedico M. Dukes Nachf. d. d. Dunaj I/1, Wollzeile 9. Izkušenega strokovnjaka postavi zadevna tvornica brezplačno na razpolago.

Lepe prsi
dobre deklice in žene vsake starosti, ako rabiyo moje najnovejše masle na prsi, rabi se samo na zunan, edino resnično učinkujoče sredstvo, zajamčeno neškodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Zraven spadajoče milo 60 vin.

Suhi
dobre lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko „Käthe“, zajamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih pisem. Cena kartonu K 220 po povzetju. Od 4 kartonov naprej pošt. prosto. — Pošiljajte poste restante samo če se pošlje denar naprej. — Razpošilja ga

Käthe Menzel, Dunaj VI., Stumpfergasse 62 R. I. Stock.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža
Telefon 154.
Ljubljana

BRATA

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

Prodajalnica:
Miklošičeva ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

EBERL

in pohištvena pleskarja

Delavnica:
Igriška ulica št. 6.
Električna sila.

Ljubljana

Paff najnovejši
brzošivalni stroji
so priznani najboljši.

713

Pouk šivanja in vezenja na stroj brezplačen.

Desetletno jamstvo. — Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Ign. Vok specialna trgovina šivalnih strojev in koles
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

ALFONZ BREZNIK učitelj Glasbene Matice in edini zapriščeni strokovnjak c. kr. deželne sodišča.

Ljubljana, Kongresni trg 15.
(Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najsposobnejša tvrdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsoga glashenega orodja, strun in muzikalij.

Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösendorfer, Hözl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stigl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerik. harmoniji).

Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10letna postavno obvezna garancija. Najemnine najnižja. Zamena najugodnejša. Ugleševanje ter popravila strokovno in cen. Ker imam zgoraj navedene prve fabrike izključno lojaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega „poletna“ pri kričanju, ki se drznejo govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Najhitrejša in najsigurnejša vožnja v Ameriko

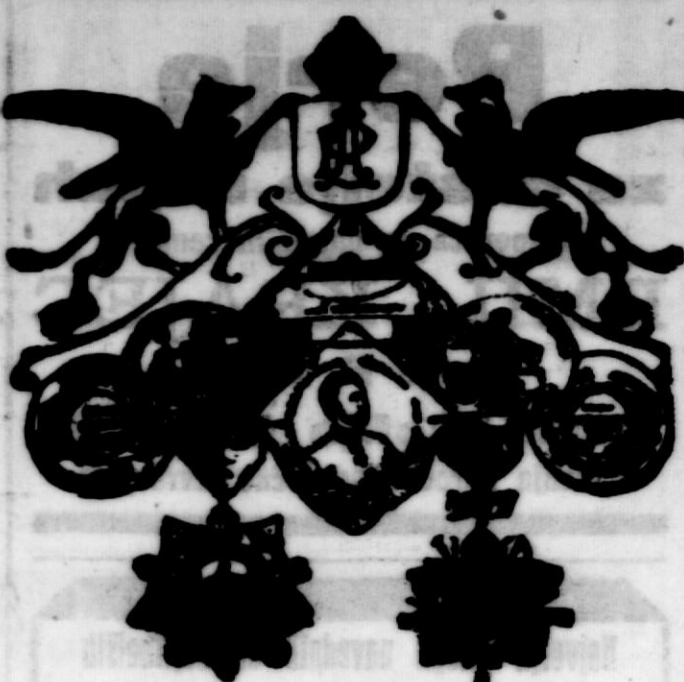
je z ekspresnimi cesarskimi brzoparniki: „Kaiser Wilhelm II.“, „Kaiser Wilhelm d. Gr.“, „Princ Friedrich Wilhelm“, „George Washington“, „Columbus“ itd.

Vožnja 5 do 6 dni!

Posebno opozarjam na novo vpelane kajute (kabine). — III. razr. I V teh je prostora za 2—4—6 oseb, opremljene so čim najudobneje. Potniki dobivajo v posebnih jedilnih dvoranah ob pograjenih mizah izborna hrana. Na razpolago imajo poleg družinskih in kadinskih dvoran tudi posebni šotaki krov, kopeži itd. Na krovu im igra vsak drugi dan godba. — Odmor potnikov iz Ljubljane vsak terek in četrtok. — Potnik, ki kupi pri meni vozni list, dobi hrano in stanovanje v pristanišču brezplačno! — Edino veljavne vozne listke. — e parnike, kakor tudi za vse proge ameriških železnic pri

EDVARDU TAVČARJU v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35
nasproti občeznane gostilne „pri Starem Tilerju“.

Izdajanje voznih listov tudi za proge: Baltimore, Filadelfija, Galveston, Kanada, Avstralija. — Zabavna potovanja v Italijo, Egipt, na severni rt itd.

Anton Presker
krojač 40

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priloga svojo

velike zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopio in plaščev za gospe, nepremičljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg št. 21.

Filiale:
Glavni trg št. 6,
Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež
v Ljubljani

Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve manul. trgovine

priloga

klobuke

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priloga svojo veliko izbor dežnikov in sončnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Najnovejše steznike, različnih krojev, Tango, brez palčic, rije prostih, kratkih, dolgih, trikot, elastičnih a jour, držce za prsa, životke (Miederleiberl) kakor vse hygienične otroške, dekliške in damske potrebščine priporoča č. damam tu in na deželi svojo bogato izbero edina specialna trgovina 938

J. GORJANC, preje Kocjan
sv. Petra cesta 28, nasproti „Zlate kaplje“
kjer se tudi izdeluje steznike, pasove, ravnodrželce po meri, čisti in popravlja. — Posebna soba za pomirjevanje.

Edino

od visokega c. kr. trgovinskega in finančnega ministrstva na Kranjskem koncesionirano

javno skladišče in prosto hranišče
Krisper & Tomažič, družba z om. zav., Ljubljana.

V najem se oddajo
tranzitna skladišča in velike kleti.

Bančni predjudmi na pridelke in žito. — Pravica do reekspedicije. — Javno tehtališče. — Tirna zveza z južno železnico.

Pristojbina tarifa in pravilnik na zahtevo zastoj.

824

Citajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah **zamorete obogatiti le s srečko!**
TURSKA SREČKA je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000 in 200.000 zlatih frankov, ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov, ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici,

POZOR! Prihodnje žrebanje se vrši 1. aprila 1914. 1 turška srečka in 1 arabska državna srečka iz 1. 1888 (glavni dobitki 100.000, 75.000 in 20.000 frankov) z 9 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo K 5.—

1 turška srečka z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo 6 kron.

Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno 150
Češko industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani, št. 1.
Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 232

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Brizgalnice

cevi, telovadno orodje in avtomobile

kupujte samo pri

R. A. Smekal, Zagreb

katera tvrdka se zdaj glasi: 2093

Srednja prodaja ognjehasnih brizgalnic in potrebnih telovad. orodja in avtomobilov d. s. o. j. Praga-Smekalov R. A. Smekal. V. L. Stratilok. V. K. Smekal.

Opozarjamo

da v zadnjem času razpošiljajo različne nemške tvrdke po svojem zastopniku v Zagrebu na gasilna društva nemške cenike in ponujajo svoje blago. — Ne podpirajte jih, ker imate svojo slovensko tvrdko.

Zajamčen uspeh ali pa doner uspeh. Zdravniški lahki o izvornem učinku.

Bujne, lepe prsi dobite ob rabi med.

dr. J. Rixa kreme za prsi oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, samostojni uspeh. Rabi se zunanje. Polkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8. Razpošiljanje strogo diskretno. 812

Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/2.
Zaloge v Ljubljani: Lebaria pri „Maksim Jelen“, drogeriji „Kosa“ in „Adria“.

NAZNANILO.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu naznanjati, da sem prevzel staroznano

trgovino s klobuki Josip Pok

Ljubljana Stari trg št. 14. Ljubljana

katero bom vodil pod imenom: **Josip Poka** nasl. Jamnik.
Prosim, da slavno občinstvo mojemu predniku izkazano zaupanje ohrani tudi meni.

Se prijazno priporočam z vsem spoštovanjem

ANDREJ JAMNIK.

Ma v Ljubljani:

12 stanovanjskih prestopov, velika obokana klet, dobra pitna voda, krasna južna lega nasproti kolodvoru, električna luč, s lepimi in sodnimi in zelenjadnim vrtnom, se pod ugodnimi pogoji proda.

Več pove lastnik **Aleksi J. J. J.**, Laški trg. 619

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovcu in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preizkušene. — Ilustrovani ocniki zastoj.

Nečistosti kože Pinosol

kakor ogrce, prišče, toščavost kože, hrapavo in razpokano

kožo odstrani ki obsega zdravilne sestavine katrana izolirane in proste dišečih, barvovitih in topljivih snovi in ki je po opazovanjih graške dermatološke klinike učinkovitejši nego oficinalne vrste kotirana. Rabimo ga najbolje v obliki

tekočega Pinosolovega mila

(v steklenicah po K 1.— in K 2.50 ki trajata dolgo.) Kdor je navajen trdih mil naj rabi

Pinosolovo boraksovo milo. (80 vinarjev) ali

Pinosolovo žveplenomlečno milo (90 vinarjev.) Proti kožnim boleznim in izpuščanjem priporočajo zdravniki gotovo 10%, Pinosolovo milo in Pinosolovo žvepleno milo. Za izmivanje glave proti izpadanju las, prhljaju itd. služi tekoče Pinosolovo milo za lase po K 1.— in K 2.50 (dolgotrajna poraba.) V lekarnah, drogerijah, parfumerijah. Izdelovalnica Pinosola G. Hell & Komp., Opava, Dunaj I., Helfferstorferstrasse 11-13. V Ljubljani: drogerija B. Čvartara in Anton Kanc.

Milijoni rabijo proti kašlju

hripavosti, kataru in zaslezenju, krčnemu in oslovskemu kašlju, nego slastne

Kaiserjeve prsne karamelo s „tremljivimi“

not. poverjenih izpraveval od zdravnikov in zasebnikov jamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni in slastni bomboni. 1562

Zavitok 20 in 40 v. št. 111

60 v. Prodaja jih v Ljubljani: Ubald pl. Trnkoczy, lekarna. Rih. Sušnik, lekarna. Dr. G. Piccoli, lekarna. Dažena lekarna. Mr. Ph. And. Bohinc, lekarna pri kroni. Mr. Ph. Jos. Čizmar, lekarna. Ant. Kanc, drogerija. B. Čvartara, drogerija „Adria“.

Daniel Piro, lekarna. Idris. J. Beronina, lekarna. Novo mesto. C. Andrianič, lekarna. Novo mesto. Jur. H. H. lekarna pri Mar. P. V. pava. Mi. an. Wacha, lekarna. Metlika. A. Ro. blek, lekarna. Radovljica. Minko Brili, lekarna. Litija. Karel Savnik, lekarna pri Sr. Trojici. Kranj. Fr. Baccarich, lek. Postojna. Jos. Močnik, lekarna. Kamnik. E. Burdych, lekarna v Sk. Lok. Mg. Ph. B. Lavicka, lekarna. Trilj. Ph. Mr. E. Koželj, lekarna. Jesenice. V. Arko, trgovce. Senožela. Jos. Rudolf, drog. Litija. J. Kandusar, trg. Mengol. Jos. Ancl. lekarna v Ribnici. I. R. Hočevar, lek. na Vrhniki.

dela mokre kleti vlažna stanovanja zajamčeno suha

REFERENCE: PATENT ZASTON. ST. 36 PROSPEKT

CERESIT

Avst. ceresitna družba zez Dunaj XIX. Eisenbahnstrasse No 61. Tr. D. 252

Spomladanske novosti so tukaj!

Najmodernejši raglani, obleke za gospode in dečke v najnovejših fazonah; dospela je ogromna izbira pariških, berlinskih modelov za dame, modernih barv in krojev

Velika partija damskih kostumov po 10 K, katere ni bilo do sedaj dobiti.

Ogledati si zamorete le v Angleškem skladišču oblek

O. Bernatovič,
Ljubljana, Mestni trg 5.—7. Telephon 132.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga

Red Star Line Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kronland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice po novem urejene kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc v Ljubljani,

Kolodvorska ulica odslej **stev. 35,**

od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

Kakršna gnojitev — taka žetev!

Tomasova žlindra

znamke zvezde

preizkušeno in poceni fosforno kislino umet. gnojilo za spomladansko setev.

Gotov učinek! Visok donesek!

Tomasovo žlindro zajamčeno čiste in polnoodstotne vrste prodaja v plom. biranih, z označbo odstotkov in varstveno znamko opremljenih vrečah

Veletrgovina „Mercur“ Peter Majdič v Celju,
kjer je prodajališče trdke Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. Berlin W 35.

Istotam je tudi bogata zaloga vsakovrstnega železninarskega blaga

in se priporoča po najnižjih cenah: 604

palično železo, jeklo, pločevina v vse svrhe, žica, bodeča žica, mreže za ograje, okovje za stavbe, orodje za ključavničarje, kovače, mizarje, strugarje, tesarje itd., pristno ameriške žage in sekire itd. na debelo in drobno. — Umetna gnojila v celih vagonih.

2. c. kr. Avstrijska razredna loterija

160.000 srečk, 80.000 dobitkov s premijo 700.000 K.

1 glavni dobiček po	300.000 K
1 glavni dobiček po	200.000 K
2 glavna dobitka po	100.000 K
2 glavna dobitka po	90.000 K
2 glavna dobitka po	80.000 K
2 glavna dobitka po	70.000 K

225 glavnih dobitkov od 2000 do 60.000 K in nadaljnih 79.735 dobitkov, od 80 do 2000 K ki se brez vseh običajnih odtegljajev takoj izplačajo.

Premija 700.000 kron se v V. razredu pridene nazadnje vlečenemu dobitku od 2000 K naprej, tako da v najugodnejšem slučaju

znaša glavni dobiček 1.000.000 kron.

Srečke k žrebanju I. razreda, ki se prične že 12. maja t. l. stanejo 1/4 srečka K 40.—, 1/2 = (2/4) srečka K 20.—, 1/4 srečka K 10.—, 1/8 srečka K 5.—. Ob takojšnji naročitvi po poštni nakaznici ali s priporočenim pismom se jamči za neprikrasno dobavljanje.

Naslov:

Poslovalnica c. kr. Avstrijske razredne loterije
Albin Förstl, Dunaj I., Bellariastr. 4.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

Priporočila za pomladansko in letno sezono oblačil

Novosti!

za damsko obleko,
kostume, bluze,
svilnatoga, volnenega
in
bombažastega blaga.

Domače podjetje

JANKO ČEŠNIK, Ljubljana,

Lingarjeva-Stritarjeva ulica

opozarja na svoje veliko zalogo perilnega blaga iz bombaževine, kakor
jambeno pralnega platna v vsaki poljubni širjavi.
Različne preproge, jata, kokos, linolej, tapetir.

Novosti!

Raznovrstnega
modnega sukna

za gospode.

Vzorec na ogled na razpolago
in poštnino prosto.Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janeiro, Santos itd.z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma,
električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na
katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da

dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posušeno, toplo itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakega 14 dni.

Vožnja iz Trsta v Kanado: (Portland, Quebec, Montreal) vsaki mesec enkrat.

Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za

Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Priporočamo posebno

damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne tvrdkeM. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. — Lastna hiša.

Najnovejša **BLUZE** : Domače obleke, Prašni plašči.
Moško, damsko, perilo. Sportne čepice, moderce.

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

J. POGAČNIK

Zaloga pohištva in mizarstvo. Ljubljana, Marije Te-
tapetniškega blaga. rezije c. 11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter je- Zaloga otomanov, di-
dilnih sob v različnih :: vanov, žimnic ::
: najnovejših slogih. : in otroških vozičkov.

Spalnica v ameriškem orehu
350 kron.Obstoječa: 2 dvovratni omari, 2 postelji, 2 nočni
omarici, 1 umivalnik z marmor. ploščo in ogledalom.

Valeč smrti se 4 lopo

stavbne parcele

ob Elizabetni cesti prodajo
pod najugodnejšimi pogoji.Natančnejša pojasnila daje gospa
Rosa dr. Gallatia, Poljanska cesta
št. 18. (I. nadstr.) 979

Kmetovalci!

Superfosfati

so v ceni precej znižani.

Dokazano najučinkovitej-
še, najcenejše nadome-
stilo za fosforjevo kislino
za vse vrste zemlje in
vse vrste sadežev,prekašajo po zanesljivem, hitrem
učinku vsa druga priporočena
gnojila s fosforjevo kislino.
Amonijakovi, kalijevi, solitrovi
superfosfati najcenejša, najdo-
nosnejša gnojila dobavljajo vse
tvornice umetnih gnojil, kupče-
valci in kmetijska društva.Centralna pisarna: 7
Ludvik Fortner, Praga, Pítkopy 17.

Za ohranitev

zdravega želodca

Za podpiranje in uravnavo prebave za od-
stranitev škodljivega zagačenja, kate-
rega posledica so mnoge bolezni, vedno
učinknje jako dobrodejno

dr. Rose balzam za želodec

Znane posledice nezmernosti, napačne
diete, prehlajenja in telesna zaprtja n.
pr. vzpehavanje, gorečica, napenjanje,
tvoritev kisline, čut polnosti in krčne
bolečine se omiljujejo in odstranijo in
tako zabrani razvitek težkih in dol-
gotrajnih bolezni.Svarilo! Vsi deli embalaže nosi-
jo zak. vpisano znamko.
Nikjer si ne dajte vsi-
liti nadomestiti.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj le-
karstva, karna pri „Črnom orlu“, Praga
Mala strana, št. 203. ogel Nerudove ulice

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Velika steklenica 2 K. — Mala stek-
lenica 1 K. — Po pošti ako pošljete
naprej 1 K 50 vin. dobite eno malo
steklenico, za 2 K 80 vin. eno veliko,
za 4 K 70 h dve veliki steklenici, za 22 K
pa 14 velikih steklenic franco. Za-
loga v lekarnah Avstro-Ogroske.

A. KUNC

Ljubljana

Dvorski trg 3.

Velikanska zaloga oblek
za gospode in dečke.Najnižje, stalne cene.
Ceniki na razpolago.Perilo
za moške in ženske
v zalogi.

Izdelovanje nevestinskih oprem.

Perilo
za deteta
v zalogi.

Ustanovljeno 1870.

Moško, damsko in otroško

perilo

lastnega izdelka
daleč znano zaradi izbornega kroja, točnega dela, zmernih cen
priporočila

C. J. HAMANN

dobavitelj perila ces. in kralj. Visokosti,
častniških uniformiranj, zavodov, sa-
mostanov i. t. d. v

LJUBLJANI.

Perilo po meri se izgotavlja najhitreje.

Istotam prva kranjska

pralnica in likalnica

moškega perila.

Motorni obrat.

Največje varovanje perila.

Najnovejši stroji.

Perilo se na način prve dunajske čistil-
nihe zlika brezhibno kakor novo in se
vse do srede poslano perilo zgotovi v
soboto tistega tedna.

Priznane najpoštenejša postrežba.

Posteljno perje, puh in kapok.

Kopalne perile :: Dr. Lehmann zdravstveno perilo.

Dr. Gustav Jägerovo volneno perilo. :: Perilo TETRA.

Sportni predmeti.

Posteljno perilo.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1913 K 700.000.000.—
Vlog „ 43.500.000.—
Rezervnega zaklada „ 1.330.000.—

4 1/2 %

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

brez odbitka. Hranilnica je puplarno varna in

stoji pod kotrolo o. kr. deželne vlade.

Hranilnica posoja na zemljišča in poslopa proti 5 % obrestim in najmanj 1 % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Za kratek čas.

Hišna gospodinja: Veseli me, da vam soba ugaja. Cena je tudi res zmerna, a povem vam najprej, da so v sobi miši.

Najemnik: Oh, kaj to — jaz imam tako vsako jutro mačka.

Mati: No, Minkica, jutri je tvoj god. Kaj pa bi ti napravilo posebno veselje?

Minkica: Če bi krofe dobila, pa če bi se ne bilo treba umiti.

Mož: Kam greš? K trgovki Marelci na obisk. Beži no, ta ženska vendar nikoli nič ne govori.

Žena: Ne govori nič, ampak kaj, ko pa vse verjame.

Fajmošter Jaka se ga je domov gredoč tako nalezal, da je končno obležal v jarku. Ob 10. zvečer pride mimo kmet in se vstavi.

— Jezes, gospod fajmošter, kaj pa delajo v jarku?

— Osel, je zarenčal fajmošter Jaka, saj vendar vidiš — domov grem.

Čestilec: Gospodična — jaz vas ljubim — iz vse duše — vse bi dal za vas...

Gospodična: Seveda, to pravite zdaj, ko ste pod — kuratelo!

Prvi policaj: Ti, to bi bilo nekaj — kdor vlovi defraudanta Kocmarja, dobi 500 K.

Drugi policaj: Saperment, 500 K, zdaj pa na delo. Kaka posebna znamenja so pa navedena.

Prvi policaj: Posebno znamenje — mrzle noge.

Gospodinja: Vi ste bili obsojeni zaradi ponarejanja mleka. Dognalo se je, da je v vašem mleku 20 odstotkov vode.

Mlekarica: Lepo jih prosim — 20 odstotkov na vedru mleka, koliko pa pride potem na časo kave!

— Ti, prijateljica, ki poznaš svet, povej mi vendar, kakšne lastnosti pa imajo tista dekleta, katerim pravijo ljudje, da so pametna.

— Ljuba dušica — pametna dekleta so tista, ki znajo moške pripraviti do tega, da delajo neumnosti.

Mož: Veš kaj — ta-le vaša sosedka ima pa res slabo življenje. Če ni njen mož na potovanju, pa poseda po krčmah in kavarnah, samo doma ga ni nikoli. Ženi mora biti strašno dolgčas.

Žena: Kakor se vzame. Ti na primer si noč in dan doma, pa kako je meni dolgčas.

Gospa: Kaj — kar dva berača sta prišla naenkrat. Kaj vendar mišita!

Berač: O, prosim, milostiva, ta-le mali le gleda, kako jaz beračim, da se bo prej naučil.

Pazite na dan 25. marca t. l.

Kava cenejša!

Najfinjša biserna zrna kava soja, enakomerno žgana, izborne dobrote in izdatnosti. Ni žito ali slad. Razpošiljanje na vse kraje Avstrije in Ogrske. Poštni zavitek čistih 4 1/2 kg za **K 4-80 franko.**

Najcenejši in najboljši kavi podobni predmet. Naroča se pri **igalci kave „Saniosa“, Kralj Vinkovci 1573, Češko.** 710

Na obroke zlata verižica

za gospode in dame

60 gramov težka, K 140.—, mesečno 4 K. Prve vrste srebrna ura s 3 srebrnimi pokrovi 14 K. Pošilja se na vse strani. Kdor bi rad ceno kupil uro in verižico, naj piše takoj: **B. Lechner, Bredlva (Lundenburg) 299 trgovina z zlatino.**

Železninar

vojašine prost, dober prodajalec in aranžer, se pod ugodnimi pogoji **takoj sprejme.** 1056

Ponudbe z natančno navedbo dosežanj prakse in zahtevkom plače naj se pošljejo na upravo „Slov. Naroda“ pod **„železninar 1056“.**

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in **zaloga štedilnikov**

se nahaja: 172

Ambrožev trg šte. 9.

Krvna bolezen

: ni sramota. :

Vsi smo ljudje in vsem prete venečne bolezni (stifilis), škrofeljni, kožne bolezni in druge od slabe krvi izvirajoče bolezni. Vseh teh nepravil — naj bodo stare kolikor hočejo se rešite samo z **KROGLICAMI GERON.** Zdravljenjem s **KROGLICAMI GERON.** Škatljica z natančnim navodilom za zdravljenje 6 kron. 803

Izdolovalec: **lekarnar Fowler, Pariz.**

Naroča se iz glavne zaloge:

E. Lederer, lekarnar, Budapešta IV, Muzeum-Ring šte. 21.

Milijon

sadnega drevja

jabolka 100 kom. od K 25.— naprej, hruške, breskve, domači kostanj, češnjice, marelice, česplje itd. kom. od 1.— naprej. 200.000 prav močnih in lepih **lepotnih in drevovalnih drevcev** kom. od 60 h napr. 2 milijona različnih **lepotnih grmov**, 100 kom. od K 15.— napr. 20 milijonov **plotnih rastlin**: akacije 1—2 l. 1000 kom. K 6—15. Gledičje 1—4 l. 1000 kom. K 5—40. **Gozdne rastline**: smreke, beli in črni bor, 1000 kom. K 3—6, hrast (Stileiche) 2—5 let 1000 kom. K 13—25, hrastiči 150—250 cm. vis. 1000 kom. K 65.—, vrba, rdeči hrast, jesen itd. Pisani listi lepota drevesa, visokostebelnate, grmičaste in ovijalne vrtnice, igličasto drevje itd. Pasme na perotina in nje jajca za valjenje 12 najpreiskanih pasem, lovni in lepotni fazani E. njih jajca za valjenje. Na zahtevo ilustr. cenovnik zastoj. **Grola Žiga Battanyja** graščinska uprava Csendlak pri Radgoni.

Pristno brnsko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1914.

Kupon za 3-10 dolg : 1 kupon 7 kron
za popolno moško obleko : 1 kupon 10 kron
(suknja, blaz, telovnik) : 1 kupon 15 kron
: 1 kupon 17 kron
: 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20.— dalje blago za površnike, turistovski loden, svilnate kamgarne, blago za damske obleke itd. razpošilja po trgovskih cenah : kot solidna in poštena vrlo znana :

Zaloga trgovnice za sukno

Siegel-Imhof v Brnu (Brann).

Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na trgovskem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne najnižje cene. — Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po vzorcu. 615

Trgovina z železnimi in poljedelskimi stroji
Fr. Stupica v Ljubljani
sprejme porokovne

korespondenta,

zmožnega slovenskega in nemškega jezika in strojepisja.

Oziral se bode samo na one, ki so popolnoma vešč železnih in stroje pisja. Ponudbe z zahtevo plače na gorjenji naslov. 1029

Prodaja olja, šivank, nadomestnih delov itd. Prejemanje popravil.

ŠIVNI STROJ

904

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.
Novo mesto, Glavni trg šte. 45.
Kranj, Glavni trg šte. 119.
Kočevje, Glavni trg šte. 79.

Dr. vitez Xugon pl. Porenta
primarij dobrotelnega zavoda v Trstu
potrjuje, da

tinktura
za želodec
lekarnarja Piccolija
v Ljubljani, Dunajska cesta

pri motenju delovanja prebavnih organov vedno najbolje učinkuje.

Steklenica 20 vin.

Tigraste flanelaste
: posteljne odeje :

190 cm dolg., 120 cm šir. dobite ob kupovanju **ržene kave „gospodinj in ljubljence“.**

Zavitek 5 kg ržene kave z odejo stane ... K 5.—
... sladne ... 575.
... ržene ... x lepim
blagom za bluzo ali 2 1/2 m platno ... 450.
Zavitek 5 kg sladne kave z lepim blagom za bluzo ali 2 1/2 m platno ... K 5.—
franko po povzetju. Pišite še danes na:

Prva tvornica ržene in sladne kave
Bartmann & Jeschke, Kukus na L. Česka

Dobro uvedeni zastopniki se iščejo proti visoki proviziji. 715

Lasne kite

najtežje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lasne in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporočila

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vokal Mostnega in Staroga trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

Radl prevzeta druge obrti se odda v najem

pod ugodnimi pogoji
stara renomirana trgovina z modnim blagom.

Ponudbe sprejema in daje pojasnila
F. S. Škrabar, Kranjska gora, Gorenjako.
1062

Namesto za K 106—za K 56—

dobavljam franko na vsako postajo za reklamo nove vrste šivalne stroje „Singer“ ki se gonijo z nogo z eleg. omario in 10 letno garancijo. Odpošljem ko dobim 15 K zadatja, ostanek po povzetju. Vse vrste šivalnih strojev „Ringschiff“ „Central-Bobbin“ za domačo rabo in za rokodelce po cenah na debelo.

A. Weissberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23/III.
Ceniki gratis in franko. — Hrvaška korespondenca. 3709

Kavarna CENTRAL

je pridobila tudi v Ljubljani priljubljeni in vzorni **tamburaški in vokalni zbor „JAVOR“.**

5 dam. 2 gospoda.

Vso noč odprto!
811 **Vstop prost!**

Sprejem 1026 potnika za čaj

proti visoki proviziji. Reflektiram samo na delavne moči. Naslov pove uprav. „Slovenskega Naroda“.

Vermuth-

vino najboljši kakovosti prodaja po najnižji ceni trdka 235
Br. Novaković, vinska trgovina v Ljubljani.

Zagarski poslovodja

želi službo premeniti, razume se na vse v to stroko spadajoča dela kakor tudi na gozdno manipulacijo, vajen tudi električnih naprav in popravil. Morebitne ponudbe na upravnstvo „Slov. Nar.“ pod **„B. 10/1045“.**

Transportne vrče za mleko

hladilno napravo eventualno s kompresorjem za hlajenje mleka, paster in druge mlekarne priprave, rabljene toda v dobrem, rabljivem stanju, se kupi. Ponudbe z najnižjimi cenami in navedbo zmožnosti pod: **„Mlekarna 800“** na upr. „Slovenskega Naroda“. 1007

Pritlikavo 1058

sadno drevje

(hruške, jabolka, marelice in breskve)

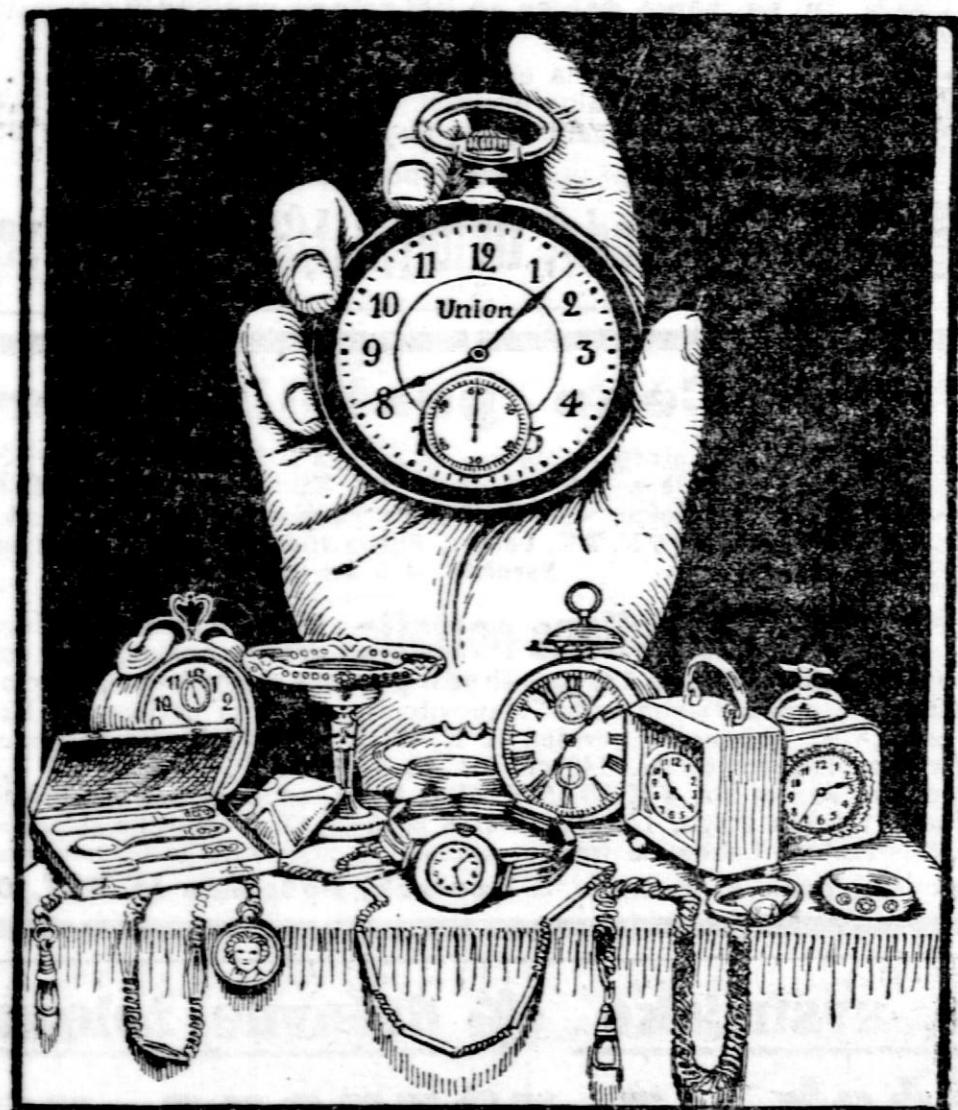
najboljše vrste ima iz lastne drevnice

po ceni na prodaj

ANTON FERANT

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana, Ambrožev trg št. 3.

Izšel je nov lep cenik s koledarjem, vsebujoč razne novosti z najnižjimi cenami.

Kdor želi kaj kupiti, naj ga hitro naroči, je tudi po pošti gratis.

1129

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 1.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

== **K 214,160.979.—.** ==

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vokal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v bliž. „Assicurazioni Generali“).

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 31. avg. 1913:

== **K 85,004.828.—.** ==

Delniški kapital in reserve 65,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsleder brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje bančnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklep in stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zbiranja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike. 1660

Državljavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41

Vdova iz boljših hiš, brez otrok, išče primerne službe. Najraje bi prevzela kako gostilno, trafiko, manjšo trgovino ali mesto gospodinje pri starejši gospe oziroma gospodu. Prijazne ponudbe na upravnitvo tega lista pod „Vestnost“.

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za 1 K, 3-42. Ilustrovan cenovnik 1, zdravniški nasveti gratis in franko (zaprti 30 h). — I. Singer Higienična manufaktura, Dunaj F I Wiesingerstr. 3.

Ceno češko posteljno perje
1 kg sivga očistene 2 K, boljše K 2-40, napolneno K 3-50, belo K 4-80, prama mehke K 6—, veleprima K 7-20. Najboljše vrste snežno belo perje K 9-60. — Izdelane postelje iz neprodiniga rdečega, modrega, belega ali rumenega postelnega inleta. Prav dobro napolnjeno! Pernica ali blazina, 180 cm dolga, 116 cm široka K 10—, K 12—, K 15— in K 18—, 2 metra dolga, 140 cm široka K 13—, K 15—, K 18—, K 21—. Zglavniki 80 cm dolgi, 53 cm široki K 3—, K 3-50 in K 4—, 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4-50, K 5-50 in K 6—. Nepovojno se zamenja ali denar nazaj. — Natančni ilustrirani cenik gratis in franko. 3350 Benedikt Sachs, Lobos št. 35, pri Plazju na Češkem.

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.
priporoča po tvorniških cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov „Browning“, „Steyr“, „Mauzer“ in „Bayard“ samokresni najbogatejši izbire že od K 5-50 naprej, floberti in karabinice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 55

Samo enkrat v življenju!
50.000 spalnih odej po K 1-95

določenih za eksport na Balkan, pa zaradi vojne zadržanih, iz pristne brnske himalajske volne, okoli 200 cm dolgih in 130 cm širokih, prekrasen pasast vzorec s prav lepimi različno barvastimi bordurami se samo kratek čas prodaja za polovično izdelovalno ceno **K 1-95 komad**. Te himalajske spalne odeje so vredne dvojnega denarja in se samo dokler bo kaj zaloge prodajajo po nastopnih senzacijskih cenah.
1 himalajska spalna odeja stane samo K 1-95
3 himalajske spalne odeje stanejo samo K 5-70
6 himalajskih spalnih odej stane samo K 11—
Edina prodaja po povzetju: 3526
M. Swoboda, Dunaj, III/2, Miessgasse 13/23.

Najboljši češki pokrivali vir.
Ceno posteljno perje!
1 kg. sivga, dobrega, puljenega 2 K; boljše 2-40 K; prama polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega nahuštega 5-10 K; kg. velefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg. puha, sivga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfiniši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.
Zgostovlene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega dreva, belega ali rumenega, prav stanovitnim puhatim perjem 16 K; napoln 50 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 13 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnice, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

C. kr. avstrijske državne železnice.
Izvlaček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.
Postaja: Ljubljana južni kolodvor.
Odhod.
6-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.
7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.
9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) (direktni voz Reka-Opotija-Solnograd.)
11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.
1-20 popoldne. Osební vlak na Skofje Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih.)
1-30 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.
3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.
6-25 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.
7-48 zvečer. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.
10-01 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.
Prihod.
7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Berlin, Draždane, Berlin.
C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Vtisnite si v spomin
= sliko in ime =
cigaretnega papirja in stročnic

OTTOMAN

kre s ponaredbami
hočejo konsumente
= zavažati =

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 60,780-720-10 — Izplačane odškodnine in kapitalijo K 129,065.304-25
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje: cigar pisarne so v asstnej bančnej hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Našlov za brzojavo: Landlilale Dunaj.
Telefon internur.
Lanzove vročeparno ventilne lokomobile z direktno pripejenimadomom.

HENRIK LANZ MANNHEIM
Pedružnica: Dunaj VIII., Laudong. 9.
LOKOMOBILE
Z VENTILNIM KRMILOM, SISTEM LENTZ.
ZA VROCO PARO NAJBOLJ PRIPRAVEN OBRATNI STROJ
PREPROSTA STREŽBA. — DELA DO 1000 HP.
NAJVEČJA ŠTEDLJIVOST. NAJVEČJA ŠTEDLJIVOST.
LETNEGA IZDELKA CEZ 2000 LOKOMOBIL.
OBISK INŽENIRJA IN PONUDBA BREZPLACNO.

Popravila.
Modni salon
Stuchly-Maschke
LJUBLJANA
Zidovska ulica 3.
Prodaja damskih in otroških klobukov. — Zalati klobuki.

Sprejemom 1090
2 učenca
za ključavničarski obrt.
Josip Mele
ključavničar in gostilničar, Cerknica.

Briljantna eksistenca.
Za prodajanje nove, izborne kave (ni žgana ržena kava ali žito) se sprejmejo zastopniki proti proviziji 20%.
Vzorci za poskušnjo zastopnj.
Fran Marsner,
Krl. Vinohrady 1573.

V Ameriko in Kanado

CUNARD LINE.
Ultonija iz Trsta 19. marca 1914.
Panonija iz Trsta 26. marca 1914.
Carpathia iz Trsta dne 16. aprila 1914.
iz Liverpoola:
Campania dne 14. marca, 4. in 25. aprila in 30. maja 1914.
Mauretania dne 21. marca, 11. aprila 16. maja in 6. junija 1914.
Lusitania dne 28. marca, 18. aprila, 9. maja in 13. junija 1914.
Caronia dne 2. maja 1914.
Carmania dne 23. maja 1914.
Pojasnila, vozne karte:
Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškova ul. 25.
Dunaj I., Kärntnering 4, Trst, Via Miramar, 7.
pri vseh agaturah v deželih glavnih mestih, vseh potovalnih pisarnah, pri tvrdki Thomas Cook & sin, pri vseh Lloydovih agaturah in agentih Dalmatie. — Cene: III. razred Trst-New York: za v Kanado potujoče K 140 za prostor, za v Združene države potujoče K 140 s pristojbino za osebo.

Contrheuman
je racionalno in učinkovito sredstvo, ki razbremeni bolečine, odstrani žut gnoj, zmanjša vnetje in oteklino v čezmernih mestih.
Ne dajte si vsiliti kakih nadomestil.
Lonček K 1—
Ali pošljite nazaj K 1-50 dobite franko 1 lonček.
Izdelovanje in zaloga
B. Fragnerja lekarna
c. kr. dvorni dobavitelj.
Praga III., št. 203.
Pazite na ime izdelka in izdelovalca
Zaloga v lekarnah.

Vizitnice v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

Narodna knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:
Aleš iz Razora. Povest. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vin. več.
Atila v Emoni. Roman. Napisal Ant. Aškerc. Cena broš. 1 K 40 vin., vez. 2 K 40 vin., s pošto 10 vin. več.
Brodkovski odvetnik. Roman. Češki spisal V. Beneš-Sumavsky. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 vin. več.
Cez trnje do sreče. Roman. F. Senčar. Cena broš. 1 K 20 vin., vez. 2 K 20 vin., s pošto 20 v. več.
Greh in smeh. Zabljenje in osoljenje kratkosti. Zbral Tinček Hudaklin. Cena 1 K, s pošto 10 v. več.
Gospod Zabar. Humoristično-satične tirčice in resne sličice iz sedanjosti. Spisal Luigi Calco. Cena broš. 80 v., s pošto 10 vin. več.
Gospod Bucek. Humoristično-satične tirčice in resne sličice iz sedanjosti. Spisal Luigi Calco. Cena broš. 70 vin., s pošto 10 vin. več.
Kralj Matjaž. Zgodovinski roman. Spisal Fran Remec. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.
Lepi striček. (Bel-ami). Roman. Francoski spisal Guy de Maupassant, prevlel Oton Zupancič. Cena broš. 3 K 50 v., vez. 4 K 70 v., s pošto 20 vin. več.
Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka. Zgodovinska povest. Cena broš. 80 vin., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.
Ljubezen Končanove Klare. Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.
Libera nos a malo. Zgodovinski roman. Spisal Vladimir Vesel. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K 20 v., s pošto 20 v. več.
Mali lord. Roman za mladino in odrasle. Angleški spisal F. H. Burnett. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.
Mina. Socijalni roman iz ljubljanskega življenja. Spisal A. P. Rušič. Cena broš. 1 K 20 v., vez. 2 K, s pošto 20 v. več.
Najhujši sovražniki. Spisal Rado Murnik. Cena 60 vin., s pošto 70 vin.
Narodni kataster Koroške. Spisal Ante Beg. Cena 60 v., s pošto 70 v.
O dostojnosti. Spisal Rozman. Cena 70 v., s pošto 80 vin.
O službeni pogodbi. Trgovskih pomočnikov in drugih delojemalcev v podobnih službah. Cena 50 v., s pošto 10 v. več.
Obrtni red. dr. zakonika št. 89 z dne 16. avgusta 1907. Cena 1 K, s pošto 20 vin. več.
Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu. Spisal Valentin Žun. Cena 3 K, s pošto 3 K 20 v.
Opatov praporščak. Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več.
Narodna knjigarna ima v zalogi tudi vse druge slovenske knjige ter pošlje na zahtevo najnovejši cenik cele zaloge.